

Dabronc, Hettyefő; Zalaerdőd, Megyer

KÖZSÉGEK

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK FELÜLVIZSGÁLATA

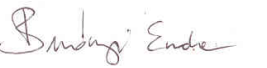
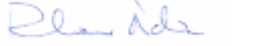
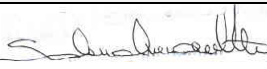
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATI HELYZETFELTÁRÓ, HELYZETELEMZŐ ÉS HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZEINEK DOKUMENTÁCIÓJA

2018. december hó
Javítva: 2019. október hó

PESTTERV

PEST MEGYEI TERÜLET, TELEPÜLÉS, KÖRNYEZET
TERVEZŐ ÉS TANÁCSADÓ KFT.
BUDAPEST 1085, KŐFARAGÓ U. 9.
TEL.: 267-0508, 267-7078
E-MAIL: pestterv@pestterv.hu

TERVEZŐK NÉVSORA
DABRONC, HETTYEFŐ, MEGYER ÉS ZALAERDŐD
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK ÉS
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK FELÜLVIZSGÁLATÁHOZ

Szakterület	Tervezők	Jogosultság	aláírás
Településrendezés	Kissfazekas Kornélia	okl. építészmérnök, településrendezési vezető tervező TT/1 01-1298	
Településfejlesztés, társadalom, gazdaság	Károlyi János	területrendezési vezető tervező TR-13-1017	
Zöldfelületek, táj- rendezés, táj- természet- és környezetvédelem	Burányi Endre	okl. táj- és kertépítészmérnök, területrendezési vezető tervező TR1-, TT/T-, TK- 01-5014	
Közlekedés	Közlekedés Kft Rhorer Ádám	TKö 01-3157	
Közműellátás, hírközlés	KÉSZ Közműtervező Kft Hanczár Zsoltné Szolóczi Bálint	okl. gépészmérnök és városrendező mérnök MK-01-2418 TE-T, TH-T, TV-T	
Tervlap szerkesztés, grafika:	Vancsóné Jánossy Zsuzsanna		
	Munkatársak		
Kulturális örökségvédelem	Máté Zsuzsanna Batizi Zoltán Jankovics Norbert	építész, műemléki szakértő szakértői sz.: 21-0073; régész, régész szakértő szakértői sz.: 17-003; művészettörténész, műemléki szakértő, szakértői sz.: 21-0016;	
Településfejlesztés, térinformatika	Botos István Csaba		
Környezetrendezés	Ráski János		
Adatgyűjtés, feldolgozás	V. Szendrői Katalin		
Ügyvezető igazgató:	Schuchmann Péter	TR1-01-5068	

Ez a mű szerzői jogvédelem alatt álló alkotás. Ezért a mű részben vagy egészben történő közlése, másolása vagy módosítása kizárólag a PESTTERV Kft. engedélyének birtokában lehetséges.

PESTTERV
 PEST MEGYEI TERÜLET, TELEPÜLÉS, KÖRNYEZET
 TERVEZŐ ÉS TANÁCSADÓ KFT.
 BUDAPEST 1085, KÖFARAGÓ U. 9.
 TEL.: 267-0508, 267-7078
 E-MAIL: pestterv@pestterv.hu

TARTALOMJEGYZÉK:

VIZSGÁLATI MUNKARÉSZEK	4
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	5
1.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK	5
1.2. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	8
1.3. A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	16
1.4. A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK – AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ – VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI	22
1.5. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA	22
1.6. A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA	32
1.7. A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA.....	33
1.8. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	39
1.9. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	40
1.10. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE ...	42
1.11. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	43
1.12. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	38
1.13. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA.....	54
1.14. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA.....	55
1.15. KÖZLEKEDÉS	92
1.16. KÖZMŰVESÍTÉS.....	95
1.17. KÖRNYEZETVÉDELEM (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)	105
1.18. KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)	110
1.19. ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY	115
1.20. TELEPÜLÉSI KLÍMA	116
HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	
1.21. A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE	117
HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	
1.22. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	119
1.23. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek.....	120

VIZSGÁLATI MUNKARÉSZEK

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

Szerződés, munkaindítás

A településszerkezeti tervek, a helyi építési szabályzatok és szabályozási tervek felülvizsgálatát a 11 Veszprém megyei, Sümegi Járáshoz tartozó település Közös Önkormányzati Hivatalának megbízásából a PESTTERV Kft. a 2017-ben kötött tervezési szerződés alapján végzi.

A Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz, tartozó települések vizsgálatát településcsoportonként dokumentáljuk, az egykori négy körjegyzőség szerinti bontásban. Ezek az alábbiak:

- Gógánfa, Zalagyömörő;
- **Dabronc, Hetyefő; Megyer, Zalaerdőd;**
- Ukk, Rigács, Zalameggyes;
- Sümegprága és Bazsi.

A településtervezési munka a szerződéskötést követően az adatbeszerzésekkel és ezek alapján a vizsgálatok elkészítésével indult 2018. tavaszán.

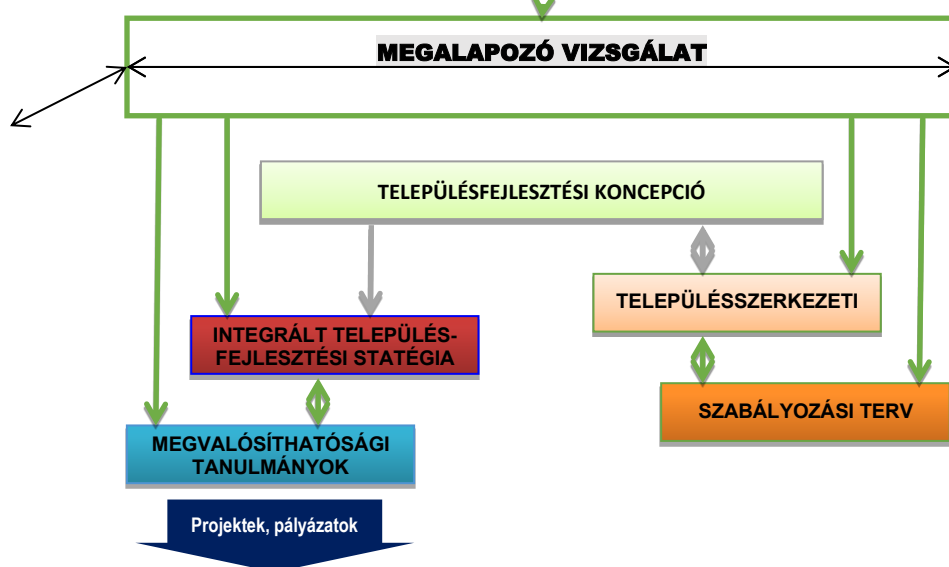
Jelen kötet Dabronc, Hetyefő, Megyer és Zalaerdőd vizsgálati anyagát tartalmazza.

Településrendezési tervezési feladatok

A tervezési feladat a hatályos településszerkezeti terv (továbbiakban: TSZT), a helyi építési szabályzat (továbbiakban: HÉSZ) és a szabályozási terv (továbbiakban: SZT) teljes körű felülvizsgálatának elkészítése. Ezzel összhangban a terv elkészítésének elsődleges célja az, hogy a többségében 2004-ben jóváhagyott jelenleg is hatályos tervek a megváltozott önkormányzati igényeknek és a 2013. január 1-je után hatályos jogszabályoknak megfelelő átfogó korszerűsítése, a módosított jogszabályi jelkulcsnak megfelelő átszerkesztése, továbbá az időközben felmerült tervmódosítási elképzelések beillesztése. Ennek révén létrejön egy új, aktualizált és korszerű tervdokumentáció.

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan a TSZT egy átfogó tervezési rendszer egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze.

A település fejlesztési és rendezési tervek rendszere:

A jelen dokumentumban található Megalapozó vizsgálat számos tématerületet elemezve mutatja be a települések térségi szerepkörét, társadalmi-gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét.

HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉSEK HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

A vizsgált terület a Közép-dunántúli Régióban, Veszprém megye nyugati szélén, a Veszprémi, Zalai és a Vasi megyehatár találkozásánál helyezkedik el. A Balaton északi partjától 25-30 km-re és Budapesttől ~180 km-re nyugatra fekvő kistelepülések a sümegi járáshoz tartoznak.

Mind a 11 település Sümegi járás nyugati részén található, községi besorolású, nagyságrendjükben erősen különbözőek, mind igazgatási területüket, mind népességszámukat illetően.

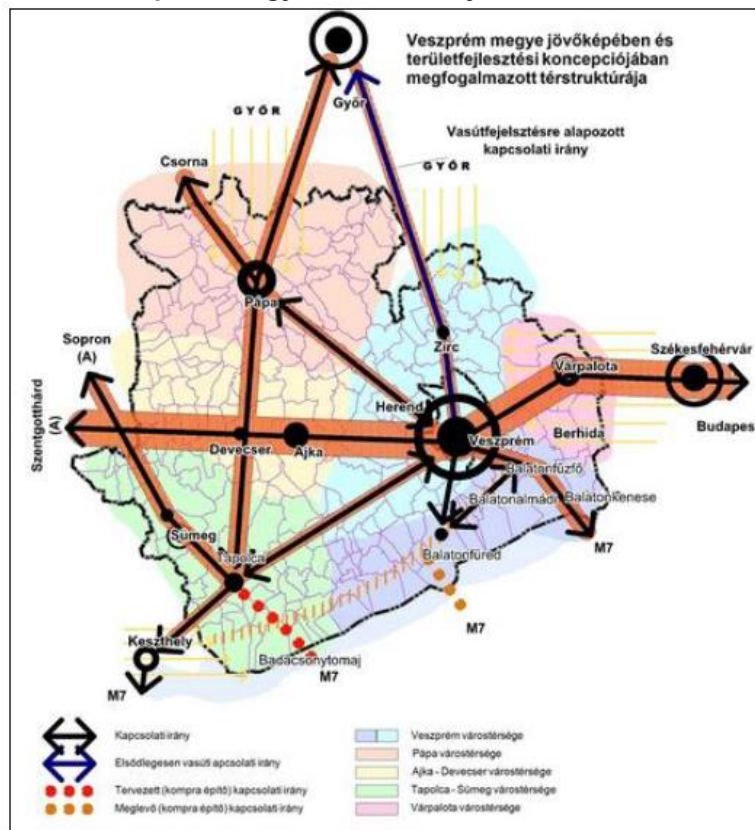
A települések közül kilenc a Sümegi járásközponttól ÉNy-ra, egymással közvetlenül összefüggő területen helyezkedik el, míg Sümegprága és Bazsi ettől elszakadva, Sümegtől délnyugatra fekszik.

A terület Budapest felől a 8. számú főútról vagy a 71. sz. főútról való leágazással érhető el, egyéb irányokból pedig a 84. sz. főúton keresztül, amely a településcsoporton áthalad és annak közúti közlekedési főtengelye. Erre kapcsolódnak több csomóponton illetve útcsatlakozással – közvetlenül vagy közvetve - az egyes községekre vezető mellékutak.

A térség vasúton is elérhető a Balatonszentgyörgy–Tapolca–Ukk–Celldömölk és a Boba – Ukk – Zalaegerszeg vonalakon. Az ukki vasúti csomópont a terület súlypontjában található, több település saját vasúti megállóval rendelkezik.

A településhálózati, térségi összefüggések részletes vizsgálatát a további alfejezetek tartalmazzák.

Veszprém megye térstruktúrája, városhálózata

Forrás: Veszprém megye területfejlesztési koncepciója, 2013

1.2. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

A 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési időszakra való felkészülés idején *(az elmúlt években)* hazánkban alapvetően megváltoztak a terület- és településfejlesztés törvényi és szervezeti keretei. Az Országgyűlés 2014. január 3-án elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepcióról szóló határozatot, ezzel új irányt szabott az ország, a térségek és a települések fejlesztéséhez.

Az Országgyűlés döntése alapján a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 Koncepcióban elfogadott alapelveket és stratégiai célkitűzéseket úgy a jogalkotásban, mint a szakpolitikai stratégia-és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni. Ebből következik, hogy az egyes települések tervezésénél is érvényesíteni kell *(az EU2020 Stratégiához is kapcsolódó, azzal összehangolt)* célkitűzéseket. *(Ezért indokolt – mintegy iránymutatásul - ezen országos célkitűzések számbavétele a 2014-2020 közötti időszakra szóló Integrált Településfejlesztési Stratégia megalapozó munkarészei között).*

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, valamint meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja, valamint az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU2020 Stratégiához illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg az ország egésze, valamint térségei illetve városai számára.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a további tervezés – így az Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása és elfogadása - során is figyelembe veendő - horizontális szempontként határozta meg:

- a) a befogadás – a társadalmi felzárkózás támogatását,
- b) az esélyegyenlőség megteremtését, a nemzetiségi identitás erősítését,
- c) a fenntartható fejlődést– fenntartható növekedést,
- d) az értékmegőrzést és az intelligens növekedést;

A fejlesztési források felhasználásának NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban rögzített alapelvei:

- a) nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése,
- b) a közpénzfelhasználás közhasznú eredményezzen,
- c) partnerség és közösségi részvétel,
- d) foglalkoztatáshoz való hozzájárulás,
- e) a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása,
- f) a megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség,
- g) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségek és települések fejlesztésére rendelkezésre álló forrásokat meghatározott támogatási szabályok alapján indokolt felhasználni,
- h) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségekből és településekről benyújtott pályázatokat a pályázatok értékelése során a felzárkóztatás elősegítése érdekében indokolt esetben részesíteni

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelölt ki.

- a) értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- b) népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- c) természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- d) térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében specifikus és területi célkitűzések kerültek meghatározásra: A célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak, így a települések tervezése számára is kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat, amelyekre a középtávú–fókuszált– fejlesztési feladatok épülhetnek.

A szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

- a) versenyképes, innovatív gazdaság,
- b) gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,

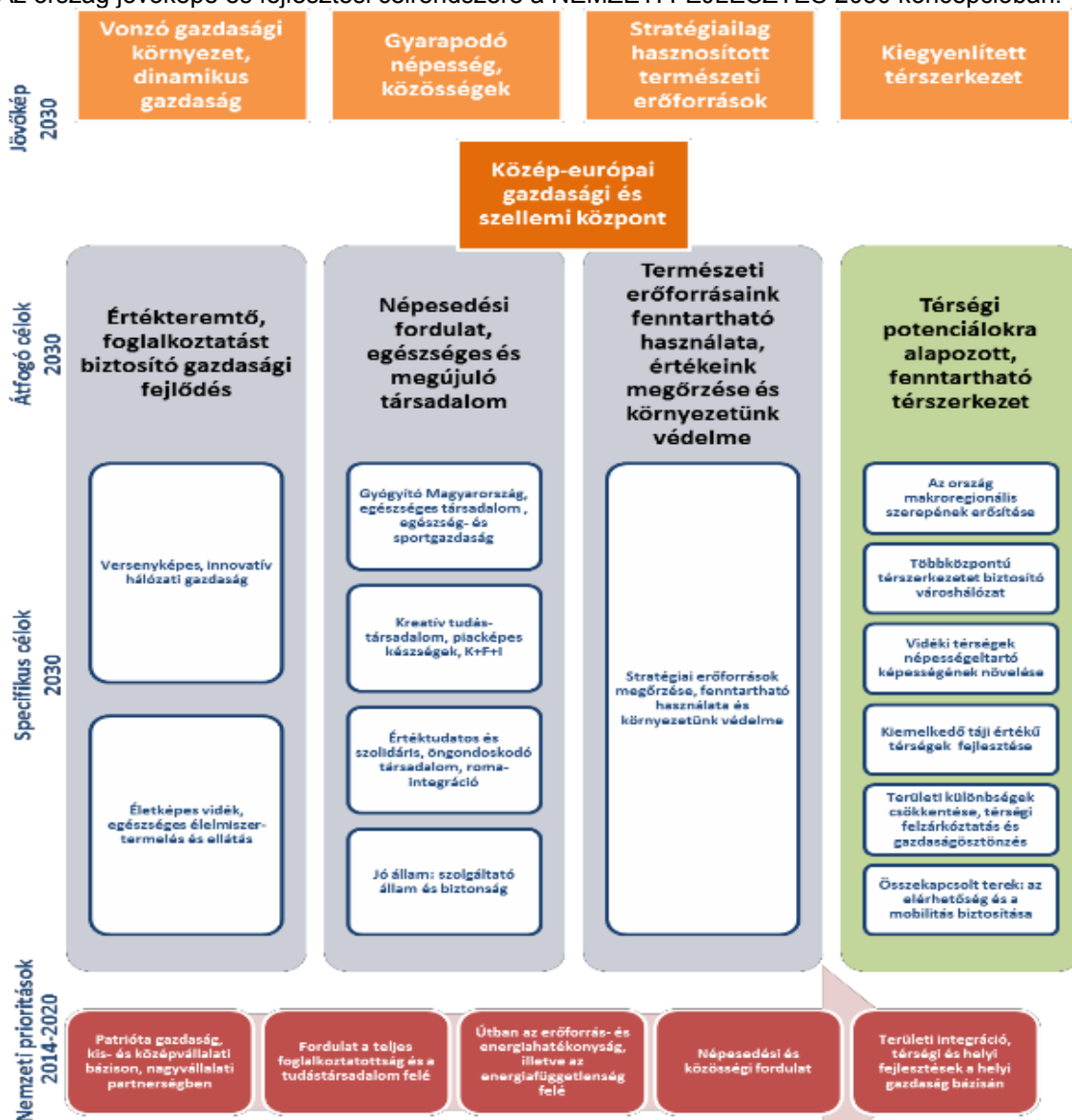
- c) életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás,
- d) kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- e) érték tudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- f) jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
- g) stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme,

A területi specifikus célok, amelyek a településrendezési eszközök és a településfejlesztési koncepció tervezését is érintik:

- o a vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
- o a területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
- o összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

A magyar fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió kohéziós és vidékfejlesztési politikája, illetve a 2014–2020-as programozási és fejlesztési időszakban rendelkezésre álló uniós fejlesztési források képezik. A Koncepció a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva középtávon (2014–2020 között) kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, amelyek az ország hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálhatják.

Az ország jövőképe és fejlesztési célrendszere a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban:

A településtervezés számára iránymutatóak azok a prioritások és fejlesztési tématerületek is, amelyeket a dokumentum a 2014-2020-as időszakra meghatároz.

NEMZETI PRIORITÁSOK 2014-2020	• FEJLESZTÉSI TÉMATERÜLETEK
Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	• Innovatív gazdaságfejlesztés, kis- és középvállalkozások, stratégiai ágazatok, versenyképesség • Elérhetőség, megújuló közösségi közlekedés és tranzitgazdaság • Életképes vidék, bővülő agrár- és élelmiszer-gazdaság, halászat
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé	• Foglalkoztatás növelése • Tudástársadalom megalapozása
Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé	• Energia-hatékonyság, fenntartható erőforrás-gazdálkodás • Klíma- és környezetvédelem
Népesedési és közösségi fordulat	• Befogadó és gyarapodó társadalom • Gyermekvállalás ösztönzése, népesedési kihívások kezelése
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	• Területi integráció, területfejlesztés • Vidéki térségek, vidéki gazdaság és közösségek • Budapest és térsége vezető makro-regionális szerepkörben • Kiterjedő Kárpát-medencei, Duna menti nemzeti és európai területi együttműködés

/az ábrák forrása: "Nemzeti Fejlesztés 2030"/

A város-vidék együttműködést érvényesítő várostérség fejlesztés NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban meghatározott szempontjai, amelyeknek érvényt kell szerezni az egyes települések tervezése során:

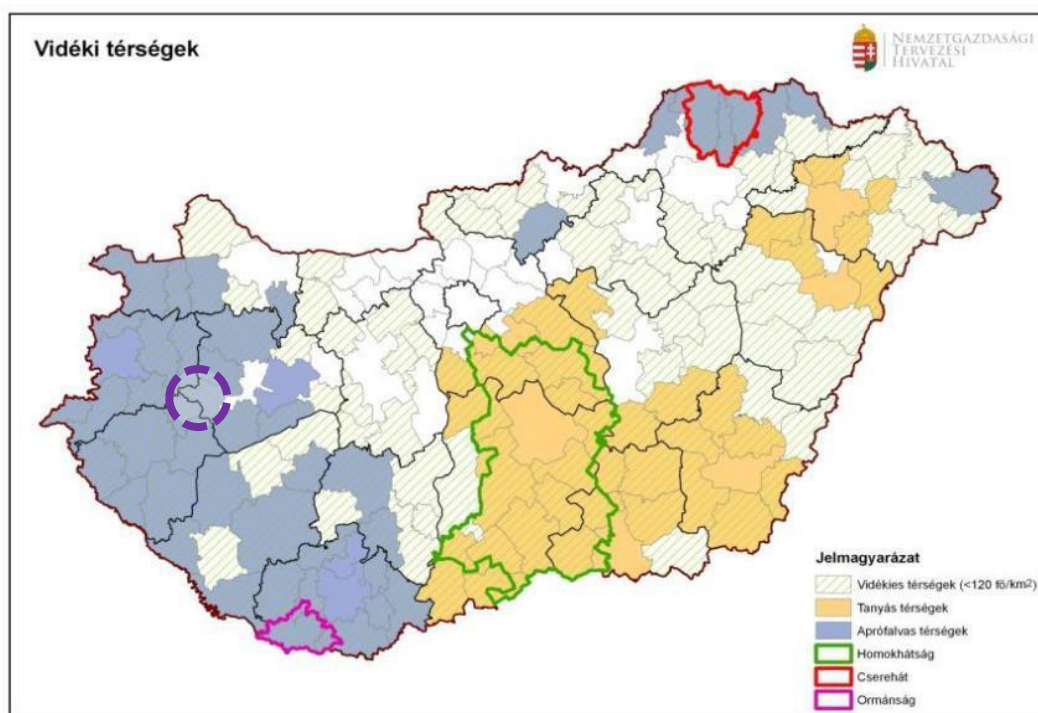
- Teret kell nyerniük a várostérségi települések által közösen kialakított és megvalósított fejlesztéseknek, és csökkennie kell a települési szinten kiosztott és a pályázati úton elérhető fejlesztési közpénzek jelentőségének.
- A városi fejlesztések is a térség egészének javát szolgálják, az erőforrások települések közötti funkcionális és harmonikus elosztásával. Mindez dedikált forráskereteken, térségi együttműködésben kialakított helyi- térségi projektsomagok vagy programok formájában nyilvánulhat meg, különösen az uniós fejlesztési források felhasználásakor
- A nagyobb városainkban – különösen a húszezer fő feletti városainkban – külön erőforrásokat kell fordítani a városi központok fejlesztését szolgáló sajátos akciókra is
- Ugyanakkor kialakítandók a vidékies települések sajátosságainak megfelelő fejlesztések is, és a kettőnek szinergiában kell lennie egymással.
- A várostérségek fejlesztéseit központilag orientálni kell, összhangban a kormányzati és megyei szintű fejlesztésekkel. Fontos, hogy e tárgykör sokszínű legyen, lehetőséget adva a komplex és integrált megközelítések alkalmazására, kiterjedve a települési infrastruktúrára, a közösségi és közúti közlekedésre, a gazdaságra és helyi gazdaságra, a foglalkoztatásra, a közszolgáltatásra, a társadalmi felzárkózásra, a tudatformálásra vagy akár a képzésekre.
- Minden területi alapú tematikus fejlesztés esetében törekedni kell arra, hogy a beavatkozás terei itt is egy vagy több várostérségből épüljenek fel (pl. a területpolitika vagy egyes ágazati politikák kiemelt térségei). Így válhat a fejlesztések területi „építőelemévé” e valós helyi szintű térszerveződés.
- Együtt-tervezés: nemcsak a közpénzekből megvalósuló térségi fejlesztésekben, de a települések

gazdálkodásában és tervezésében (ld. terület- településrendezési- és településfejlesztési tervezés, helyi adópolitika) is a térségi, a várost és vonzáskörzetét szerves egységben kezelő szemléletet és gyakorlatot kell alkalmazni.

- Törekedni kell a természeti környezet értékeinek megőrzésére, a belső városi zöldfelületek és a várost övező ökológiai értékes területek közti kapcsolatok erősítésére.

Stratégiai várostérség-fejlesztés követelményei a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentum szerint:

- Nemzeti szinten összehangolt, reális adottságokra alapozott, városgazdasági szempontokat is integráló várostérség fejlesztési, és különösen várostérségi gazdaságfejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása szükséges a nemzetgazdasági növekedés élénkítése érdekében
- Olyan városi jövőképek kialakítására van szükség, melyek egységes koordináció révén elősegítik, hogy a városok térségi és gazdasági szempontoknak is megfelelő integrált stratégiai szemléletet képviselhesenek, melyekben a térségalkotó, hasonló adottságokkal rendelkező települések egymás fejlesztési intézkedéseit nem kioltva, hanem összehangolt tervezésük és fejlesztéseik révén hatékonyabb és fenntarthatóbb rendszereket alakítanak ki, egyeztetve a helyi társadalom képviselőivel, a települést használó csoportok preferenciáival.

Vidéki térségek meghatározásán belül a dokumentum kitér az *Aprófalvas térségek* fejlesztését szolgáló fejlesztéspolitikai feladatok meghatározására is. Jelen tervezési terület is ebbe a kategóriába tartozik, amint ezt a fenti országos ábra is szemlélteti.

Erre a térségtípusra a Stratégia „Az életképes vidék – vidékfejlesztési prioritás” címszó alatt foglalja össze fejlesztéspolitikai célokat és feladatokat.

A Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentum „Az életképes vidék – vidékfejlesztési prioritásai” az alábbiakat tartalmazzák:

- Vidéki foglalkoztatás növelése.
- Város-vidék kapcsolatok helyreállítása.
- A vidék gazdaságának több lábra állítása, helyi, térségi gazdasági autonómia erősítése. Gazdaságfejlesztési műhelyek, szervezet- és kapcsolatrendszer kialakítása, erősítése.
- A helyi termelés, feldolgozás és fogyasztás összehangolása, a gazdasági tevékenységek, tranzakciók térségen belül tartása.
- A vidéki népesség egészségügyi ellátásának fejlesztése.
- A vidéki települések, falvak közösségi szolgáltatásainak erősítése
- A vidéki települések infrastrukturális fejlesztése, elérhetőség-javítás.
- A vidék kulturális és épített örökségének megőrzése, helyreállítása, fenntartható fejlesztése, a

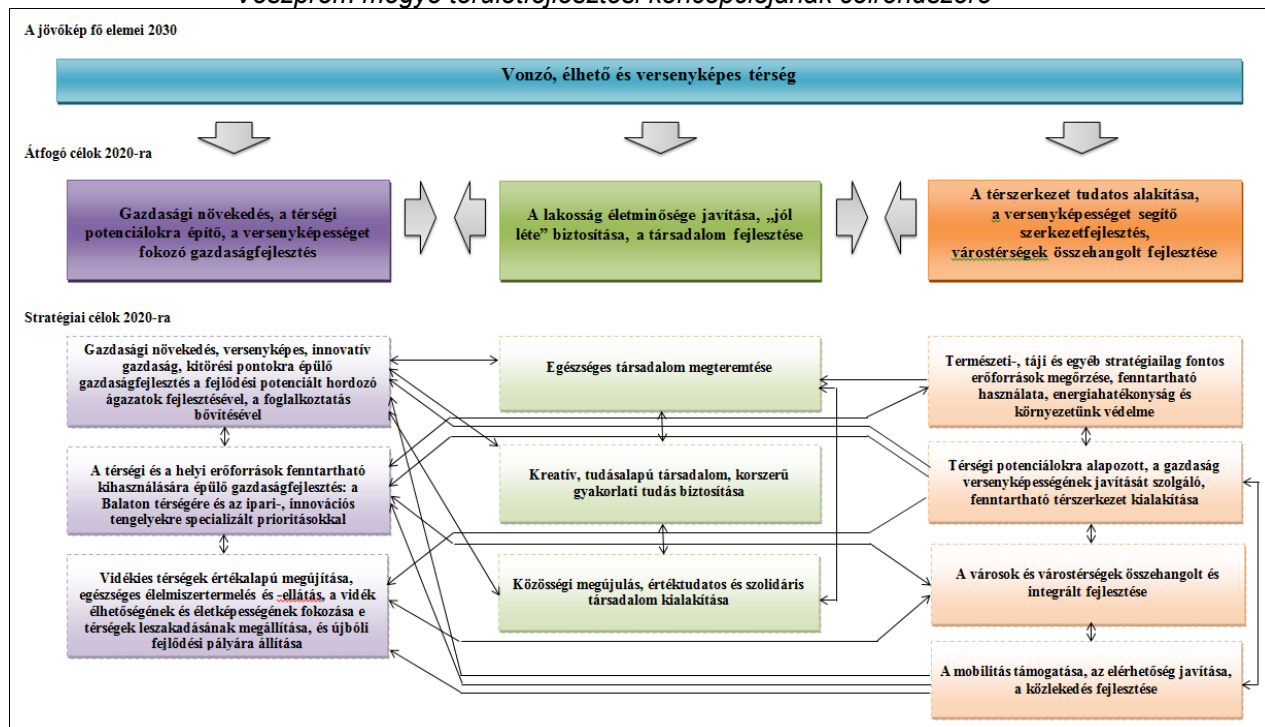
turizmusba való bekapcsolása.

- A vidékfejlesztés szellemi, szemléleti, kulturális megalapozása, tudásátadás.
- A vidékfejlesztés képzési, szakmai bázisainak kialakítása, erősítése.
- Fontos a helyi termelés, feldolgozás és értékesítés összehangolására ösztönző rendszer kidolgozása. Lényeges a helyben termelt áruk és szolgáltatások helyi értékesítése adóvonzatainak átgondolása, erős csökkentése, esetleg adómentessé tétele, továbbá a bürokrácia terheinek mérséklése.
- A civil szervezetek és az önkormányzatok kapcsolatainak erősítése, feladatátvállalások ösztönzése.
- A föld és birtokpolitika rendezése.
- A vidékfejlesztés támogatási rendszerének összehangolása (hazai és EU-s források), hogy a lehetséges szinergiák egymást erősítsék.

VESZPRÉM MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Veszprém megye fejlesztésének átfogó céljai, valamint azok elérését szolgáló stratégiai fejlesztési célkitűzések szorosan kapcsolódnak a „Nemzeti Fejlesztés 2020” dokumentumban meghatározott fenti országos célrendszerhez, mivel az országosan kitűzött célok elérése Veszprém megye érdekeit is jól szolgálják.

Veszprém megye területfejlesztési koncepciójának célrendszere

forrás: Veszprém megye területfejlesztési koncepciója

A megyei területfejlesztési koncepció készítése időben megelőzte a Balaton térség fejlesztési koncepciójának készítését (a megyei koncepció 2015-ös részleges felülvizsgálata kizárólag a humánfejlesztéspolitikai célokkal történő kiegészítésre szorítkozott). Ezért a megyei területfejlesztési koncepció a Balaton térségre korábban készült, 2007-es területfejlesztési koncepció céljait vette át, amit fenti okokból itt most nem ismertetünk. A megyei fejlesztési koncepció térséget érintő céljai a következőkben foglalhatók össze:

Veszprém megye fejlesztési koncepciója megerősíti a Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentumnak a térség fejlesztésére vonatkozó sajátos célkitűzéseit és további célkitűzésekkel egészíti ki. Ezekhez a sajátos megyei célkitűzésekhez Sümeg térsége is kapcsolódhat:

- A Balaton-felvidék és a Bakony (Bakonyalja) fejlesztésének összekapcsolása a térség egésze turisztikai potenciáljának bővítése érdekében. A Bakony hegyvidéki jellege, aprófalvai települési és építészeti karaktere, a tájkép gazdagsága, a kiterjedt erdőségek, a gazdag vadállománya olyan potenciálok, amelyek – a térségek közötti kapcsolatrendszerek erősítése estén – jól egészítheti ki a Balaton térség turisztikai kínálatát. Az összehangolt fejlesztés hozzájárul a Bakony és a

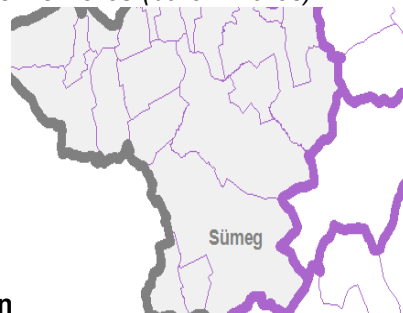
Bakonyalja potenciáljai kihasználásához, az érintett településeinek fejlődéséhez, a Balaton térsége vonatkozásában pedig a turisztikai kínálat gazdagításához, az üdülési szezon meghosszabbításához.

A MEGYEI KONCEPCIÓ SÜMEGI JÁRÁSRA VONATKOZÓ CÉLKITŰZÉSEI AZ ALÁBBIK

Sümeg várostérsége

Pozícionálás

Veszprém megye egyik legkisebb téregysége, ahol a megye területének 6,6%-án él a lakosság 4,4%-a, 16 ezer fő. Népessége átlagot meghaladó mértékben csökken. Hátrányos helyzetű, kiemelkedő adottságokkal nem, de jelentős turisztikai vonzerővel bíró agrártérség, ahol érződik Zala megyéből (*Zalaegerszeg, Jánosháza és Sárvár*) Vas megyéből pedig Jánosháza gazdasági kisugárzása (*elsősorban a foglalkoztatásban*). A ténylegesen egységet alkotó települések köre (*a járás területén túl*) kiterjed Zala megye területén a megyehatárszéli Zalaszentőrs-Sümegcsehi, Mihályfa, Vas megye területén pedig Nyírád településekre. Sümeg és Tapolca ikervárosok. Térségük együttesen képez funkcionális várostérséget a Balaton nyugati kapujában. Sümeg műemlékváros (*barokk város*).

Fejlesztési célok

Térségi együttműködés jobb térségi pozíciók elérése érdekében

- A testvérvárosi együttműködés erősítése, az egymástól mindössze 18 km-re fekvő két város (*Sümeg és Tapolca*) közös várostérségként való együtt pozicionálása, összehangolt fejlesztése érdekében.

A térség gazdaságának fejlesztése

- Befektetők térségbe vonzása, a munkahelyteremtés támogatása a népességmegtartó képesség erősítése.
- A népesség (kiemelten a fiatalok és középkorúak) képzettségének emelése olyan irányokban, amelyben lehetőség van a helyben (illetve a térségben) való foglalkoztatásra. A képzett munkaerő helyben tartása.
- Stratégiai ágazatként a környezetipar támogatása és fejlesztése, ökoparkok létrehozása (hulladékok feldolgozása, építési törmelékek feldolgozása, az összegyűjtött üveg újrahasznosításával összefüggő gazdasági fejlesztések és technológiában rejlő lehetőségek kihasználása.)
- A víz, az élelmiszer és a megújuló energiaforrások a térség gazdasági fejlődésének alapjai
- Mezőgazdálkodási termék-utak kidolgozása, ehhez kapcsolódóan az élelmiszer feldolgozás. Konzervgyár.
- Ivóvíz palackozás fejlesztése (a zalaszentgróti ásványvíz ivóvízként való hasznosítása)
- Az ökogazdálkodás támogatása és elterjesztése (a helyben termelés, a feldolgozás, az értékesítést segítő szövetkezési formák támogatása a helyi piacokon túlmenően a regionális piacok szolgálatában)
- Az erdővagyon + az élelmiszertermelésen felül megtermelhető biomassza hasznosítása (a térségben felmért potenciálok és lehetőségek többirányú hasznosításával)
- Kézimunka-igényes termékek előállításának támogatása, kézműipar bővítése a családok megélhetésének támogatására
- A gazdasági terület bővítése Sümegen, új vállalkozások letelepítése érdekében

Turizmus fejlesztése:

- A kiváló termálvíz hasznosítása (a strand továbbfejlesztése, közintézmények termálvízzel fűtése)
- A Tapolca-Sümeg-Hévíz-Keszthely turisztikai együttműködésben rejlő lehetőségek kihasználása,

- az attrakciók térségi rendszerbe szervezése
- Térségi koncepció készítése a falusi turizmus fejlesztésére *(a falusi vendégfogadás kapacitásainak bővítésére, a meglévő szálláshelyek minőségének és szolgáltatásainak bővítésére, térségi rendezvények összehangolására)*
- Lovasturizmus
- A vallási turizmus fejlesztése *(Sümeg, Zalaszentmihály, Rigács)*
- A vadászturizmus fejlesztése minőségi szálláshelyek kialakításával, a kastélyok és a kúriák hasznosítása

Térszerkezet fejlesztése

- a 77-es út országos főúttá fejlesztése
- a 83-as és a 84-es fejlesztése
- a Balaton megközelítésének javítása
- a megyehatárokat átlépő mellékutak fejlesztése a térség átjárhatóságának (a munkahelyek elérhetőségének javítása érdekében)
- Kerékpárutak bővítése *(kiemelten Sümeg és Tapolca között)*

Települések fejlesztése

- A műemlékek felújítása, a püspöki palota belső felújítása a hasznosítás, rendezvények tartása érdekében
- Templomok korszerűsítése, felújítása
- Városrehabilitáció keretében a térrendszerek megújítása a buszpályaudvar helyett köztér kialakítása

Környezetfejlesztés

- Az alternatív energiaforrások felhasználásának támogatása (napenergia és termálvíz hasznosítás)
- Klímaváltozásra való felkészülés (erdőterületek bővítése, alternatív energiaforrások hasznosítása)
- A karsztvízkészlet kiemelt védelme és hasznosítása, az ivóvíz javítási program folytatása
- A vízrendezés, a lezúduló vizek visszatartása, víztározók létesítése

Sümeg várostérségéhez (járáshoz) tartozó települések: Sümeg térség(járás)központ, Bazsi Bodorfa Csabrendek **Dabronc** Gógánfa Gyepükaján **Hettyefő** Hosztót Káptalanfa **Megyer** Nemeshany Rigács Sümegprága Szentimrefalva Ukk Veszprémgalsa **Zalaerdőd** Zalagyörmörő Zalameggyes Zalaszegvár.

1.3. A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

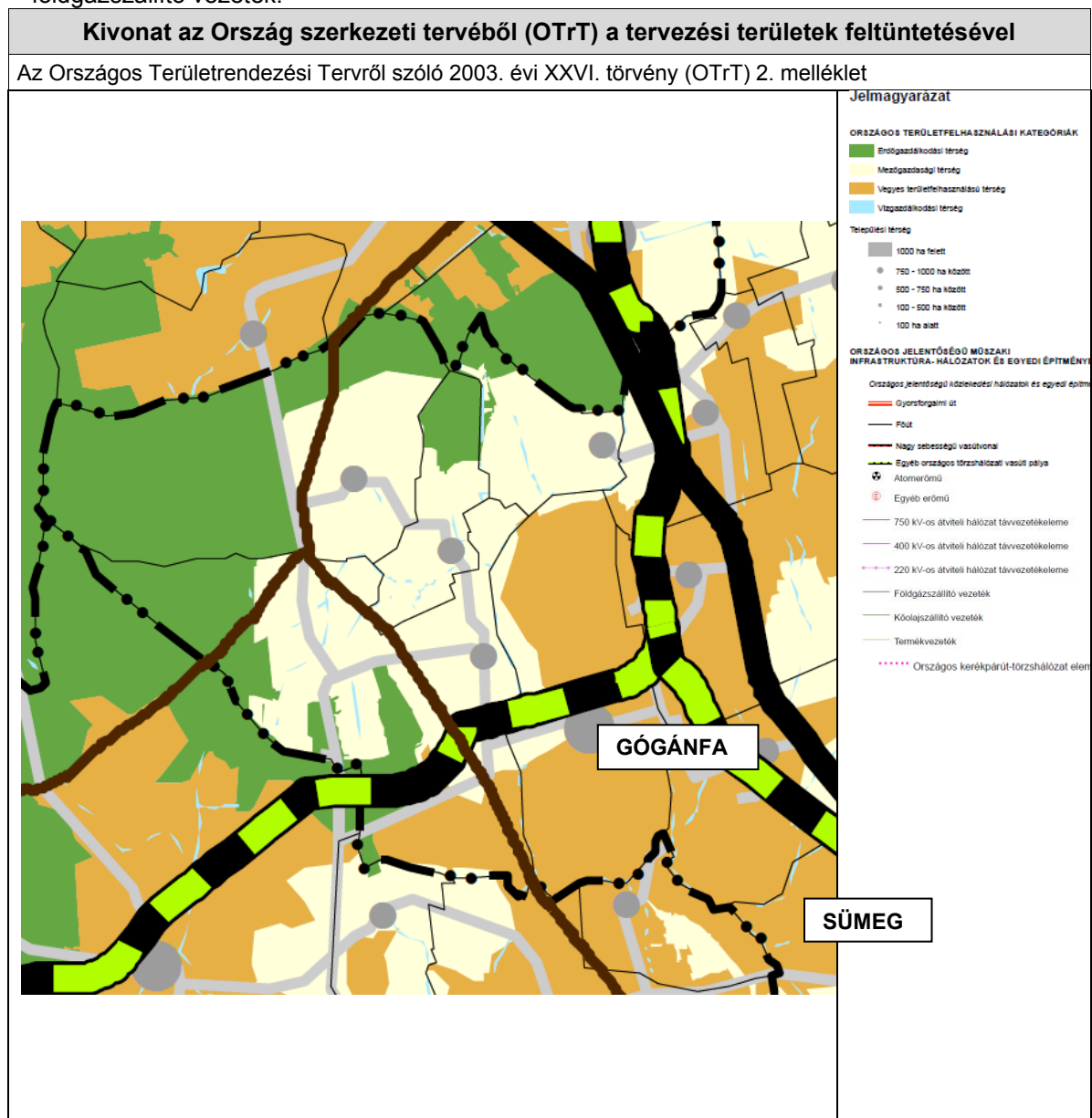
A település területét az alábbi területrendezési tervek érintik:

- A 2003. évi (2008-ban, majd 2013-ban módosított) XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről (továbbiakban: OTrT)
- Veszprém megye Területrendezési Terve (2001).

OTrT

A magasabb rendű hatályos tervek közül az OTrT kötelező előírásainak lényegesebb elemei a következők, a vizsgált területre nézve:

- a beépített területek elvileg a települési térségbe tartoznak, de a kistelepülések belterülete csak kör-szimbólumként jelenik meg a térszerkezeti terven.
- a be nem épített területek a mezőgazdasági, az erdőgazdálkodási és a vegyes területfelhasználású térségbe tartoznak.
- a területet a közlekedési főhálózat elemei közül érinti a 84.sz. főút és az egyéb országos törzshálózati vasúti pálya elemei;
- az országos közműhálózatok közül pedig a 400 kV-os távvezeték és a nagynyomású földgázszállító vezeték.

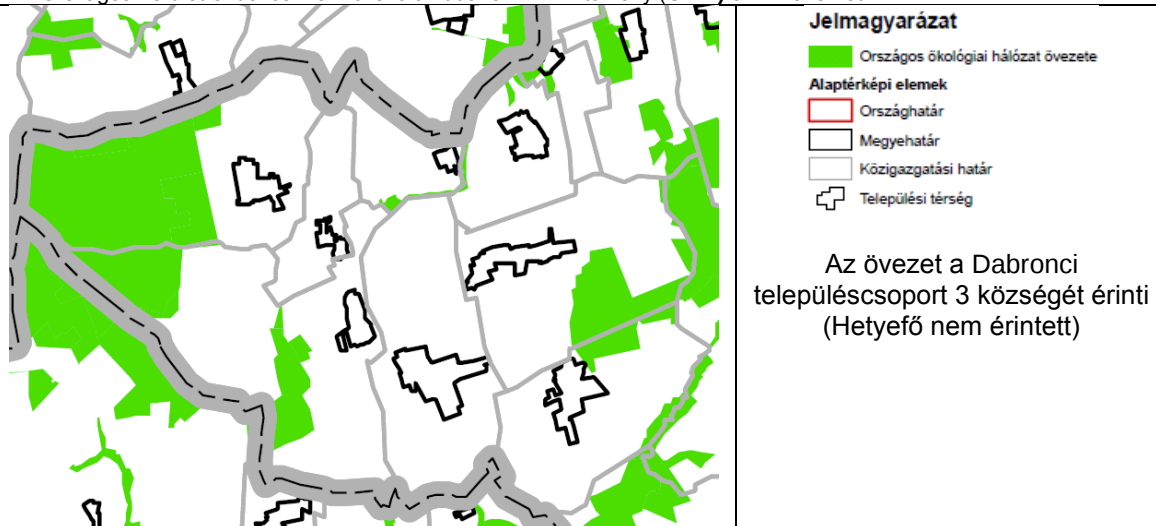
AZ ORSZÁGOS TERÜLETFELHASZNÁLÁSI KATEGÓRIÁKRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK	
TELEPÜLÉSI TÉRSÉG	
A területfelhasználási kategóriára vonatkozó OTrT előírások: (a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint)	
2. §	E törvény alkalmazásában:
33.	<i>települési térség:</i> országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a település belterülete, valamint a belterületen kívüli beépített és beépítésre szánt területek tartoznak,
6. §	(1) Az országos területfelhasználási kategóriákon belül a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: d) a települési térséget legalább 75%-ban települési térség kategóriába kell sorolni; (2) A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: d) a települési térség bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható;
VEGYES TERÜLETFELHASZNÁLÁSÚ TÉRSÉG	
A területfelhasználási kategóriára vonatkozó OTrT előírások: (a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint)	
2. §	E törvény alkalmazásában:
39.	<i>vegyes területfelhasználású térség:</i> országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, ahol a mezőgazdaságnak és erdőgazdaságnak egyaránt meghatározó szerepe van, és a mezőgazdasági területek és erdőterületek mozaikossága jellemző,
6. §	(1) Az országos területfelhasználási kategóriákon belül a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: c) a vegyes területfelhasználású térséget legalább 75%-ban mezőgazdasági, erdőgazdálkodási vagy vegyes területfelhasználású térség kategóriába kell sorolni; (2) A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: c) a vegyes területfelhasználású térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület, erdőterület vagy természetközeli terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület kivételével bármely települési területfelhasználási egység kijelölhető
ERDŐGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG	
A területfelhasználási kategóriára vonatkozó OTrT előírások: (a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint)	
2. §	E törvény alkalmazásában:
6.	<i>erdőgazdálkodási térség:</i> országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe olyan meglévő erdőterületek és erdőtelepítésre alkalmas területek tartoznak, amelyeknek erdőgazdálkodásra való alkalmassága termőhelyi viszonyaik alapján kedvező és az erdőtelepítés környezetvédelmi szempontból is szükséges vagy indokolt,
6. §	(1) Az országos területfelhasználási kategóriákon belül a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: a) az erdőgazdálkodási térséget legalább 75%-ban erdőgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni; (2) A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: a) az erdőgazdálkodási térséget legalább 85%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni; 7. § (1) Az Országos Erdőállomány Adattár szerint erdőterületnek minősülő területet a településrendezési eszközökben legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni. (2) A közlekedési, az elektronikus hírközlési, továbbá az energetikai vonalas infrastruktúra-hálózatok erdőterületen áthaladó szakaszai mellett csak a forgalom lebonyolítását és biztonságát, az elektronikus hírközlés működését, illetve a villamos energia és más energiahordozók továbbítását közvetlenül szolgáló építmények helyezhetők el.
MEZŐGAZDASÁGI TÉRSÉG	
A területfelhasználási kategóriára vonatkozó OTrT előírások: (a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint)	
2. §	E törvény alkalmazásában:
18.	<i>mezőgazdasági térség:</i> országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben elsősorban mezőgazdasági művelés alatt álló területek találhatók,
6. §	(1) Az országos területfelhasználási kategóriákon belül a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: b) a mezőgazdasági térséget legalább 75%-ban mezőgazdasági térség kategóriába kell sorolni; (2) A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: b) a mezőgazdasági térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület, beépítésre szánt különleges honvédelmi terület, beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület vagy természetközeli terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység nem jelölhető ki; 8. § (1) Borvidéki település szőlő termőhelyi katasztere I-II. osztályú területeihez tartozó földrészlet – a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével – beépítésre szánt területté nem minősíthető. (2) Az Országos Gyümölcs Termőhelyi Kataszter I. és II. osztályú területeihez tartozó földrészlet – a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével – beépítésre szánt területté nem minősíthető.

VÍZGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG**A területfelhasználási kategóriára vonatkozó OTrT előírások:**

- (a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint)
- 31/A. § (1) E törvénynek az egyes törvények területrendezéssel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCXXIX. törvénnyel (a továbbiakban: MTv.) megállapított rendelkezéseivel a megyei területrendezési terveket 2015. december 31-ig összhangba kell hozni.
- c) a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvényben (a továbbiakban: BATrT.) megállapított térségi területfelhasználási kategóriákon belül
- cb) a vízgazdálkodási térség vonatkozásában az e törvénynek az MTv.-vel megállapított 6. § (2) bekezdés e) pontjának előírását kell alkalmazni,
2. § E törvény alkalmazásában:
43. vízgazdálkodási térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe Magyarország felszíni vízrajzi hálózata (vízfolyások és tavak) és parti sávja tartozik.
6. § (1) Az országos területfelhasználási kategóriákon belül a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni:
- e) a vízgazdálkodási térséget legalább 90%-ban vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni;
- (2) A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni:
- e) a vízgazdálkodási térséget legalább 85%-ban vízgazdálkodási terület vagy természetközeli területfelhasználási egységbe kell sorolni;

Országos Területrendezési Terv övezeti érintettségei és a vonatkozó előírások**1. Országos ökológiai hálózat övezete**

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT) 3/1. melléklet

Országos ökológiai hálózat övezete**Az övezetre vonatkozó OTrT előírások:**

(a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint)

2. § E törvény alkalmazásában:

24. országos ökológiai hálózat: országos területrendezési tervben megállapított övezet, amelybe az országos jelentőségű természetes és természetközeli területek, valamint az azok között kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók egységes, összefüggő rendszere tartozik, és amelynek részei a magterületek, az ökológiai folyosók és a pufferterületek,
13. §(1) Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve olyan övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.
- (2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.
- (3) Az országos ökológiai hálózat övezetét a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervekben magterület, ökológiai folyosó, valamint pufferterület övezetbe kell sorolni.

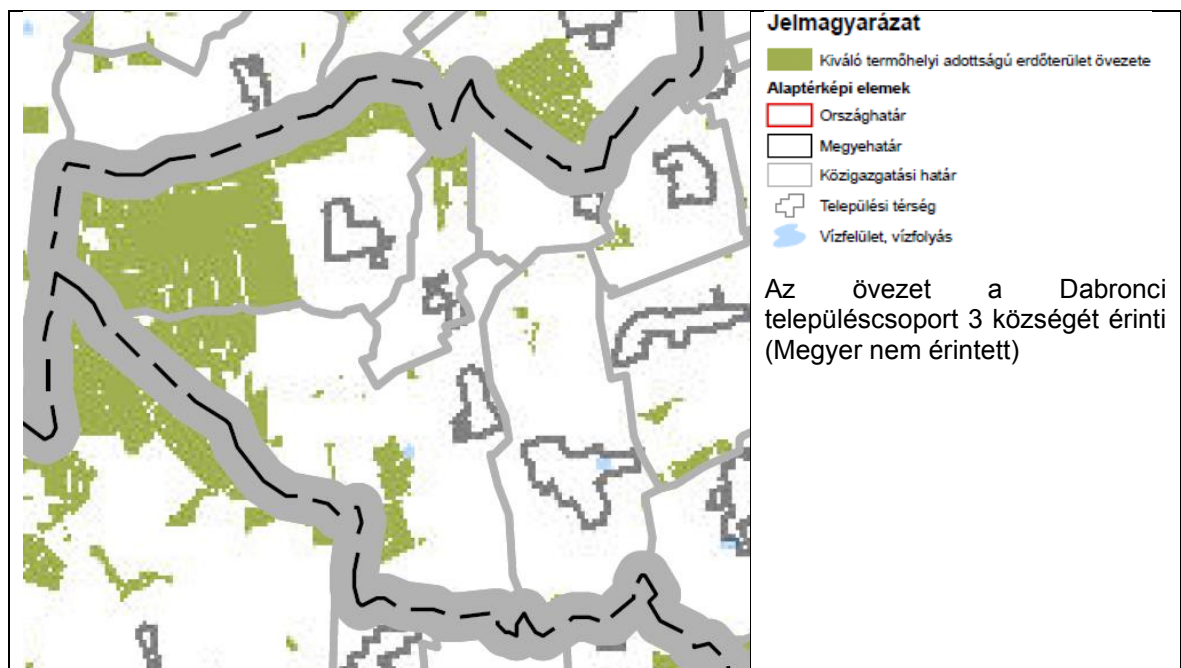
Az övezetre vonatkozó OTrT előírások:

(a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint)

2. § E törvény alkalmazásában:

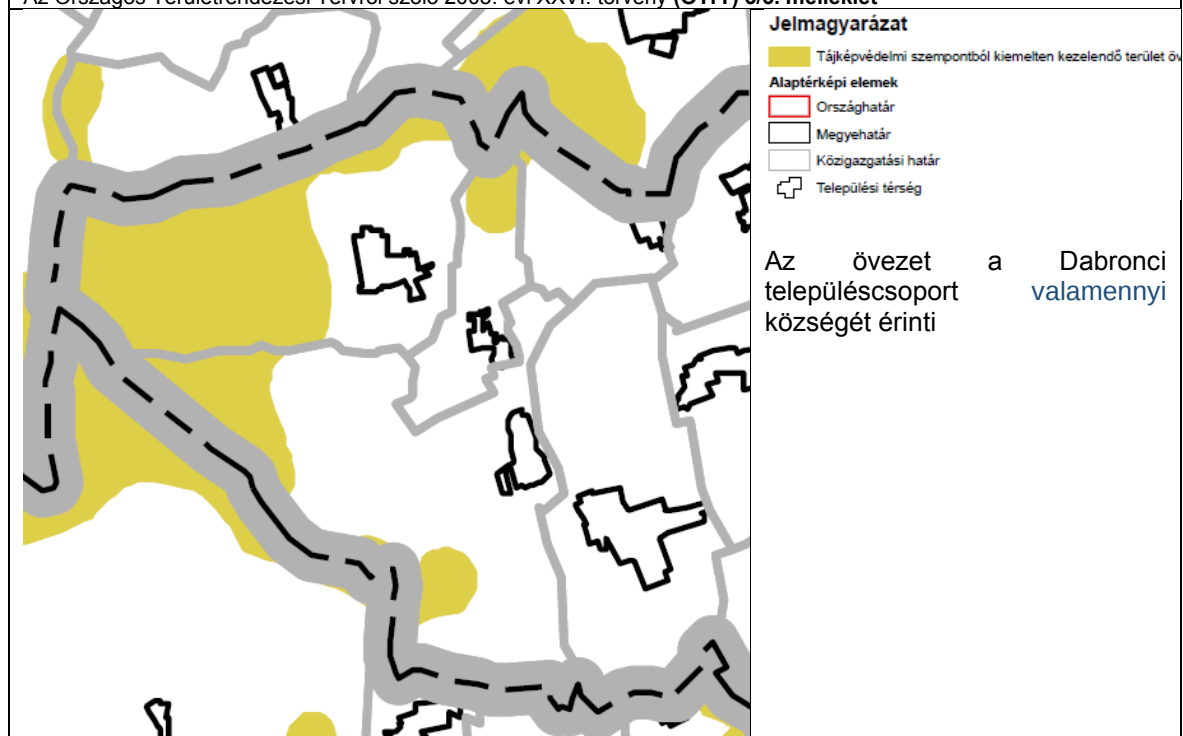
17. magterület: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont,
17. §(1) Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:
- a) a települési területet a magterület vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja, és
- b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.
- (2) Az (1) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület

	területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e a magterület, a magterület és az ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése. (4) Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az erőművek és kiserőművek a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhetők el. (6) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető. 13. §(2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet. ökológiai folyosó övezete – Az övezetre vonatkozó OTTrT előírások: (a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint) 2. § E törvény alkalmazásában: 26. ökológiai folyosó: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, pufferterületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására, 18. §(1) Az ökológiai folyosó övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha: a) a települési területet az ökológiai folyosó vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja, és b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja. (2) Az (1) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése. (4) Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az erőművek és kiserőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhetők el. (5) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető. 13. §(2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet. puffer terület övezete – Az övezetre vonatkozó OTTrT előírások: (a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint) 2. § E törvény alkalmazásában: 27. pufferterület: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, amelyek megakadályozzák vagy mérséklék azoknak a tevékenységeknek a negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek, 19. § Pufferterületen a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti. 13. §(2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.
	4. Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTTrT) 3/4. melléklet
	kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete – Az övezetre vonatkozó OTTrT előírások: (a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint) 2. § E törvény alkalmazásában: 15. kiváló termőhelyi adottságú erdőterület: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe az őshonos fafajokból álló erdőtülszások fenntartására leginkább alkalmas és az erdő hármass rendeltetését – védelmi, gazdasági, közjóléti – egymással összhangban a legmagasabb szinten biztosítani képes erdőterületek tartoznak, 14. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. (2) Az övezetben külszíni bányatelek megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

5. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT) 3/3. melléklet

tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület

– Az övezetre vonatkozó OTrT előírások: (a 2015. január 1-én hatályba lépő módosítások szerint)

2. § E törvény alkalmazásában:

32a.tájképi egység: tájban előforduló és vizuálisan összetartozónak tekinthető természetes és antropogén tájelemek együttese, amely a látvány szempontjából meghatározott karakterrel jellemezhető,

32b.tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak,

14/A.§(1) A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete területét a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv és annak alapján a településszerkezeti terv pontosítja.

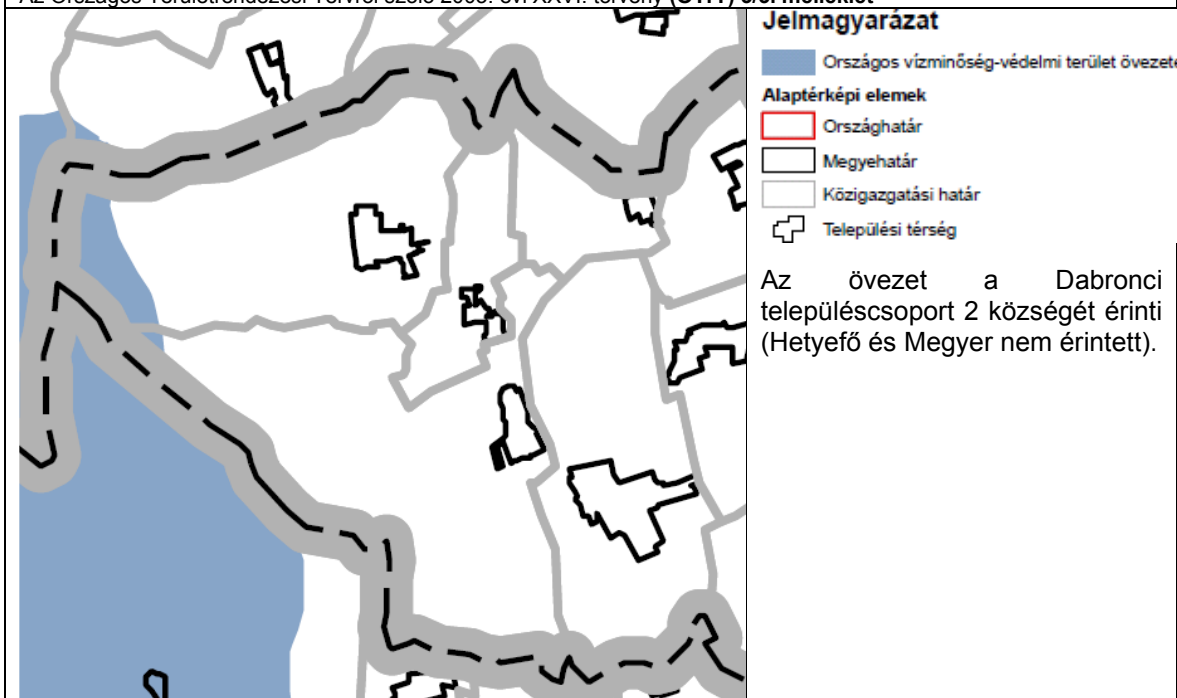
(2) Az övezet (1) bekezdés szerint pontosított lehatárolása által érintett területre a területi tervben, valamint a településrendezési eszköz alátámasztó javaslata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő

elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

- (3) Az övezet (1) bekezdés szerint pontosított lehatárolása által érintett területre a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása érdekében a helyi építési szabályzatnak meg kell határozni a területhasználatra és az építmények tájba illeszkedésére vonatkozó szabályokat.
- (4) A helyi építési szabályzat az építmények tájba illeszkedésének bemutatására látványterv készítését írhatja elő és a készítésre vonatkozó követelményeket határozhatja meg.
- (5) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.
- (6) Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, erőműveket és kiserőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell elhelyezni.

7. Országos vízminőség-védelmi terület övezete

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT) 3/3. melléklet

országos vízminőség-védelmi terület övezete

– Az övezetre vonatkozó OTrT előírások:

(a 2014. január 1-én hatályba lépett módosítások szerint)

2. § E törvény alkalmazásában:

25. országos vízminőség-védelmi terület: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a felszíni és felszín alatti vizek, az emberi fogyasztásra, használatra szánt vizek és a vízkivételi művek, továbbá a halak életfeltételeinek biztosítása érdekében kijelölt vizek megóvását szolgáló védelem alatt álló területek tartoznak,

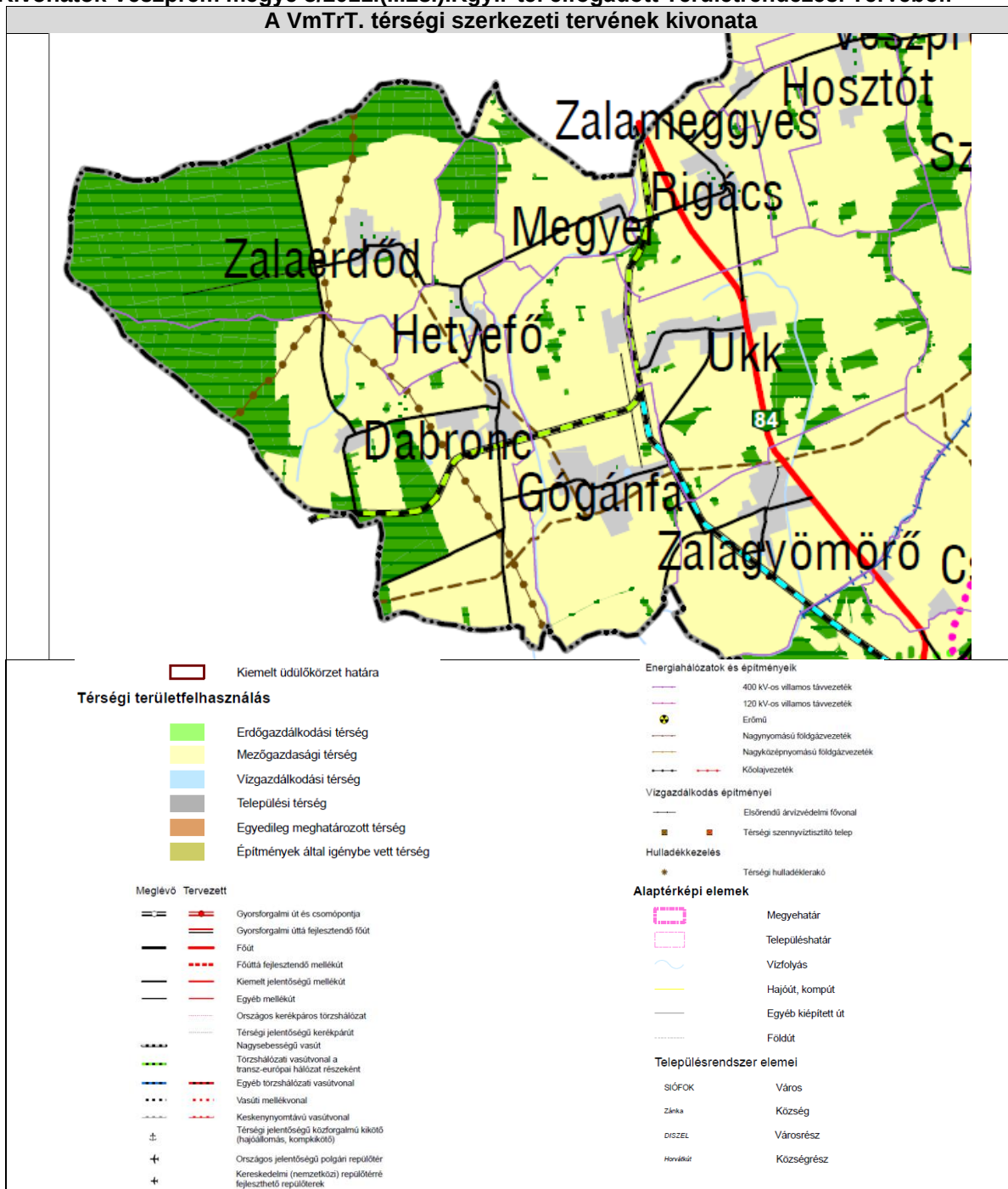
- 15.§ (1) Az országos vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről a kiemelt térség és a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.
- (2) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellel érintett területeket, és a helyi építési szabályzatban az építési övezetre vagy övezetre vonatkozó szabályokat kell megállapítani.
- (3) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

A tervezés során vizsgálni kell az OTrT 8. § (1) és (2) bekezdéseiben rögzített követelmény érvényesülését. Ennek szövege a következő: „(1) Borvidéki település szőlő termőhelyi katasztere I–II. osztályú területeihez tartozó földrészlet – a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével – beépítésre szánt területté nem minősíthető.

(2) Az Országos Gyümölcs Termőhely Kataszter I. és II. osztályú területeihez tartozó földrészlet – a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével – beépítésre szánt területté nem minősíthető.”

A tervezési terület nem tartozik az országos szőlő- és gyümölcstermőhely kataszter területei közé, valamint nem történik új beépítésre szánt terület kijelölése.

**Kivonatok Veszprém megye 5/2011.(II.28.)Kgy.r-tel elfogadott Területrendezési Tervéből:
A VmTrT. térségi szerkezeti tervének kivonata**

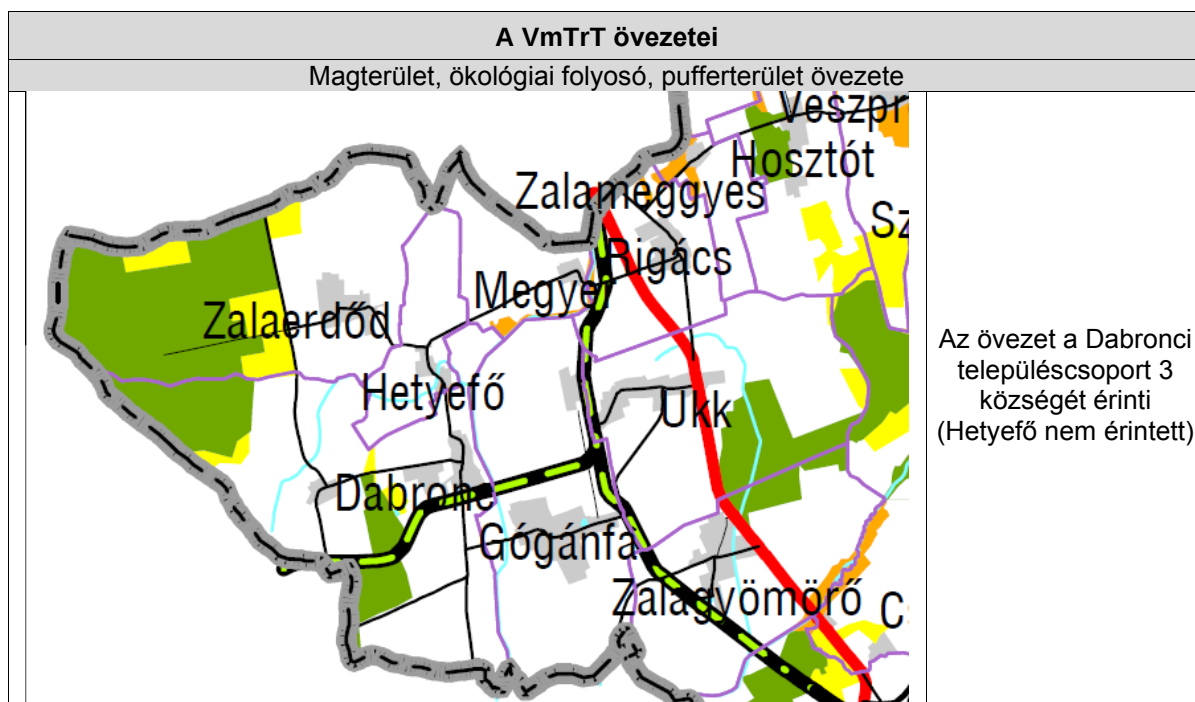

A térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó előírások

6.§ (2) A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése

szórá a következő szabályokat kell alkalmazni:

- az erdőgazdálkodási térséget legalább 75%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni;
- a mezőgazdasági térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület, beépítésre szánt különleges honvédelmi terület, beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület vagy természetközeli terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység nem jelölhető ki;
- a vegyes területfelhasználású térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület, erdőterület vagy természetközeli terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület kivételével bármely települési területfelhasználási egység kijelölhető;
- a települési térség bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható;
- a vízgazdálkodási térséget legalább 85%-ban vízgazdálkodási terület vagy természetközeli területfelhasználási egységbe kell sorolni;
- az építmények által igénybe vett térséget az adott építmény jellege szerinti települési területfelhasználási egységbe kell sorolni.

/A MEGYE területrendezési tervének övezeti érintettségeivel kapcsolatban kiemeljük, hogy a MTv. (Az egyes törvények területrendezéssel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCXXIX. törvény) az alábbi megyei övezeteket megszüntette, így ezeket nem kell alkalmazni:

- Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete
- Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- Országos jelentőségű tájképvédelmi terület
- Világörökségi terület övezete
- Történeti települési terület övezete
- Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete
- Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe övezete
- Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete
- Rendszeresen belvízjárta terület övezete
- Szélerózióknak kitett terület övezete

Így csak tájékoztatásul, illetve hiánypótló jelleggel két övezet, amely érintette a településeket:

Összefoglaló táblázatok

ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV	
ORSZÁGOS TERÜLETFELHASZNÁLÁSI/ÖVEZETI ÉRINTETTSÉG	
a közigazgatási területet/tervezési területeket az alábbiak érintik (X), illetve nem érintik (-)	
országos területfelhasználási kategóriák	
települési térség	X
erdőgazdálkodási térség	X
mezőgazdasági térség	X
vegyes területfelhasználású térség	-
vízgazdálkodási térség	-
építmények által igénybe vett térség	-
országos övezetek	
országos ökológiai hálózat	X
kiváló termőhelyi adottságú szántóterület	-
jó termőhelyi adottságú szántóterület	-
kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	X
tájképi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete	-
világörökségi és világörökségi várományos terület övezete	-
országos vízminőség-védelmi terület övezete	-
nagyvízi meder és a ... megvalósuló vízkárelhárítási célú szükségtározók területe	-
kiemelt fontosságú honvédelmi terület	-

VESZPRÉM MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK ÖVEZETI ÉRINTETTSÉG	
A KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETET AZ ALÁBBIK ÉRINTIK (X), ILLETVE NEM ÉRINTIK (-)	
kiemelt térségi területfelhasználási kategóriák	
települési térség	X
építmények által igénybe vett térség	-
egyedileg meghatározott térség	-
erdőgazdálkodási térség	X
mezőgazdasági térség	X
vízgazdálkodási térség	X
térségi övezetek	
magterület övezete	X
ökológiai folyosó övezete	X
puffer terület övezete	X
térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete	X
ásványi nyersanyag gazdálkodási terület övezete	-
földtani veszélyforrás területének övezete	-
kiemelt fontosságú honvédelmi terület	-
honvédelmi terület övezete	-

1.4. A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK – AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ – VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

A 11 település sajátos megyehatár peremi fekvéséből következően számos szomszédos település nagyrésze Vas és Zala megyében fekszik. Az ezekre készült településrendezési eszközöknek lényegileg nincs kapcsolata a térséggel, nem csak a megyei igazgatási határ léte, hanem az érintett települések rendezési tervállományának avultsága miatt sem.

Általánosan jellemző, hogy a közigazgatási határ közelében nagyrészt csak erdők és mezőgazdasági területek találhatók, ezért zavaró területfelhasználási problémák e határok közelében nincsenek, A települések szerkezeti terveiben rögzített és meglévő természetvédelmi védettségek, közlekedési nyomvonalak és közműhálózati kapcsolatok már adottak, egymással összhangban vannak, konfliktus nem merült fel. Fejlesztésük az adottságok és a szomszédos települések terveinek figyelembe vételével megoldható.

A szomszédos települések közül elvileg egyértelműen a járásszékhely, Sümeg a meghatározó, a településrendezési tervi összefüggések szintjén is. A székhely várossal azonban nincs közvetlen területi kapcsolata a 4 településnek, ezért a kölcsönhatások inkább csak közvetve, inkább település- és (kis)térségi *fejlesztési* szinten jelentkeznek.

Összefoglalva megállapítható, hogy a szomszédos települések településszerkezeti terveivel a településcsoportnak nincs közvetlen kapcsolata, a helyi településfejlesztést és rendezést befolyásoló releváns megállapításokat, javالاتokat ezek nem tartalmazzák.

1.5. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

1.5.1. A HATÁLYOS FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ, INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

A jelen tervezés megalapozásához figyelembe vehető tartalmú és aktualitású fejlesztési koncepcióval a települések nem rendelkeznek.

Integrált településfejlesztési stratégiák és egyéb fejlesztési és stratégiai dokumentumok a településekre nem készültek, a községek jellege, nagyságrendje és kevésbé exponált fekvése miatt.

Összefoglalva megállapítható, hogy a tervezésre potenciális hatást gyakorló koncepcionális és stratégia megállapítások nem állnak rendelkezésre.

1.5.2. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI SZERZŐDÉSEK

Tervezési szerződések:

A településrendezési eszközök módosítására 2017-ban létrejött tervezési szerződés, amelyet Gógánfa Közös Önkormányzati Hivatala és a Pestterv Kft. kötött:

- Tapolca Város Településfejlesztési koncepciójának, Településszerkezeti tervének valamint Helyi építési szabályzatának elkészítése.

Településrendezési szerződések:

- a települések jelenleg nem rendelkeznek hatályos vagy készülő településfejlesztési és településrendezési szerződéssel.

1.5.3. A TERVEZÉST BEFOLYÁSOLÓ EGYÉB ÖNKORMÁNYZATI DÖNTÉSEK

A tervezés kiindulásként a képviselőtestületi határozatok alapján 2017-ben megkötött tervezési szerződésben határozták meg a tervezés feladatait, általános tematikával, a településfejlesztésre és rendezésre vonatkozó hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően.

1.6. A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.6.1. A HATÁLYBAN LÉVŐ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

A négy falura érvényben levő településrendezési eszközök meglehetősen régiiek és tematikailag avultak, aktuális időközi felülvizsgálatuk csak egy település (Zalameggyes) esetében történt meg.

A pillanatnyilag hatályos településrendezési eszközök az alábbiak:

- Dabronc község Településszerkezeti Terve (TSZT) és Helyi építési szabályzata (Hész) - (a belterületre és a külterületre vonatkozó 2 Szabályozási Tervi (SZT) melléklettel), 2004.
- Zalaerdőd község Településszerkezeti Terve (TSZT) és Helyi építési szabályzata (Hész) - (a belterületre és a külterületre vonatkozó 2 Szabályozási Tervi (SZT) melléklettel), 2004.
- Hetyefő község Településszerkezeti Terve (TSZT) és Helyi építési szabályzata (Hész) - (a belterületre és a külterületre vonatkozó 2 Szabályozási Tervi (SZT) melléklettel), 2004.
- Megyer község Településszerkezeti Terve (TSZT) és Helyi építési szabályzata (Hész) - (a belterületre és a külterületre vonatkozó 2 Szabályozási Tervi (SZT) melléklettel), 2009.

A településcsoportban azonos metodikával és Tervezővel (KASIB Kft) készültek a településrendezési eszközök, jellemzően azonos időszakban. Megyer Község későbbi termódosításait is ugyanazon tervező iroda készítette.

1.6.2. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV MEGÁLLAPÍTÁSAI, MEGVALÓSULT ELEMEEK

A hatályos településszerkezeti tervek jellemzően a községek jellegének, nagyságrendjének, a kialakult állapotnak megfelelő szerkezeti és területfelhasználási rendszert állapítanak meg, a tervezett fejlesztési területeket általában mértéktartóan, a gyökeres és nagyobb léptékű fejlesztési és területfelhasználási változtatások kerülésével határozzák meg.

Csak elvétve tartalmaznak jelentősebb (néhány telket meghaladó) belterület bővítést szükségessé tevő javaslatot vagy nagyobb külterületi „zöldmezős beruházást” megalapozó helykijelölést.

A hatályos szerkezeti terveken kijelölt fejlesztések csak kisebb részben valósultak meg. Ennek részletes elemzését, településenkénti értékelését egyrészt a vizsgálat településrendezési (településszerkezeti – területfelhasználási és funkció vizsgálati) fejezetei tartalmazzák, másrészt a tervi alátámasztó munkarészek felülvizsgálati fejezetei, amelyekben a szükséges módosítások a hatályos tervben foglalt területfelhasználási változtatásokhoz képest kerülnek megfogalmazásra.

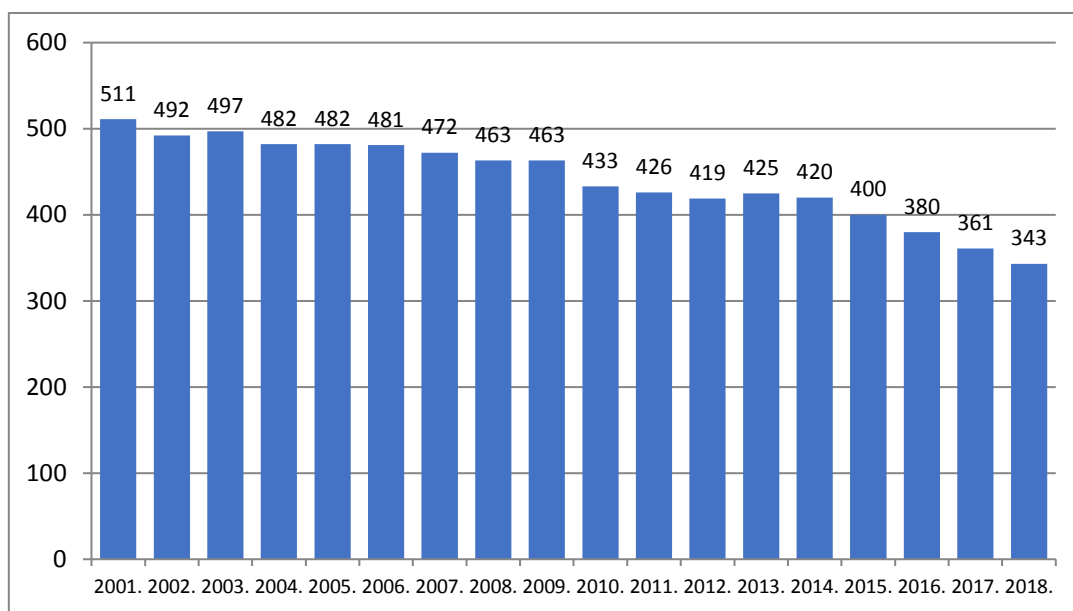
1.7. A TELEPÜLÉSEK TÁRSADALMA

1.7.1. DEMOGRÁFIA, NÉPESSÉG, NEMZETISÉGI ÖSSZETÉTEL, KÉPZETTSÉG, FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELMI VISZONYOK, ÉLETMINŐSÉG

Dabronc

A település területe 20,28 km², lakónépessége 343 fő (2018), a népsűrűsége ezáltal 17 fő/km², ami csupán 16 százaléka az országos átlag – 106 fő/ km² – értékének.

A lakónépesség alakulása az elmúlt 18 év távlatában – minimális ingadozásokat leszámítva - összességében jelentősen csökkenő tendenciát mutat, melynek során a település lakónépessége közel egyharmadával(!) csökkent 2001 és 2018 között. A népességvesztés a 2000-es évek végén és a legutóbbi 4 év során volt a legintenzívebb.

Dabronc lakónépességének alakulása, 2001-2018 (fő)

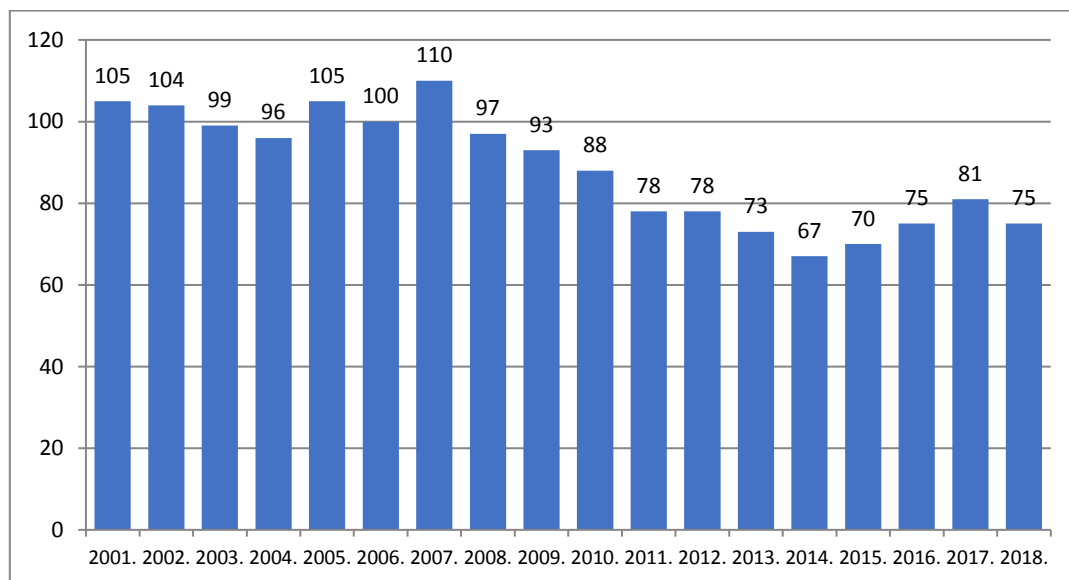
Forrás: KSH, saját szerkesztés

Dabroncon a lakosság 95,7%-a magyar, 2,7% a cigány, 0,4% a német nemzetiséghez tartozók aránya. A lakosság döntő többsége (87%) római katolikus vallású.

Hetyefő

A település területe 4,11 km², lakónépessége 75 fő (2018), a népsűrűsége ezáltal 18 fő/km², ami csupán 17 százaléka az országos átlag – 106 fő/ km² – értékének.

A lakónépesség alakulása az elmúlt 18 év távlatában összességében jelentősen csökkenő tendenciát mutat, melynek során a település lakónépessége közel 30 százalékkal (!) csökkent 2001 és 2018 között. A népességvesztés 2007 és 2014 között volt különösen drasztikus, majd ezt követően a legutóbbi években a mélypontot jelentő 67 fős népességszám 75 főre növekedett 2018-ra.

Hetyefő lakónépességének alakulása, 2001-2018 (fő)

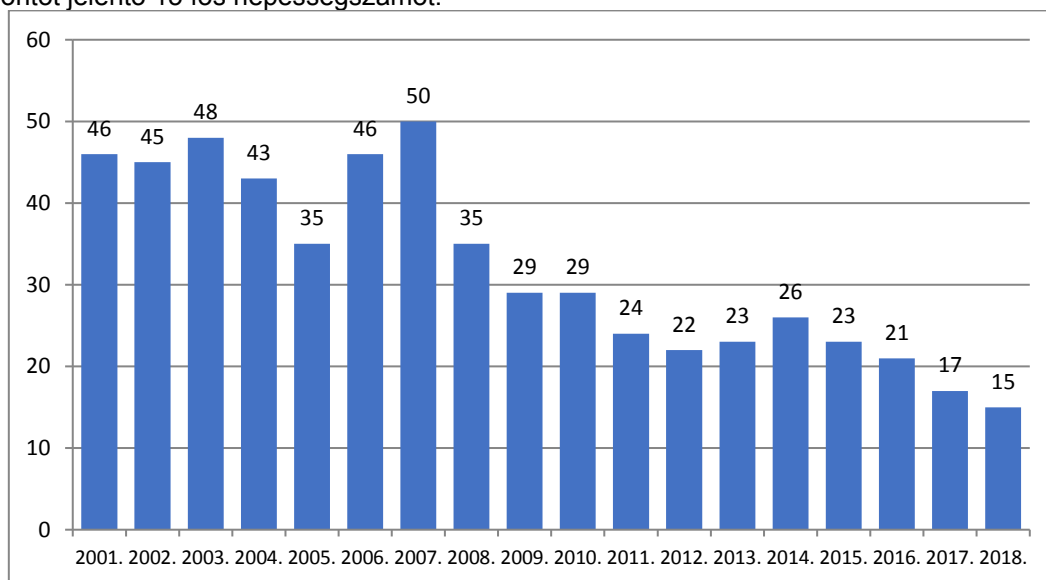
Forrás: KSH, saját szerkesztés

Hetyefőn a lakosság döntő többsége magyar, viszont itt 7,3% vallotta magát cigány nemzetiségűnek. A lakosság döntő többsége (67%) római katolikus vallású.

Megyer

A település területe 4,26 km², lakónépessége 15 fő (2018), a népsűrűsége ezáltal kevesebb, mint 4 fő/km², ami töredéke az országos átlag – 106 fő/ km² – értékének.

A lakónépesség alakulása az elmúlt 18 év távlatában összességében jelentősen csökkenő tendenciát mutat, melynek során a település lakónépessége pontosan kétharmadával(!) csökkent 2001 és 2018 között. Az amúgy sem népes, 2001-ben még 45 fős településen mára 15 fő a lakónépesség. A népességvesztés 2007-től kezdve vált különösen drasztikussá, és 2018-ra érte el az eddigi mélypontot jelentő 15 fős népességszámot.

Megyer lakónépességének alakulása, 2001-2018 (fő)

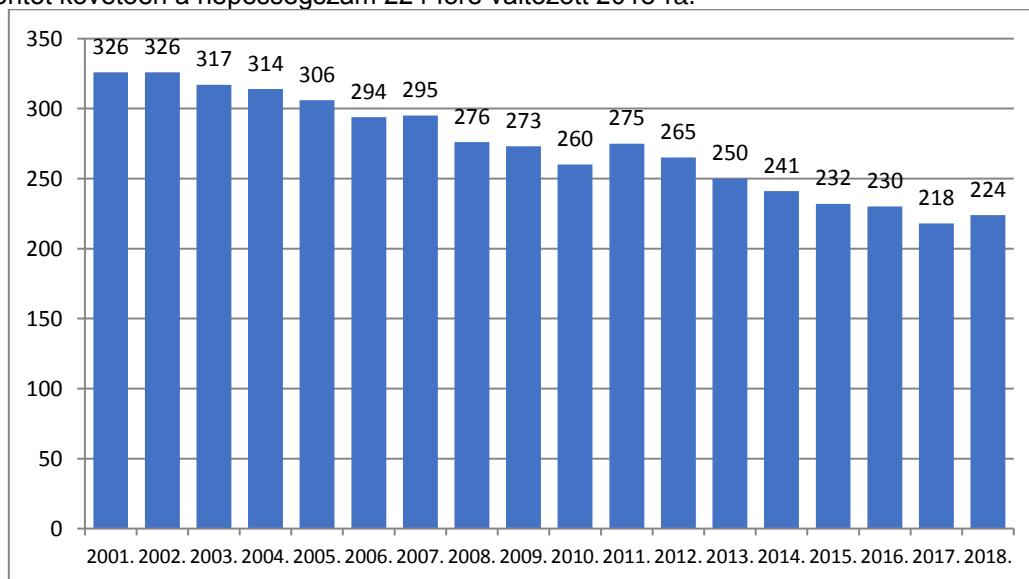
Forrás: KSH, saját szerkesztés

Megyeren a lakosság döntő többsége magyar, viszont itt 18,2% vallotta magát cigány nemzetiségűnek. A lakosság döntő többsége (64%) római katolikus vallású. A református és izraelita vallás is 4-5%-os részesedésű.

Zalaerdőd

A település területe 17,69 km², lakónépessége 224 fő (2018), a népsűrűsége ezáltal 13 fő/km², ami alig 10 százaléka az országos átlag – 106 fő/ km² – értékének.

A lakónépesség alakulása az elmúlt 18 év távlatában összességében jelentősen csökkenő tendenciát mutat, melynek során a település lakónépessége közel egyharmadával (!) csökkent 2001 és 2018 között. A népességvesztés 2007 és 2017 között volt különösen erőteljes, majd a 2017. évi 218 fős mélypontot követően a népességszám 224 főre változott 2018-ra.

Zalaerdőd lakónépességének alakulása, 2001-2018 (fő)

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Zalaerdődön a lakosság teljes egésze magyar, viszont itt 7,3% vallotta magát cigány nemzetiségűnek. A lakosság döntő többsége (67%) római katolikus vallású. A reformátusok 3,3%-ot tesznek ki.

1.7.2. TÉRBELI-TÁRSADALMI RÉTEGZÖDÉS, KONFLIKTUSOK, ÉRDEKVISZONYOK

Az Európai Unió szervezetei több dokumentumban is hitet tesznek azon célkitűzés mellett, hogy az Unió a szabadság, biztonság és igazságosság térségévé fejlődjön. Először az EU Alapszerződésébe került be a – 9 – diszkrimináció tilalma (az 1999. május 1-én hatályba lépett Amszterdami Szerződés 13. Cikke), majd az Alapvető Jogok Chartájának 21. Cikke fogalmazta meg a faji, nyelvi alapú, illetve az etnikai származáson és a nemzeti kisebbséghez tartozáson alapuló diszkrimináció tilalmát. Ezután megszülettek az esélyegyenlőségről szóló irányelvek.

„A faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetés alááshatja az EK-Szerződés célkitűzéseinek megvalósítását, különösen a magas fokú foglalkoztatási szint és szociális védelem elérését, az életszínvonal és életminőség emelését, a gazdasági és szociális kohéziót és szolidaritást.” Érvel az EU Tanácsa a faji egyenlőség direktívájának megalkotása mellett.

A magyarországi törvények ezzel összhangban születtek meg:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

Szegregált lakóterületnek minősül, ha, az egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Az anti-szegregációs terv elkészítéséhez kidolgozott útmutató nyomán szegregátum az a településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság – az aktív korú népességen belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők – aránya meghaladja az 50%-ot.

A vizsgált településeken szegregátumok, telepek kialakulása nem jellemző. Tehát mint társadalmi probléma nem jelentkezik.

1.7.3. TELEPÜLÉSI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ TÉNYEZŐK

A társadalmi önszerveződés és öngondoskodás egyik legfontosabb alapját az erős civiltársadalom, a jól működő civil szerveződések jelentik. A civil szervezetek együttműködésének javítása fontos, fejlesztendő terület, mert egy-két szervezet közötti kapcsolat és a közösségi megvalósítás nehézkesen működik. Az erőforrások, a meglévő tudás összehangolása, esetleges egyesítése, átadása jelentősen felpozícionálná a helyi civil életet.

A település az önkormányzati döntésekben igyekszik bevonni a civil szerveződések, hiszen a civil szervezetekkel való együttműködés gazdagítja a község életét. A helyi civil szervezetek tevékenységeikkel hozzájárulnak az esélyegyenlőség szempontjából releváns célcsoportokhoz kapcsolódó esélyegyenlőségi feladatok ellátásához. Kezdve az időskorúak kulturálódásától, a hagyományörzéstől, egészen a lakosság egészséges életmódjának megtartásához szükséges sportolási lehetőségekig.

Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladatellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást. Sümegprágán a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, a lakosság szívesen vesz részt rendezvényeiken.

A településeken működő helyi, térségi közösség életében fontosabb, jelentősebb civil szervezetek, szerveződések az alábbiak:

Dabronc:

- Katolikus karitászcsoport
- Sportegyesület

Hettyefő: -**Megyer:**

- Megyer Vendégváró Szociális Szövetkezet- Vendéglátás, programszervezés
- Megyerért Egyesület- Kulturális összefogás

Zalaerdőd:

- Sportegyesület

1.8. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.8.1. HUMÁN KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

DabroncEgészségügy

Az egészségügyi intézmények a település léptékéhez igazodnak. Az alapellátáshoz való hozzáférés a településen elfogadható. Dabroncon van háziiorvosi rendelés a helyi orvosi rendelőben. A településen egy házi orvos látja el a felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgálatot. Védőnői szolgálat is működik. A településen nem található fogorvosi szakrendelés, az csak Sümegen érhető el. A legközelebbi szakorvosi rendelőintézet Sümegen található. A legközelebbi kórházak Sümegen, Tapolcán és Keszthelyen érhetőek el.

Szociális ellátás

Bölcsőde nem működik Dabroncon, de az önkormányzat célja a bölcsődei ellátás megvalósítása. Az ukki székhelyű Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat biztosít gyermekvédelmi ellátást a településen.

A településen gyógyszerár nem található, a legközelebbi, ügyeleti ellátást is nyújtó patika Sümegen van.

Dabroncon nincsen időskorúak otthona sem.

Oktatás-nevelés

A település alapfokú oktatási tevékenységeit a Gógánfai Fekete István Általános Iskola látja el a Dabronci telephelyén. Az óvodai ellátást a Közös Fenntartású Napköziotthonos Óvoda biztosítja Gógánfán.

HettyefőEgészségügy

Az egészségügyi intézmények a település léptékéhez igazodnak. Az alapellátáshoz való hozzáférés a településen elfogadható. Hettyefőn van háziiorvosi rendelés a helyi orvosi rendelőben, amelynek felújítása megtörtént. A településen egy házi orvos látja el a felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgálatot. Védőnői szolgálat is működik. A településen nem található fogorvosi szakrendelés, az csak Sümegen érhető el. A legközelebbi szakorvosi rendelőintézet Sümegen található. A legközelebbi

kórházak Sümegen, Tapolcán és Keszthelyen érhetők el. Az iskola-egészségügyi ellátás a háziorvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll, melyet a Kossuth u. 35. szám alatti orvosi rendelőben biztosítanak.

Szociális ellátás

Bölcsőde nem működik Hetyefőn. Az ukki székhelyű Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat biztosít gyermekvédelmi ellátást a településen.

A településen gyógyszertár nem található, a legközelebbi, ügyeleti ellátást is nyújtó patika Sümegen van.

Hetyefőn nincsen időskorúak otthona sem.

Oktatás-nevelés

A településen sem általános iskola, sem óvoda nem található.

Megyer

Egészségügy

Az egészségügyi intézmények a település léptékéhez igazodnak. A helyi orvosi rendelő felújítása szükséges. Védőnői szolgálat is működik. A településen nem található fogorvosi szakrendelés, az csak Sümegen érhető el. A legközelebbi szakorvosi rendelőintézet Sümegen található. A legközelebbi kórházak Sümegen, Tapolcán és Keszthelyen érhetők el.

Szociális ellátás

Bölcsőde nem működik Megyeren. Az ukki székhelyű Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat biztosít gyermekvédelmi ellátást a településen.

A településen gyógyszertár nem található, a legközelebbi, ügyeleti ellátást is nyújtó patika Sümegen van.

Megyeren nincsen időskorúak otthona sem.

Oktatás-nevelés

A településen sem általános iskola, sem óvoda nem található.

Zalaerdőd

Egészségügy

Az egészségügyi intézmények a település léptékéhez igazodnak. A helyi orvosi rendelő felújítása szükséges. A településen egy háziorvos látja el a felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatot. Védőnői szolgálat is működik. A településen nem található fogorvosi szakrendelés, az csak Sümegen érhető el. A legközelebbi szakorvosi rendelőintézet Sümegen található. A legközelebbi kórházak Sümegen, Tapolcán és Keszthelyen érhetők el.

Szociális ellátás

Bölcsőde nem működik Zalaerdődön. Az ukki székhelyű Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat biztosít gyermekvédelmi ellátást a településen.

A településen gyógyszertár nem található, a legközelebbi, ügyeleti ellátást is nyújtó patika Sümegen van.

Zalaerdődön nincsen időskorúak otthona sem.

Oktatás-nevelés

A településen általános iskola nem található. Az óvodai ellátást a Közös Fenntartású Napköziotthonos Óvoda biztosítja Zalaerdődön. Az intézmény három község (*Gógánfa, Ukk, Zalaerdőd*) ellátását biztosítja.

1.8.2. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, a települések községi Önkormányzatai Esélyegyenlőségi Programban rögzítik az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzatok vállalják, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja: a települések Önkormányzatai az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Elsődleges cél, számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1 § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban levő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. Emellett cél a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén cél annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1.9. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

1.9.1. A TELEPÜLÉSEK GAZDASÁGI SÚLYA, SZEREPKÖRE

Dabronc, Hetyefő, Megyer, Zalaerdőd

Mind a négy település Veszprém megye délnyugati részén, a Marcal-folyó völgyében fekszik. A települések a Sümegi járásba tartoznak, ami ugyan nem része, de határos a Balaton Kiemelt Üdülőkörzettel. Dabronc a 84. sz. főút és a 8. sz. főút révén Vas megye jelentősebb és közelebbi foglalkoztató központjai (Sárvár, Celldömölk, Jánosháza) felé, a vasútvonala révén Zalaegerszeg

irányába is intenzívebb kapcsolattal rendelkezik, mint a járás déli települései. Másfelől a Balaton térsége is fontos munkaerő felvevő (Keszthely, Hévíz, Balatonpart), és Dabronc is részesülhet a Balaton közelségének előnyeiből a turizmus terén. További munkalehetőséget Sümeg, illetve távolabb Tapolca biztosítanak.

A gazdaság lehetőségei szempontjából hátrányos, hogy magas a fiatalok elvándorlásának aránya. A település gazdasági fejlődését némileg periférikus helyzete is hátráltatja. A településen a helyi vállalkozások jelentik a fő támaszkodási pontot gazdasági pozíciójuk javításában, de a vállalkozások jelentős tőkehiánya miatt ez egyelőre nehézkes. A településeken a mezőgazdasági vállalkozások dominanciája jelentős. A térség alapvetően megőrizte természeti környezetét, táji karakterét, értékeit, ezáltal nagy turisztikai potenciállal rendelkezik.

1.9.2. A TELEPÜLÉSEK FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI

Dabronc

A KSH adatok alapján megállapítható, hogy a működő helyi vállalkozások tevékenységei 2016-ban 9 nemzetgazdasági ágat öleltek fel.

A helyi gazdaságban a mezőgazdaság és az ipar szerepe a meghatározó. A gazdasági szereplők száma és aránya csökkenő.

Hetyefő

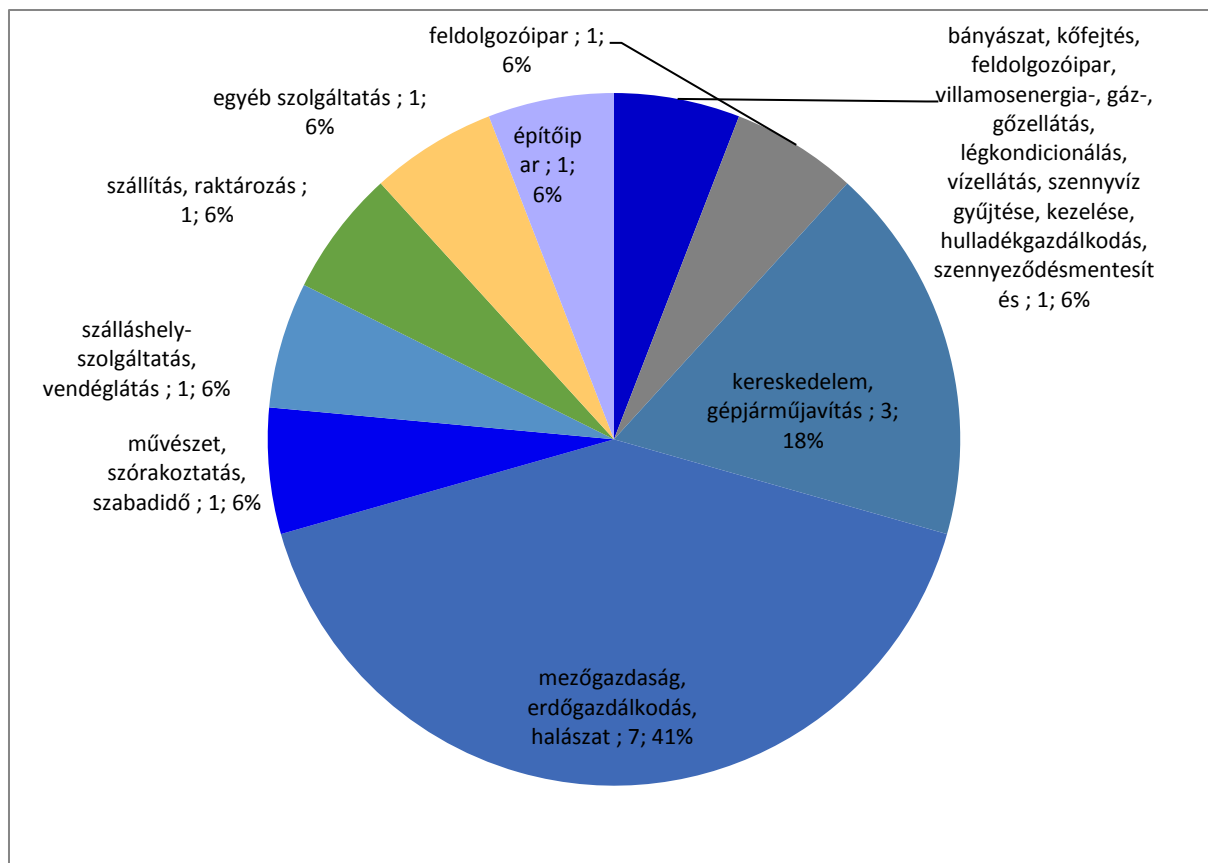
Legfőbb gazdasági ágazat a mezőgazdaság, gyakorlatilag 100%. Az utóbbi 4-5 évben a gazdasági szereplők száma nem változott, stagnál.

Megyer

A vállalkozási összetételt tekintve a mezőgazdasági és a turizmussal, vendéglátással foglalkozó vállalkozások vannak túlsúlyban a községben.

Zalaerdőd

A mezőgazdaság részesedése 90%, a kereskedelem, szolgáltatás ágazaté hozzávetőleg 10%.

A működő vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági áganként (db), 2016
 Forrás: KSH, saját szerkesztés

1.9.3. A GAZDASÁGI SZERVEZETEK JELLEMZŐI, FONTOSABB BERUHÁZÁSAI TELEPÜLÉST ÉRINTŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSE

Dabronc

A gazdasági szervezetek túlnyomó többsége önálló vállalkozás.

A településen működő legnagyobb vállalkozások:

- Dabronc-Marcál Kft.
- Dab-Pig Kft.

Mindkét vállalkozás 18-18 fő munkavállalót foglalkoztat.

A község területén működő vállalkozások közül több részéről is jelentkezett telephely-fejlesztési igény.

A Dabroncon működő vállalkozások egyik sem végez olyan tevékenységet, amely zavaró hatású lenne. Nincsen szükség a telephelyek áttelepítésére.

Hetyefő

A legnagyobb helyi vállalkozás a Hetyefői Farmer Bt. Foglalkoztatotti létszáma kb. 4 fő. Nem fogalmazódott meg igénye telephelyfejlesztés terén.

Megyer

A településen jelenlévő főbb gazdasági ágazatok: vendéglátás, vendégfogadás, kulturális programok szervezése, rendezvény szervezés. Az utóbbi 4-5 évben a gazdasági szereplők száma és aránya stabil.

Zalaerdőd

A legnagyobb helyi vállalkozás az Erdődi Farmer Kft. kb. 14 fő foglalkoztatottal. Speciális igény nem fogalmazódott meg részükről telephelyfejlesztés terén.

1.9.4. A GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

Zalaegerszeg, a Vas megyei városok, Sümeg valamint a Balaton közelsége gazdasági értelemben, a foglalkoztatás szempontjából és a potenciális vendégforgalom szempontjából egyaránt fontos tényező a helyi gazdaságban. Dabronc gazdasági fejlődésében meghatározó szerepe van a mezőgazdasági vállalkozásoknak, melyek a legnagyobb arányban (a működők 41%-a) vannak jelen a többi ágazathoz képest. Megyer természeti környezetének és jól felépített marketingjének köszönhető a turisztikai jelentősége a térségben.

A települések gazdasági életének befolyásoló tényezője, hogy az aktív munkavállaló korú népesség jelentős hányada – napi rendszerességgel - ingázni kényszerül.

A foglalkoztatáspolitikában jelenleg is első számú cél a foglalkoztatottak körének bővítése.

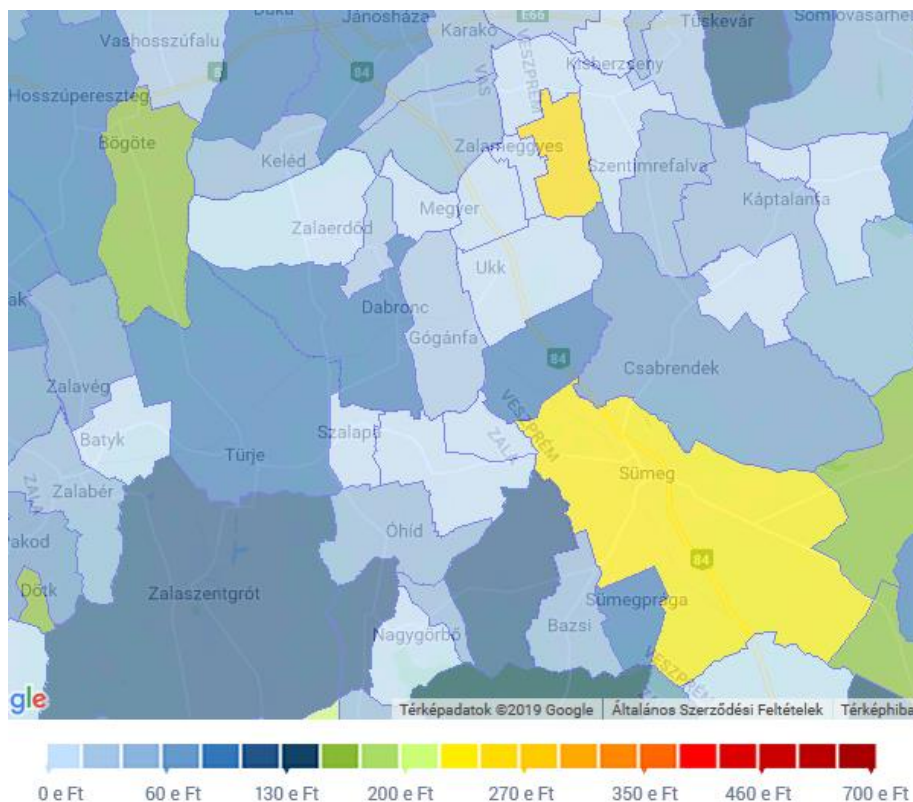
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

Alacsony a 18-29 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség, strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

1.9.5. INGATLANPIACI VISZONYOK

Dabronc lakásállományát 2018-ban 197 lakás alkotta. A lakásállomány a 90-es években kismértékben, évi 1-2 lakással növekedett 2000-ig (220 db). Ez az állomány azóta évről évre fogyatkozik, így ma a hivatalos lakásszám ma 197. **Hetyefőn** a lakásállományt 50 lakás alkotja. Ez a szám gyakorlatilag a 90-es évek elejétől változatlan. **Megyeren** 21 lakást tartanak nyilván, ami megegyezik az 1990-ben nyilvántartott lakásszámmal. A 2000-es évek elején 25 lakást regisztrált a statisztika, ez jelentette a csúcst. **Zalaerdőd** lakásainak száma 163. Néhány éve 166 lakás volt a településen, de az elmúlt csaknem 30 év alatt lényegében nem változott a lakások száma.

Lakóingatlanok esetén Veszprém megye területén az elmúlt 5 évben az átlag négyzetméter ár 176 450 forintról 332 466 forintra nőtt, ami 156 016 forintos emelkedést jelent. A lakóingatlanok között 2018 októberében a legmagasabb négyzetméter ár 524 000 forint, a legalacsonyabb 56 020 forint, valamint az átlag ár 230 175 forint. Veszprém megye területén. **Dabroncon** a megyei átlagtól jóval elmaradnak az átlagos ingatlanárak. 2019 januárjában 60-80 ezer Ft között mozogtak. **Hetyefőn, Megyeren és Zalaerdődön** is a megyei átlagtól jóval elmaradnak az átlagos ingatlanárak. 2019 januárjában 60 ezer Ft alatt maradtak.

A térség ingatlanárainak alakulása 2019 januárjában (Ft/m²)

Forrás: <https://wwwingatlanet.hu>

1.10. AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

1.10.1. KÖLTSÉGVETÉS, VAGYONGAZDÁLKODÁS, GAZDASÁGI PROGRAM

Dabronc

Költségvetés

Dabronc község önkormányzat képviselő-testületének 1/2018. (III.08.) önkormányzati rendelete szól Dabronc község önkormányzatának 2018. évi költségvetéséről.

Vagyongazdálkodás

Dabronc község önkormányzat képviselő-testületének 6/2013. (VII.2.) önkormányzati rendelete szól Dabronc község önkormányzatának vagyongazdálkodásáról.

Gazdasági program

Az Önkormányzat Gazdasági Programja a 28/2015. (04. 28.) önkormányzati határozattal került elfogadásra.

Hetyefő

Költségvetés

Hetyefő község önkormányzat képviselő-testületének 1/2018. (III.01.) önkormányzati rendelete szól Hetyefő község önkormányzatának 2018. évi költségvetéséről.

Vagyongazdálkodás

Hetyefő község önkormányzat képviselő-testületének 6/2013. (VII.2.) önkormányzati rendelete szól Hetyefő község önkormányzatának vagyongazdálkodásáról.

Gazdasági program

Az Önkormányzat Gazdasági Programja a 27/2015. (04.27.) önkormányzati határozattal került elfogadásra.

MegyerKöltségvetés

Megyer község önkormányzat képviselő-testületének 1/2018. (III.12.) önkormányzati rendelete szól Megyer község önkormányzatának 2018. évi költségvetéséről.

Vagyongazdálkodás

Megyer község önkormányzat képviselő-testületének 5/2013. (VII.02.) önkormányzati rendelete szól Megyer község önkormányzatának vagyongazdálkodásáról.

Gazdasági program

Az Önkormányzat Gazdasági Programja a 24/2015. (04. 28.) önkormányzati határozattal került elfogadásra.

ZalaerdődKöltségvetés

Zalaerdőd község önkormányzat képviselő-testületének 1/2018. (III.01.) önkormányzati rendelete szól Zalaerdőd község önkormányzatának 2018. évi költségvetéséről.

Vagyongazdálkodás

Zalaerdőd község önkormányzat képviselő-testületének 6/2013. (VII.2.) önkormányzati rendelete szól Zalaerdőd község önkormányzatának vagyongazdálkodásáról.

Gazdasági program

Az Önkormányzat Gazdasági Programja a 24/2015. (04.27.) önkormányzati határozattal került elfogadásra.

1.10.2. AZ ÖNKORMÁNYZAT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGE, INTÉZMÉNYRENDSZERE**Dabronc, Hetyefő, Megyer, Zalaerdőd**

A polgármester és a körjegyző általános feladatai részeként és a település főépítésze foglalkozik a településfejlesztés ügyeivel. A településfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az önkormányzat a bizottsági és a képviselőtestületi munka keretében végzi. Közös Hivatal Hatósági ügyintézője részben ezzel a feladattal is foglalkozik, illetve a pályázatírók. Nincs külön intézmény, szervezet, amely fentiekén túl a településfejlesztéssel foglalkozik.

1.10.3. GAZDASÁGFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉG**Dabronc**

Az önkormányzatnak a gazdaság fejlesztésére, ösztönzésére vonatkozóan közvetett eszközei állnak rendelkezésre:

- az infrastruktúra fejlesztése,
- a helyi adórendszer,
- a befektetések elvi lehetőségének biztosítása.

Az Önkormányzat gazdasági terület kijelölésével, kedvező áron történő átadással segíti a helyi gazdaság fejlődését, beruházások vonzását. A meglévő vállalkozásokat, gazdasági tevékenységet végzőket adminisztratív feladatok ellátásának segítségével támogatja.

Hetyefő, Megyer

Az önkormányzatnak a gazdaság fejlesztésére, ösztönzésére vonatkozóan közvetett eszközei állnak rendelkezésre:

- az infrastruktúra fejlesztése,
- a helyi adórendszer,
- a befektetések elvi lehetőségének biztosítása.

Zalaerdőd

Az önkormányzatnak a gazdaság fejlesztésére, ösztönzésére vonatkozóan közvetett eszközei állnak rendelkezésre:

- az infrastruktúra fejlesztése,
- a helyi adórendszer,
- a befektetések elvi lehetőségének biztosítása.

Az Önkormányzat igény szerinti rendezési terv módosításokkal segíti a helyi gazdaság fejlődését, beruházások vonzását. A meglévő vállalkozásokat, gazdasági tevékenységet az önkormányzat lehetőségeinek keretein belül támogatja.

1.10.4. FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA**Dabronc**

Az önkormányzat él a közmunka program adta lehetőségekkel. Problémát jelent a csökkenő létszám, valamint az elnöiesedés.

Hetyefő, Megyer

Az önkormányzat él a közmunka program adta lehetőségekkel.

Zalaerdőd

Az önkormányzat él a közmunka program adta lehetőségekkel. Problémát jelent a csökkenő létszám. Kertészeti tevékenység és a település működtetés terén számít a közfoglalkoztatottak munkájára az Önkormányzat.

1.10.5. LAKÁS- ÉS HELYISÉGGAZDÁLKODÁS**Dabronc**

Dabronc Község Önkormányzata az alábbi önkormányzati lakásokkal, helyiségekkel rendelkezik:
Önkormányzati lakások:

- 8345 Dabronc, Kossuth u. 29/1.
- 8345 Dabronc, Kossuth u. 29/2.
- 8345 Dabronc, Kossuth u. 29/3/1.
- 8345 Dabronc, Kossuth u. 29/3/2.
- 8345 Dabronc, Kossuth u. 29/5.
- 8345 Dabronc, Kossuth u. 80.
- 8343 Dabronc, Ötvös puszta 3.
- 8343 Dabronc, Ötvös puszta 16/1.
- 8343 Dabronc, Ötvös puszta 16/2.

Önkormányzati helyiségek:

Tűzoltó szertár:

- 8345 Dabronc, Kossuth u. 48.
- 8345 Dabronc, Kossuth u. 50.

Ezeket bérbe adással, illetve szolgálati lakásokként hasznosítja az önkormányzat.

Hetyefő, Megyer

Az Önkormányzat nem rendelkezik ilyennel.

Zalaerdőd

Zalaerdőd Község Önkormányzata az alábbi önkormányzati lakással, helyiséggel rendelkezik: 8344 Zalaerdőd, József A. u. 11. Bérbe adással hasznosítja.

1.10.6. INTÉZMÉNYFENNTARTÁS

Dabronc, Hetyefő, Megyer, Zalaerdőd

Az Önkormányzat intézményeit normatív támogatásból és saját bevételeiből működteti. Az állami finanszírozás kiegészítése szükséges saját forrásból, a fejlesztéseket elsősorban pályázati forrásból hajtják végre. Óvoda - közös fenntartással.

1.10.7. ENERGIAGAZDÁLKODÁS

Dabronc

Az önkormányzat célja energiahatékonyságot növelő fejlesztések megvalósítása. Megújuló energiák, napenergia, biomassza kazán. Tervben van a ledes közvilágítás kiépítése.

Hetyefő, Megyer

Az önkormányzat célja energiahatékonyságot növelő fejlesztések megvalósítása.

Zalaerdőd

Az önkormányzat célja energiahatékonyságot növelő fejlesztések megvalósítása. Óvoda fűtése faapríték kazánal történik. Napkollektort tervez.

1.11. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI ÉS KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

A településüzemeltetés célja:

A településen élő lakosság, valamint az ott működő intézmények, gazdálkodó szervezetek egyéni és közösségi közszolgáltatási szükségleteinek, igényeinek elvárható szintű folyamatos és zavartalan kielégítése, a települési komfort érzet elősegítése, erősítése, az élhető település feltételeinek megteremtése, a fenntarthatóság biztosítása.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 13. § (1) 2. pontja szerint településüzemeltetés: a köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása.

A községekben az alapvető közszolgáltatások csak részlegesen érhetők el. A hiányzó, a középfokú szolgáltatásokkal együtt a járásszékhelyi funkciót is betöltő, történetileg is kistérségi központnak tekinthető Sümeg városában, vagy néhány tekintetben más viszonylag közeli kis- és középvárosban (Tapolca, Sárvár, Celldömölk, Jánosháza), esetleg a megyeszékhelyeken (Veszprém, Zalaegerszeg) áll rendelkezésre. Speciális, emelt szintű szolgáltatások helyben nem vehetők igénybe (ilyenek legközelebb a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén találhatók).

Az elérhető (vagy legalább részlegesen elérhető) településüzemeltetési, illetve közszolgáltatások:

- alapfokú oktatás
- köztisztasági feladatellátás, hulladékelszállítás
- köz- és zöldterület fenntartás
- víziközmű szolgáltatás
- gyógyszerár
- temető fenntartás, (temetkezési szolgáltatások)
- (idősellátás), (alapfokú egészségügyi ellátás), (család és gyermekvédelem), (óvodai ellátás), (közművelődés).

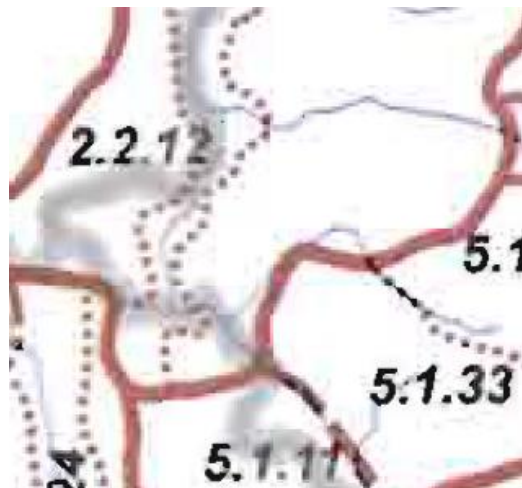
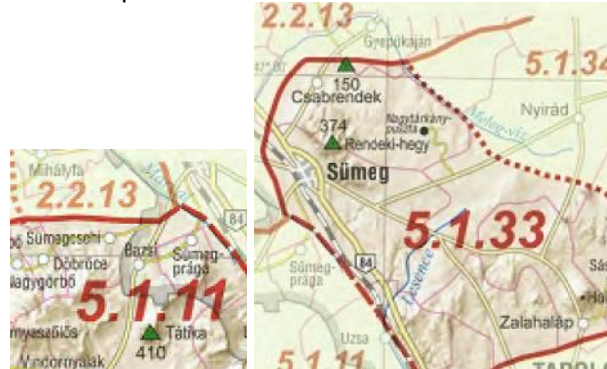
1.12. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.12.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

A településcsoportban kiemelt szerepet kap a természeti környezet és változatosak a községek természeti környezeti adottságai: a változatos, szelíd domborzati formákkal rendelkező felszín, a területégység belátható, zavaró elemektől mentes tájképe, a közeli Sümegi Várhegy több irányból feltáruló látványa, a művelt mezőgazdasági területek, néhány – részben az ökológiai hálózathoz tartozó kisvízfolyás völgye, valamint a belterületek, fasorai, parkjai és egyéb zöldfelületei.

Az akadémiai kistáj-kataszter beosztása szerint a földrajzi területégységnek, Balatontól távolabb eső része a síkvidéki jellegű **Marcal-medencéhez** (2.2.) tartoznak. Ezen belül **Megyer, Hettyefő, Dabronc**, és részben Zalaerdőd területe a **Marcal-völgy** (2.2.11) és a **Pápa-Devecseri-sík** (2.2.13) kistájakat érintik. Zalaerdőd nyugati területe érinti még a **Kemenesalja** (2.2.12) kistáj területét is.

Ezek térképi ábrázolását az alábbi ábrásor tartalmazza.

A 2.2. azonosítószámú Marcal - medence, az 5.1.33. sz. Sümeg – Tapolcai hát és közvetlenül határos egyéb kistájak találkozási zónája (az MTA Ft.Ki. Kistáj-kataszter kivágata).

A 2.2. azonosítószámú **Marcal – medence** kistájai (2.2.11 - 13) által érintett települések: **Zalaerdőd/Ny/ Zalameggyes, Megyer, Hettyefő, Dabronc, /Zalaerdőd K/ Rigács, Ukk, Zalagyömörő, Gógánfa.**

1.12.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET

1.12.2.1. TÁJTÖRTÉNETI VIZSGÁLAT

A terület kialakulásnak történeti folyamatát, benne a településtörténettől elválaszthatatlan tájalakulás történetét, részletesen ismertetik a tervelőzmények (pl.: a hatályos településtervek és a TAK), valamint a jelen felülvizsgálathoz készült örökségvédelmi vizsgálatok. Ezek tartalmazzák a települési táj alakulásának ismert emlékeinek, dokumentált folyamatainak, történelmi fordulópontjainak leírását, valamint ezen emlékek örökségvédelmi szempontból való értékelését is.

Tájtörténeti szempontból ezek kiegészítendőek a település létrejöttének táji adottságokon alapuló tényezőinek, valamint a település fejlődés tájalakító hatásainak összefoglalásával.

A terület telepítő tényezői között meghatározó szerepet játszanak a tájszerkezeti adottságok, amelyek közül a különböző tájkaraktereket megjelenítő földrajzi területegységek, a domb- és hegyvidéki jellegű Bakonyvidék és a síkvidéki jellegű Marcal-medence kistájak találkozási zónájával, amely a táji szegélyek különös gazdagságát eredményezte (a kistájak lehatárolását a fenti ábra mutatja be). Ezen találkozási zóna közelében **Dabronc, Megyer, Hetyefő** és részben **Zalaerdőd** települések a Kisalföld nagytájhoz tartozó Marcal-medencéhez kötődnek.

A szegélyzónák megléte, mennyiségi és minőségi jellemzőik a települések létrejöttének meghatározó helyi és helyzeti energiaforrásai, telepítő tényezői, majd a későbbiekben fennmaradásának, fejlesztési potenciáljainak is meghatározó elemei.

A környező központokhoz vezető történetileg kialakult útvonalak (a mai 84-es út), a medence széli elhelyezkedés, a helyi mezőgazdasági termelés és a kereskedelem révén megalapozták a település korai fejlődését és későbbi megerősödését. (Ezt a tendenciát nagyban erősítette az 1870-es évek végén új tájszerkezeti elemként megjelenő vasútvonal is.) Itt meghatározó tényező az élelem beszerzésre, később megtermelésére alkalmas, jó termőhelyi adottságú síkvidéki területek rendelkezésre állása. A közelben a kedvező táji – ökológiai háttérrel képező hegyvidéki erdőterületek előterében jelentős földművelésre, mezőgazdálkodásra alkalmas sík területek képesek voltak biztosítani a település terményekkel és agrártermékekkel való ellátásán túl a többletek megjelenését. Az utóbbi közel két évszázad (1763–1941.) településfejlődéssel összefüggő tájalakulását, tájhasználati módjainak változását jól szemlélteti az I–IV. katonai felmérések (KF) ábraanyaga, melyeket településenként mutatunk be.

Az utóbbi közel két évszázad (1763–1941.) településfejlődéssel összefüggő tájalakulását, tájhasználati módjainak változását jól szemlélteti az I – IV. katonai felmérések ábraanyaga.

A XVIII. század végi állapotokat tükröző első felméréshez (I.) képest a tájhasználat némi differenciálódását jelzi a második felmérés (II.) térképi rajzolata, de jelentős tájszerkezeti változás nem figyelhető meg: a történetileg kialakult úthálózat azonos nyomvonalon halad a történetileg kialakult települések – településrészek között.

Az alábbiakban végig vesszük a négy község történeti térképi ábrázolásainak krónikáját, a XVIII. századtól napjainkig, felhasználva a négy katonai felmérés időpontjai által átívelt közel két (a mai napig számítva két és fél) évszázadnyi időszak térképezéssel ábrázolt információtartalmának gazdagságát, az adatokból és a lehatárolásokból levonható következtetéseket a tájalakulás, a település- és a tájfejlődés tekintetében.

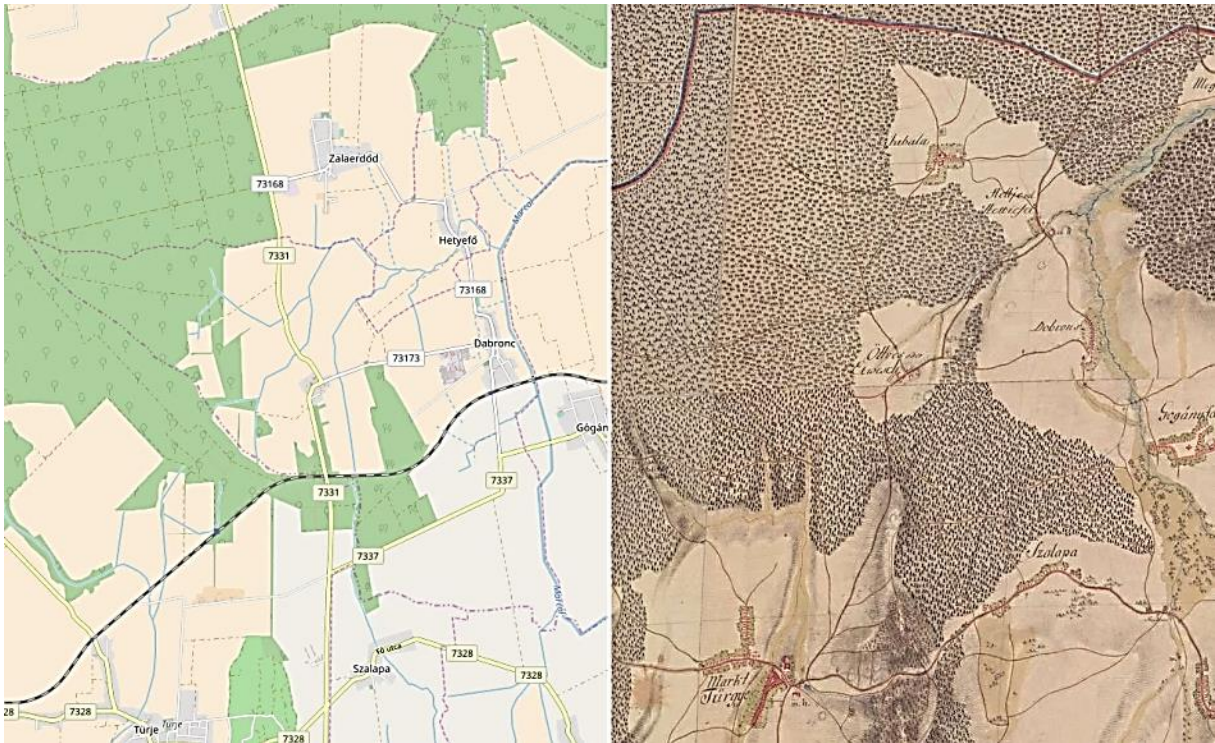
A katonai felmérések vizsgálatát kiegészítettük a XIX. század második felében elvégzett részletes kataszteri térképezés áttekintésével is, amely szintén gazdag tárháza a mintegy másfél évszázaddal ezelőtti állapot adatainak.

A vizsgálatokat településenként csoportosítottuk az 1700-as évek vége és a napjaink által kijelölt idővonal mentén, sorrendben Dabronc, Megyer, Hetyefő és Zalaerdőd települések területére.

Nem véletlen azonban, hogy számos információ ismétlődik, átfedi egymást a közvetlen szomszédságból és a máig hasonló főbb táji jellemzőkből adódóan.

Alább:

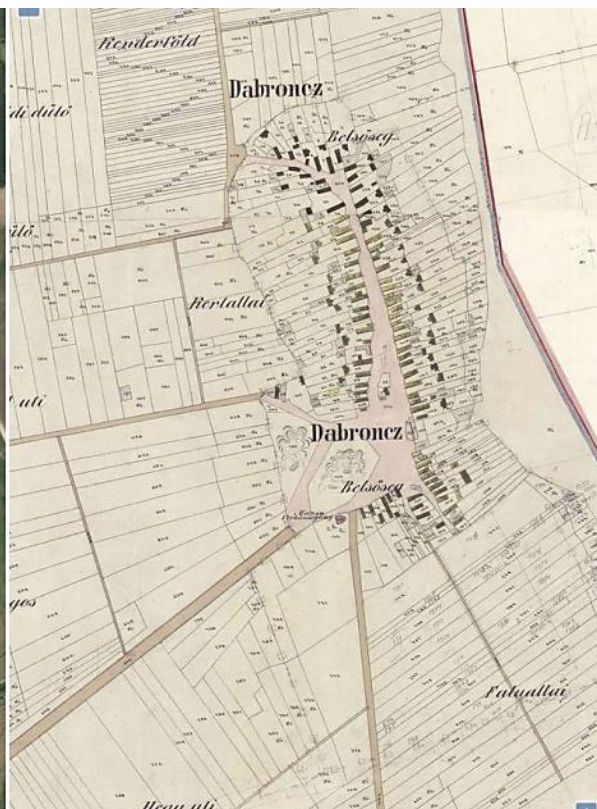
DABRONC: a mai állapot és a legrégebbi felmérés térképe (I. KF: XVIII. sz. vége)

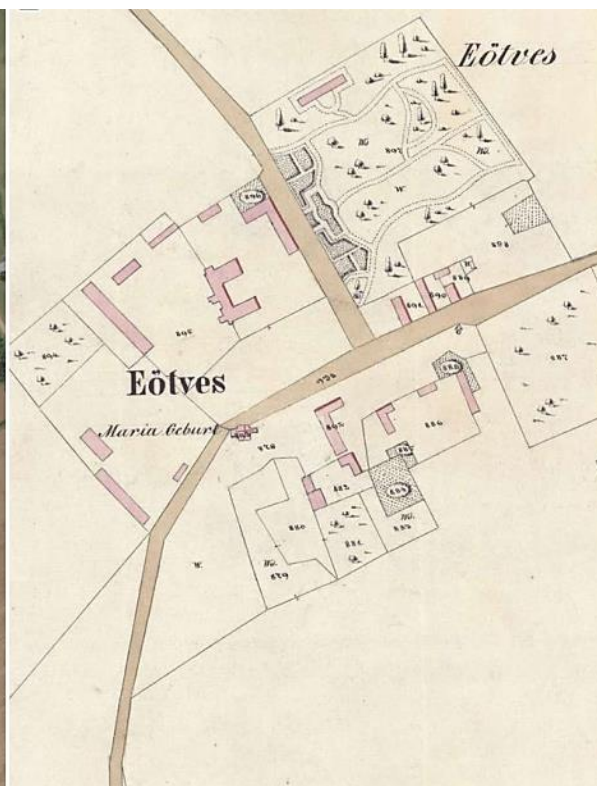
A mai településhálózat már lényegében kialakult, a településeket összekötő elsődleges útvonalakkal együtt. A települési nagyságrendek még részben eltérnek a maiaktól, Dabronc egy egyszerű szerkezetű egyutcás falu, az Ötvösi településrész önálló. A környező települések dús erdőségei a mainál jóval nagyobb mértékben terjednek át Dabronc területére is, a Marcal szabályozatlan völgyét a mainál jóval szélesebb vízenyős sáv kíséri.

Az 1941-es felmérés már lényegileg a mai tájstruktúrát mutatja, az erdőterületek jelentősen visszaszorultak Dabroncra, erősen megnőtt a mezőgazdasági területek aránya. A II.KF. a XIX.sz. elejének állapotát tükrözi. Sűrűsödik az úthálózat, „Dabroncz” belterülete kevésbé, de az Ötvösi majorság területe jobban nő. A külterületen magas a mélyfekvésű, nedves – rétes területek aránya, az erdős területek lassan csökkennek.

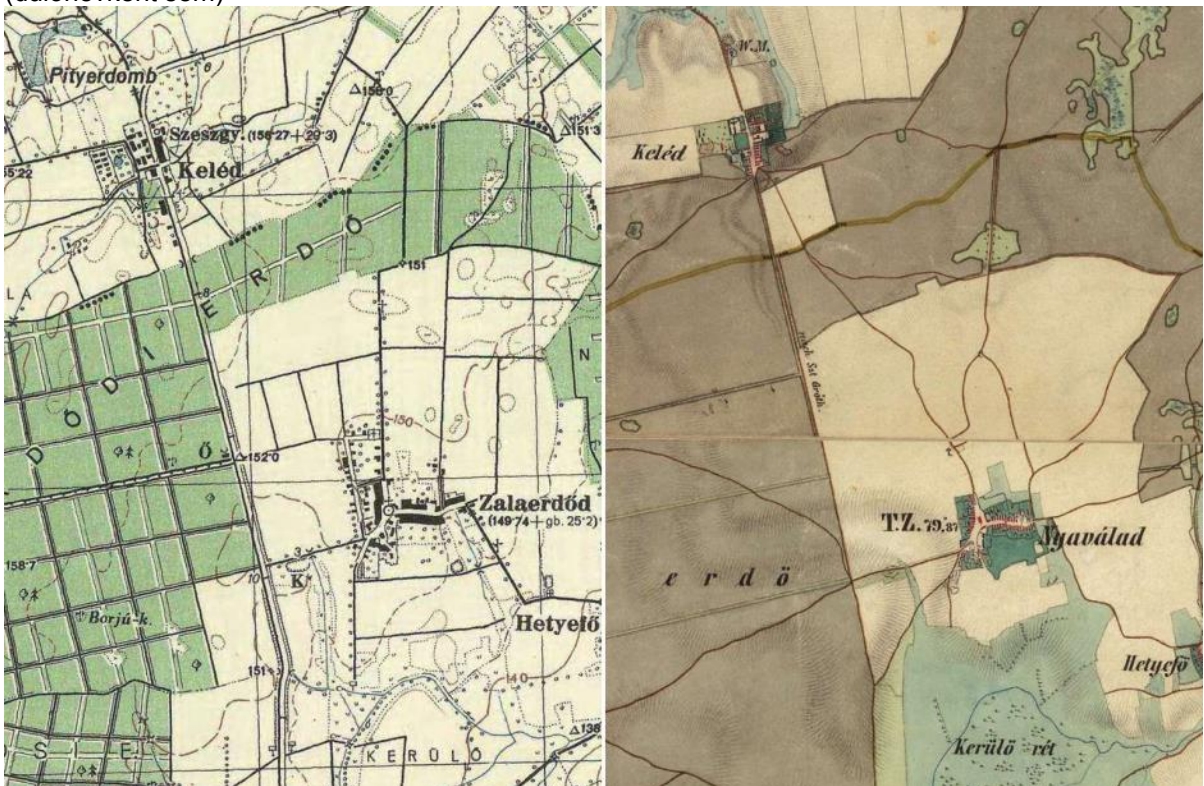
Mai állapot (Google úrfotó) - kataszteri felmérés (1880-as évek): főnt központi belterület, lent: Ötvös. A XIX.sz. végén már a mai szerkezetet mutatja a belterület északi része, a déli részen jelennek meg az új beépítések a XX.sz. folyamán már a kataszteri felmérésen is ábrázolt utak (a mai Petőfi és Vasút u.) mentén.

„Eötvös” a Szegedy kastély és majorság, a kastélykert, kápolna, az útszerkezet kialakult, a főbb utak ugyanazok. Az Ady E. u. kiépítése későbbi. A kastélykert elvadult, beerdősült, a francia- és angolkerti részletek nyom nélkül tűntek el, - esetleg néhány idősebb fa jelzi a valamikori parkosítás emlékét. A kastély egyes melléképületeit elbontották.

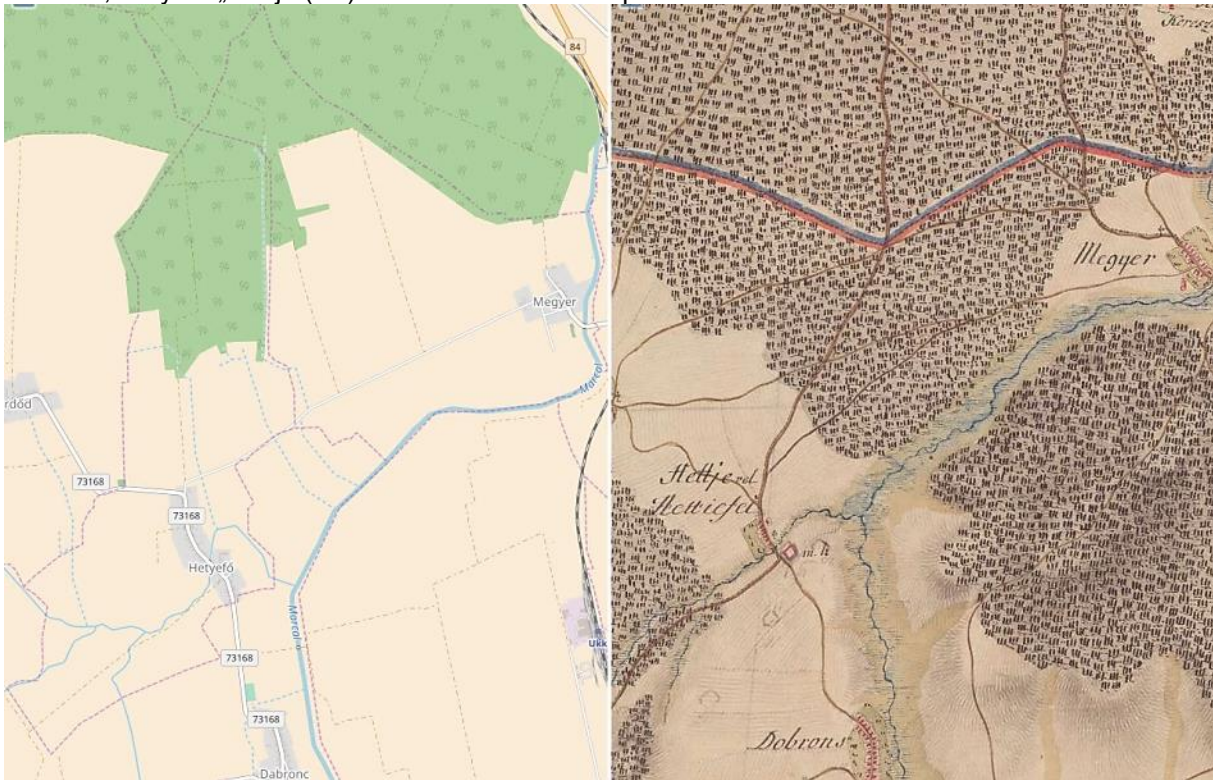
ZALAERDŐD (Az 1880-as években készült Kataszteri felmérés *nem áll rendelkezésre*.)

A jelenlegi állapot mellé helyezett I.KF. (XVIII.sz.) részben azonosak az utak, de a kelédi út más nyomvonalon halad, a kisebb belterület magja azonos szerkezetű, a külterületen több az erdő (a dny-i oldalon) a település megnevezése: „Jabala” – amely a későbbiekben már nem fordul elő (dülőnévként sem)

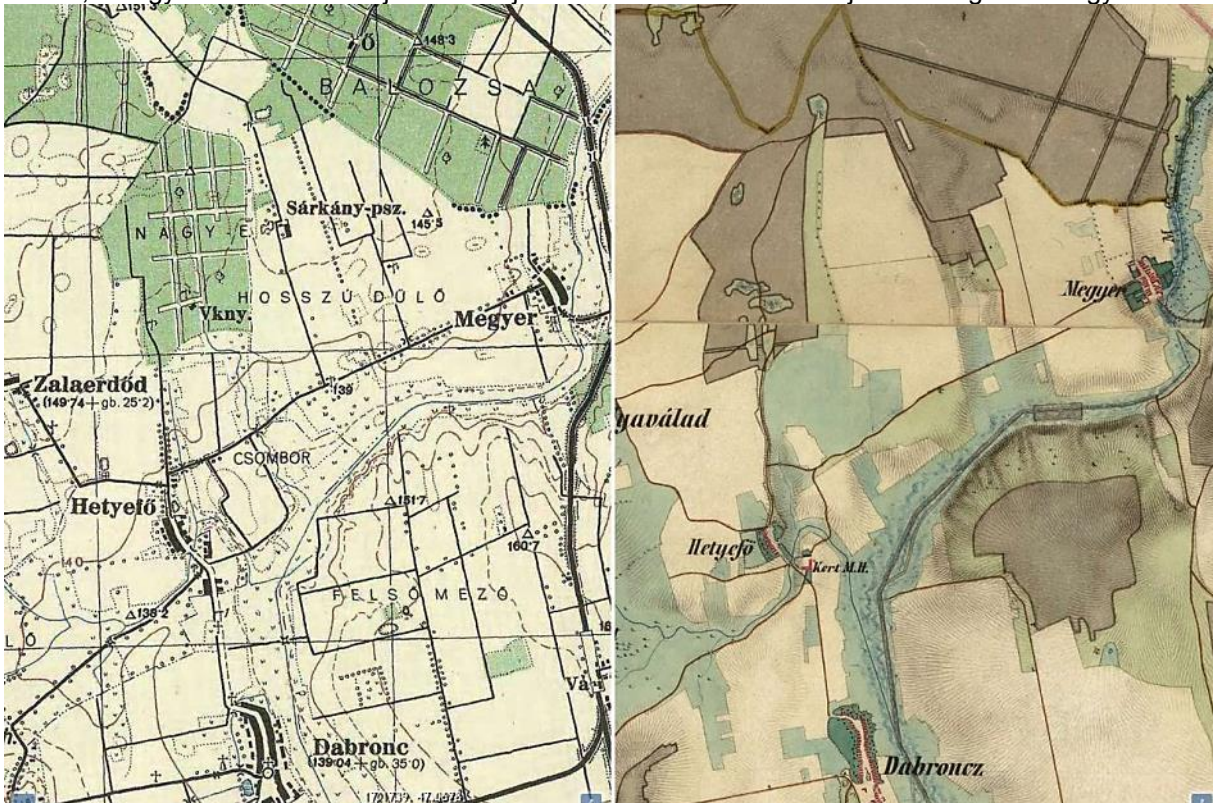

Az 1941-es IV.KF és a XIX.sz. első feléből való II.KF. összehasonlításán már azonosabb az úthálózat, azonos nyomon halad az új kelédi út (a jelenlegi 7331 j. mellékút). A későbbi majornak még nincs nyoma, de a XX.sz. elején már megvan a kezdeménye. A falu neve XIX. elején „Nyaválád” (másutt: „Nyaválád”- később szintén eltűnik). Nő a belterület, csökkent az erdő, a „Kerülő rét” nedves területe már fátlan. 1941-re új táblásítás rajzolta át a dülőszerkezetet.

HETYEFOŐ és MEGYER az I.KF-en a települések megnevezése Megyer esetében megegyezik a maival, Hetyefő „Hettje (vel) Hettiefel” néven szerepel

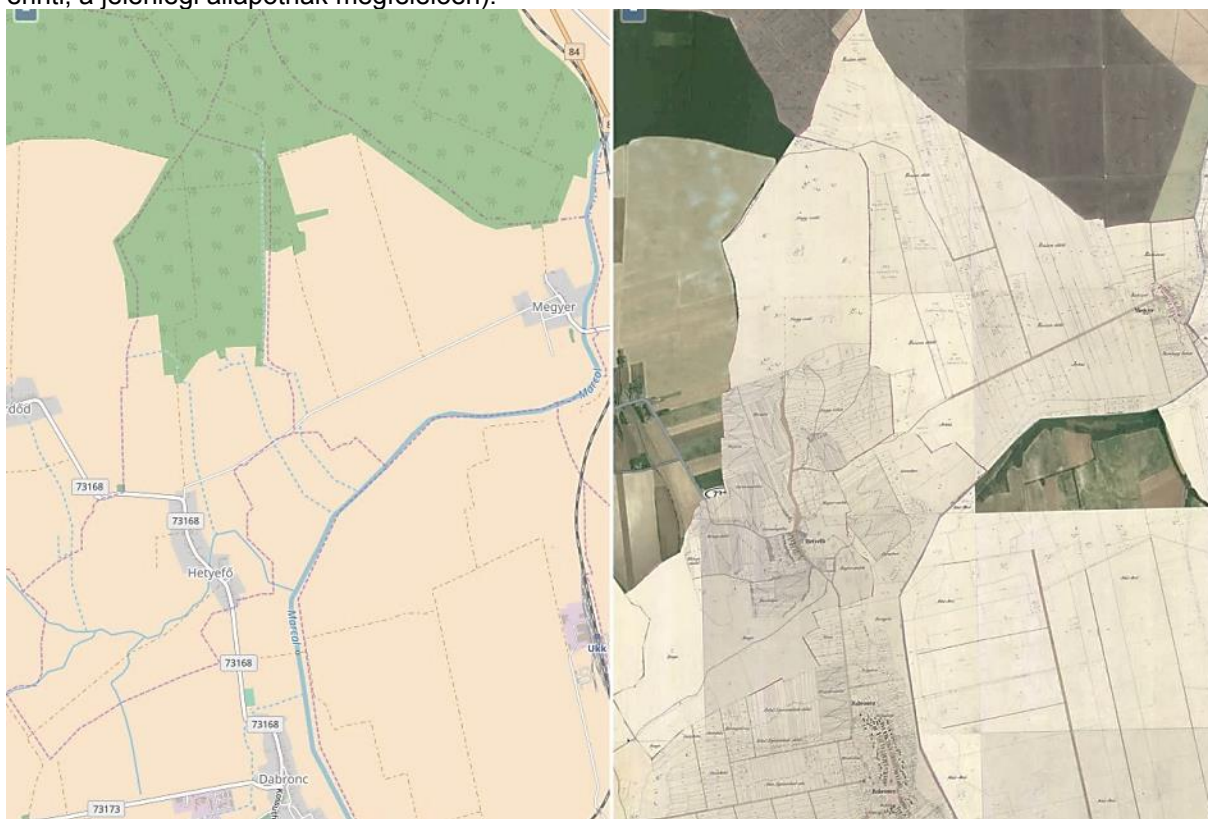

A XVIII. sz-i (I.KF.) és a mai állapotot összehasonlítva látható a vízrajzi és az úthálózati szerkezet változása. Jóval több volt az erdő (főleg a Marcal körül), szélesebb és természetközelibb folyóvölgy. Hetyefőn a jóval kisebb belterülettől délre megjelent egy major (m.h.: *malom*?) A Megyeri belterület is kisebb, de egyútcás szerkezete jobban kifejezett. Tőle É-ra karakteresen jelenik meg Vasi megyehatár.

A fenti 1941-es és XIX.sz. eleji (II.KF.), térképpáron a legfeltűnőbb azonosság Marcal főág szabályozott medrének kiépítése és az úthálózat fő elemeinek hasonlósága. A belterületek kiterjedésének és szerkezetének jellemzői is hasonlóak. Hetyefőtől délre levő major is („Kert M.H.”

Meier Hof?) bővült. A XX.századi térképen már megjelennek a vasúti nyomvonalak is (Megyert is érinti, a jelenlegi állapotnak megfelelően).

Az 1880-as években készült kataszteri felmérés mindkét falura elkészült. Az arra fölírt dűlőnevek többnyire ma is használatosak. A belterület részletes ábrázolásán láthatók a főépületek mögött a jellegzetes keresztcsűrök, és Hetyefőn a sajátos „kétbelters” településszerkezet, a temető az egyházi dűlőnél. A főutca keleti oldala még nagyrészt beépítetlen. Hetyefői déli major keretes beépítése fejlődött, előtte park jelent meg franciakerteri alaprajzzal. A Nagyerdőt már a mai területén és kiterjedésével, a külterület északi részén ábrázolja a felmérés. A sümegi út jelenlegi nyomvonala (84.) még nincs kiépítve. Megyer településszerkezete lényegileg megegyezik a XIX.sz. eleji, másrészt a mai állapotával.

A fentiekben vázolt, csupán a legfontosabb tényezőkre szorítkozó tájtörténeti összefoglalásból is kikövetkeztethetők a jelenlegi tájszerkezet és tájhasználati módok jelentősebb jellemzői, amelyeket az alábbi fejeztek vizsgálnak. A belterület múltbéli fejlődését részletesebben a településtörténeti fejezetben (1.14.61.) ismertetjük.

1.12.2.2. TÁJHASZNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

A kialakult tájszerkezetet alapvetően meghatározza földrajzi fekvése, felszíni változatosságának gazdagsága, az erre illeszkedő vízrajzi viszonyok és növényi borítottság, az élővilág, a fent ismertetett átmeneti, medence jellegű tájkarakter, a szántó, erdő és gyepterületek által dominált tájhasználatok, ahol az ültetvények csak elvétve (a zártkertekben vagy a belterületi kertekben) vannak jelen. A települések termőhelyi adottságai változatosak, mutatói inkább a gyenge – közepes tartományban ingadoznak, a kiemelkedően jó, kiváló termőhelyek előfordulása nem jellemző. A mezőgazdasági tájhasználat az utóbbi évtizedekben kismértékben csökken, de távlatilag is uralkodó. Ennek dominanciáját csak néhány településen közelíti meg az erdőgazdasági tájhasználat.

A település történetileg kialakult tájszerkezetét alkotó **tájhasználati módok** jellemzéséhez a statisztikák közül földhivatali nyilvántartási adatok használhatók fel. A „TAKARNET” adatbázis tapolcai járási forrásadatai és „TAKAROS” adatbázis feldolgozott művelési ág megoszlási adatai képezték az alábbi területhasználati, tájhasználati vizsgálatok számszerű alapjait.

Az egyidejűleg vizsgált 11 település tekintetében a közigazgatási területek nagyságának szélsőértékei (kerekítve): **Dabronc** (közel 2028 ha) és **Zalameggyes** (~256,5ha). A legkisebb és a legnagyobb érték közt a szorzó mintegy 9-szeres.

A nagyobb (1100 ha feletti) igazgatási területű települések közé tartozik - **Dabroncon** kívül – még 4 község (**Zalaerdőd**, Ukk, Gógánfa és Zalagyömörő). A legkisebbek – Zalameggyes mellett – **Hetyefő**, **Megyer**, Sümegprága, amelyek 600 ha alattiak. A két szélsőérték tartomány (600 ha alatt, ill. 1100 ha felett) között helyezkedik el a további 2 település: épphogy meghaladja a 600 ha-t Rigács területe, ennél valamivel nagyobb Bazsi.

A belterületek nagyságának kiterjedése hasonló sorrendet mutat, néhány kisebb eltéréssel. Ezek közül a kissé eltér Sümegprága, amelynek viszonylag nagy a belterülete kis igazgatási területéhez képest (10% fölötti arányban).

A belterületek nagysága a 15 és 16,7 ha (Zalameggyes, **Megyer**) valamint 136,5 ha-os (Gógánfa) szélsőértékek közt, részaránya a ~3,4-4% (**Dabronc**, **Megyer**) és a 10% körüli (Gógánfa, Sümegprága) értékek közt ingadozik. Jellemző, hogy Gógánfán kívül más 100 ha-t meghaladó belterületi érték nem fordul elő, 60 ha alatt viszont számosan (Zalameggyes és **Megyer** mellett **Hetyefő**, Rigács, Bazsi és Sümegprága is).

Zárthertesi fekvés mindössze 3 településen jegyzett. Ezek zöme (>95%) 2 hagyományos szőlőhegyen (Bazsi és Sümegprága – összesen közel 190 ha), és emellett **Dabroncon** (~9 ha).

A továbbiakban településenként és településcsoportonként vizsgáljuk a területhasználat jellemzőit.

TÁJHASZNÁLAT

ALAPADATOK /TAKARNET 2018./: **Földrészlet statisztika fekvésenként, településenként és településcsoportonként**

1. DABRONC /+ ZALAERDŐD, MEGYER, HETYEFO/

1.1.DABRONC	fekvés	földrészletek száma	összes terület (ha.m ² / %)	átlagos földrészlet terület (m ²)
	belterület	273	68,7240/ 3,39	2517
	külterület	425	1949,8574/96,15	45879
	zártkert	64	9,3052/ 0,46	1454
	ÖSSZESEN	762	2027,8866/100,0	
1.2.ZALAERDŐD	belterület	322	81,5142/ 4,61	2531
	külterület	167	1687,4442/95,39	101045
	zártkert	0	0/0	
	ÖSSZESEN	489	1768,9584/100,0	
1.3.MEGYER	belterület	52	16,7237/ 3,93	3216
	külterület	154	408,9004/96,07	26552
	zártkert	0	0	0
	ÖSSZESEN	206	425,6241/100,0	
1.4.HETYEFO	belterület	102	28,7350/ 7,0	2817
	külterület	120	381,9141/93,0	31826
	zártkert	0	0	0
	ÖSSZESEN	222	410,6491/100,0	
1. ÖSSZESEN	fekvés	földrészletek száma	összes terület (ha / %)	átlagos földrészlet terület (m ²)
	BELTERÜLET		204,27/ 4,41	
	KÜLTERÜLET		4428,12/95,57	
	ZÁRTKERT		9,31/ 0,2	
	ÖSSZESEN		4633,1/100,0	

A települések fekvések szerinti megoszlása is jól tükrözi a falusias tájkarakert, az extenzív területhasználati jellemzőket. Valamennyi vizsgált település sajátossága a nagy külterületi hányad és az alacsony belterületi részarány.

A legjelentősebb eltérések a közigazgatási területek abszolút értékeiben, valamint a zártkerti fekvés előfordulásában vannak.

A közigazgatási területek nagyságának szélsőértékei (kerekítve) a vizsgált 4 település tekintetében: Dabronc (közel 2.028 ha) és Hetyefő (410,65 ha). A legkisebb és a legnagyobb érték közt a szorzó közel 5-szörös.

A két szélsőérték közé esik a nagyobb (1.700 ha feletti) igazgatási területű *Zalaerdőd*, viszont legkisebbek tartozik Hetyefő mellett Megyer, amelyek 430 ha alattiak.

A belterületek nagyságának kiterjedése más sorrendet mutat. Közös jellemzőjük, hogy az igazgatási területéhez képest 10% alatti értéket mutatnak.

A belterületek nagysága szerint az első *Zalaerdőd* (80 ha fölött), kissé nagyobb, mint Dabroncé. A két kistelepülés esetében is fordított a sorrend, Hetyefő belterülete csaknem duplája a Megyerinek.

Zártkerti fekvés itt csak 1 településen jegyzett: Dabroncon mintegy 9 ha.

A társuláshoz tartozó 11 település és a Dabronci településcsoport fekvések szerint összesített főbb adatai az alábbiak.

fekvés	a 11 község összes területe (ha.m ² / %)	a Dabronci településcsoport részesedése az összesből (ha/%)
BELTERÜLET	680,1205/ 6,29	204,27/30,03
KÜLTERÜLET	9941,5401/ 91,96	4428,12/44,54
ZÁRTKERT	198,19/ 1,75	9,31/ 4,70
MINDÖSSZESEN	10811,2519/100,0	4633,1/42,85

A további részletes elemzést az alábbi táblázat tartalmazza:

FÖLDRÉSZLET STATISZTIKA MŰVELÉSI ÁGANKÉNT *I*településenként és településcsoportonként/

/az elemzéshez a nyilvántartási alapadatokat a Megbízó bocsátotta rendelkezésünkre a Tapolcai Járási Hivataltól beszerzett települési Törzskönyvi adatszolgáltatás (TAKAROS adatbázis) továbbításával; a lekérdezés időpontja 2018. július 6.; a feldolgozás alapját képező adatszolgáltatást készítette: Lesch Norbert/

DABRONC /+ ZALAERDŐD, MEGYER, HETYEFO/

Feldolgozott alapadatok /értékelő tábla/ és szöveges értékelés:

TELEPÜLÉS>	DABRONC		ZALAERDŐD		MEGYER		HETYEFO		A 4 FALU ÖSSZESEN	
Művelési ágak	belter.+kültér.+zártkert =összterület (ha.m ²)	%	belter.+ kültér.= összterület (ha.m ²)	%	belter.+ kültér.= összterület (ha.m ²)	%	belter.+ kültér.= összterület (ha.m ²)	%	összterület (ha.m ²)	%
gyep (legelő)	0+85.5416+0		0+2.6142		0+8.5196		0+1.3320			
gyep (rét)	0,6707+54.3046+0.0482		4.3593+4.7277		0 +31.8609		2.1965+28.3263			
gyep részösszesen	0,6707+139.8462+0.0482 =140,5651	6,93	4.3593+7.3419 =11,7012	0,66	=40.3805	9,49	2.1965+29.6583 =31,8548	7,76	224,5016	4,85
szántó	3.1631+1221.2816+0.4604 =1224,9051	60,4	0+ 467.2037	26,41	1.9178+310.3874 =312,3025	73,38	2.4671+219.7873 =222,2544	54,12	2.226,6657	48,06
szőlő	0+0+4.2189		0+0		0+0		0+0			
gyümölcsös	0+0+1.8807		0+0		0+0		0+0			
kert	0+0+1.0160		0+0		0+0		0+0			
ültetv.+ kert részösszesen	7,1156	0,35	0	0	0	0	0	0	7,1156	0,15
MÖT	3.83 38+1361.12 78+7.62 42 =1.372,58	67,68	5.23 80+474.54 56 =479,79	27,12	1.91 78+350.76 79 =352,69	82,87	4.66 36+249.44 56 =254,11	61,88	2.459,17	53,06
erdő	0.7454+491.1875+0		0 +1183.3885		0 +43.5099		0+119.5620			
fásított terület	0+0+0		0+0		0+0		0+0			
erdő részösszesen	491,9329	24,26	1.183.3885	66,9	43.5099	10,22	119.5620	29,11	1.838,3933	39,68
nádas	0	0,0	0	0,0	0.6712	0,16	0	0,0	0.6712	0,01
TT	4.57 92+1852.31 53+7.62 42 =1.864,42	91,94	5.23 80+1657.93 41 =1.663,17	94,02	1.91 78+394.94 90 =396,87	93,24	4.66 36+369.00 76 =373,67	91,0	4.298,13	92,77
kivett	64.1448+97.5421+1.6810 =99,2231	8,06	76.2762+29.5101 =105,7863	5,98	14.8059+13.9514 =28,7573	6,76	24.0714+12.9065 =36,9779	9,0	270,7446	7,23
Összesen:	68.72 40+1949.85 74+9.30 52 =2.027,89	100	81.51 42+1687.44 42 =1.768,96	100	16.72 37+408.90 04 =425,62	100	28.73 50+381.91 41 =410,65	100	4.633,12	100
Mindössz.:		43,77		38,18		9,19		8,86	4.633,12	100

A településcsoport területe összesen **4.633,12** hektár, amelynek közel **93 %**-a termőterület (TT). Ebből a mezőgazdaságilag hasznosított terület (MÖT) **2.459,17** ha a településcsoport területének ~53%-a.

Települési bontásban közel azonos értékeket mutatnak a termőterület (TT)/kivett területi arányszámok (TT: 91-94%; kivett 6-9% közötti), jelentősebb eltérések a TT megoszlásban vannak, a MÖT és az erdőterületi arányok viszonylatában. A MÖT a legmagasabb értéket (80% fölött) Megyeren mutatja, itt az erdőszűlség csak 10% körüli. A másik szélsőérték Zalaerdőd közel 67%-os erdőszűlsége, a MÖT ~27%-os arányával.

Az összterületre vetített erdőszűlségi mutató közel 40%.

Az abszolút értékben legnagyobb mezőgazdasági, illetve erdő területek értelemszerűen a nagyobb igazgatási területeken helyezkednek el: a legnagyobb MÖT – és ezen belül szántó – területek (1.300, ill. 1.200 ha fölött) Dabroncon, a legnagyobb erdőségek (közel 1.200 ha) Zalaerdődön találhatók.

A MÖT-en belül uralkodó a szántó, kevés a gyepek (R+L), elenyésző a nádas terület, amely a nyilvántartásban csak 1 településen jelenik meg. Ugyancsak jelentéktelennek mondható az ültetvények területe (gyümölcsös + szőlő) és a kert terület, - együttesen sem éri el a 0,5 %-ot. Ehhez hozzájárul az alacsony zártkerti arány (a földhivatali fekvésként nyilvántartott zártkert csak Dabronc területén van. A művelési ágak fenti táblázatba foglalt megoszlásából levonható következtetés, hogy a természetközeli tájkaraktert lehetővé tevő (erdő+gyep+nádas) művelési ág arány magas, közel 45 %. A természeti állapotokhoz képest jelentősen átalakított felszínek aránya tehát alig több, mint az igazgatási terület fele, ezen belül átlagos a kivett területek 10% alatti aránya. (A vízfelületi arány is a kivettek között van. Ez összességében itt nem jelentős, de végülis a „természetközeli” arányértéket javítja.

Az alábbi táblázat a település viszonylatában meglévő átlagosnál jobb minőségű termőföldterületek művelési ágát, minőségi osztályát és területnagyságát mutatja az adott művelési ágban átlagos aranykorona érték megjelölésével, a Tapolcai Járási Hivataltól beszerzett települési Törzskönyvi adatszolgáltatás (TAKAROS adatbázis) 2018. júliusi állapota alapján.

Az átlagosnál jobb minőségű külterületi termőföldterületek főbb törzskönyvi adatai

Dabronc

Művelési ág	Minőségi osztály	AK/ha érték	Területnagyság (ha)	Átlagos AK/ha érték
erdő	1	9,70	19.4228	5,62
	3	6,60	86.3844	
szántó	2	23,50	182.3718	15,73
	3	18,20	244.5369	
	4	16,50	73.7166	
gyep (legelő)	3	9,70	159.94	5,44
gyep (rét)	1	32,10	343.21	20,76
	2	29,50	83.13	

Zalaerdőd

Művelési ág	Minőségi osztály	AK/ha érték	Területnagyság (ha)	Átlagos AK/ha érték
szántó	4	16,50	200.5739	12,65
	5	13,20	109.6554	
gyep (rét)	1	29,50	1.0962	22,20

Hetyefő

Művelési ág	Minőségi osztály	AK/ha érték	Területnagyság (ha)	Átlagos AK/ha érték
szántó	2	23.50	19.7775	15,69
	3	18.20	38.7599	
	4	16.50	79.4644	
gyep (rét)	2	29,50	6.1054	19,55
	4	20,00	12.1677	

Megyer

Művelési ág	Minőségi osztály	AK/ha érték	Területnagyság (ha)	Átlagos AK/ha érték
szántó	2	23.50	106.0004	19,48
	2	29,50	6.1054	

A fenti táblázatok adatait elemezve nyilvánvaló, hogy a 4 település rendelkezik jó termőhelyi értékű

mezőgazdasági földekkel, a művelési ágak szerinti átlagos AK/ha értékek közepesek. Érdekes az összevont (MÖT és TT) átlagértékek alakulása: Dabronc külterületén a MÖT:15,29, a TT:12,72; Zalaerdőd külterületén a MÖT:12,70, a TT:7,35; Hetyefő külterületén a MÖT:16,10, a TT:12,57; Megyer külterületén a MÖT:19,08, a TT:17,54 AK/ha. Ebben a szélsőértékeket Zalaerdőd és Megyer képviseli. A zalaerdői gyenge TT átlagot a gyenge MÖT érték mellett nagyterjedésű erdőterületeinek homogén 4.o. minősége és gyenge 5,62 AK/ha átlagértéke eredményezi. Megyeren egyszerűbb a művelési ág szerkezet, itt az átlag feletti értékek egyértelműen a 2.oszt. szántók magas arányának köszönhetők.

A MÖT abszolút területi értékeinek alapján egyértelmű azonban Dabronc mezőgazdasági vezető szerepe, minden művelési ágban itt található a legmagasabb termőhelyi értékek, nem is beszélve ezek területi kiterjedéséről, amelyek nagyságrendileg haladják meg a kistelepülések termőterületeit (Zalaerdőd művelési ág arányai pedig erősen eltérők, az erdőgazdálkodás javára, termőhelyi adottságai pedig általánosan gyengébbek a településcsoporton belül).

A belterületeken is találhatók mezőgazdasági területek, de ezek kis kiterjedésük miatt nem befolyásolják jelentősen a mező- és erdőgazdálkodás helyi lehetőségeit és értékviszonyait. Az összterülethez képest ugyan jelentéktelen (~9,3 ha), de megemlítendő, hogy Dabronc külterülete mellett zártkerti fekvéssel is rendelkezik. Itt gyenge-közepes adottságú termőhelyek találhatók, az uralkodó művelési ág (~4,2 ha) a szőlő: 4.o., 12,5 AK/ha KTJ területek.

A fenti értékelés táblázatba foglalt alapadatainak forrása a Tapolcai Járási Hivatal 2018.07.06-i adatszolgáltatása.^{1/}

1.12.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

1.12.3.1. TÁJKÉPVÉDELMI SZEMPONTBÓL KIEMELTEN KEZELENDŐ TERÜLETEK

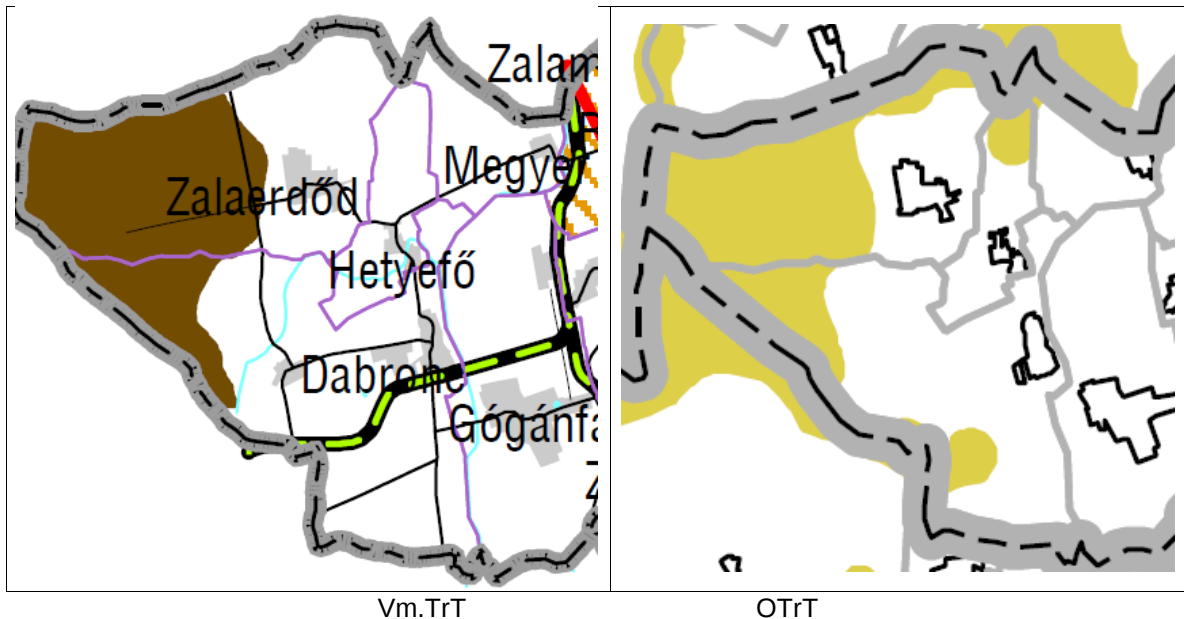
Nem jellemzi magasszintű és kiterjedt természeti védelem a 4 település területét, a fenti tájhasználati elemzés is rámutat, hogy a jó - közepes termőhelyi adottságú síkvidéken a mezőgazdálkodás az uralkodó, a természetközeli tájhasználattal szemben, kivéve a térségi átlag fölötti erdőszűrségű Zalaerdőd területét. A másik 3 településen az erdők, gyepek, nádasok, vízfelületek alacsony aránya mellett a felszíni változatosság is kevésbé jelenik meg, a környező településekhez képest, jelentősebb domborzat inkább csak az igazgatási területen kívüli látvány része. Ezeknek az adottságoknak tájvédelmi- tájképvédelmi szempontból is meghatározó szerepe van, és ezeknek megfelelően a tájképvédelmi tartalmú övezetek csak kis mértékben érintik a településeket: Zalaerdőd és Dabronc nyugati külterületén. A két kistelepülés pedig még ennél is kisebb mértékben érintett.

Az adottságokból kifolyólag viszont bizonyos – a tágabb térségben gyakori – táj- és tájképvédelmi problémák (pl. erős kitettségű, jó rálátású lejtők beépítettsége, stb.) nem lépnek fel a településeken, azonban jelentkezik a nagyterjedésű síkvidéki agrártáj sivárságából, a terület fátlanságából, erdőhiányából adódó tájképi, látványvédelmi gondok, amelyekre a tájrendezés során figyelemmel kell lenni.

Az OTTrT és a Vm.TrT által kijelölt tájképvédelmi tartalmú övezetnek jelenleg két lehatárolása ismert². Ezek közül az jogilag az OTTrT lehatárolás a mérvadó, de információtartalma miatt szakmailag a Vm.TrT lehatárolás is figyelemre méltó, - a két lehatárolás egyébként meglehetősen hasonló képet mutat (ennek egyik oka, hogy a Vm.TrT is csak „országos jelentőségű...” övezetet határolt le). Az azonosság az, hogy a megyetervi lehatárolás csak Zalaerdőd és Dabronc nyugati külterületét érint, a különbözet pedig az országterv Zalaerdőd, Hetyefő és kismértékben Megyer északi megyehatár, azaz Marcal menti sávra kiterjesztett lehatárolása (összhangban az OTTrT ökológiai hálózati övezetével):

¹ a fenti táblázatok a települési törzskönyvek kivonatai; a törzskönyvek teljes (adatszolgáltatási) anyagát a dokumentáció cd-formátuma tartalmazza, az adatszolgáltatást összeállította: Lesch Norbert;

² A BÜTrT-ben még „övezetek” – ezt azonban az OTTrT 2013. évi módosítása egy közös övezetbe foglalta; a két TrT összehangolása, a BÜTrT felülvizsgálatának megkezdésével folyamatban van

A fenti 2 ábrát összevetve megállapítható, hogy a határvonalak is kissé eltérnek, az OTrT lehatárolás nem csak Zalaerdőd és Dabronc Ny-i területére terjed ki, így némileg nagyobb területet fed le.

A táj- és tájképvédelmi övezet jelenlegi hivatalos (törvényi) megnevezése: „tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület” övezete” (az övezetre vonatkozó előírásokat itt nem ismételjük, a területrendezési tervi összefüggéseket ismertető az 1.3.sz. fejezet tartalmazza).

A hatályos tervelözmény szerkezeti tervi leírásában a kisvízfolyások, vízpartok stb. vízrendezésének témakörében, valamint a fásítás szükségességében emeli ki a tájképvédelmi szempontok érvényesítésének fontosságát. Az új Településképvédelmi rendelet a beépítések, a vonalas műszaki létesítmények építése, a zöldfelületek védelme, felújítása tekintetében fogalmaz meg település- és tájképvédelmi előírásokat.

1.12.3.2. NEMZETI ÉS NEMZETKÖZI TERMÉSZETVÉDELMI OLTALOM ALATT ÁLLÓ VAGY VÉDELEMRE TERVEZETT TERÜLETEK, ÉRTÉKEK, EMLÉKEK

A nyílt hozzáférésű természetvédelmi információs rendszer adatai szerint a négy települést sem **országos** sem **helyi szintű** egyedi védettség, sem ex lege védettség nem érinti. A nyilvántartási adatok az alábbiak:

Védett természeti területek országos nyilvántartása (Veszprém megye) http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=pl&mode=search&nev=&tkv=&megye=19				
#	Település	Védettségi szint	Védelmi kategória	Előfordulás száma, megnevezés
1.1	Dabronc	országos jelentőségű, egyedi	NP, TK, TT, TE	0, nem található
	Dabronc	helyi jelentőségű, egyedi	TT, TE	0, nem található

Védett természeti területek országos nyilvántartása (Veszprém megye) http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=pl&mode=search&nev=&tkv=&megye=19				
#	Település	Védettségi szint	Védelmi kategória	Előfordulás, megnevezés
1.2	Zalaerdőd	országos jelentőségű, egyedi	NP, TK, TT, TE	0, nem található
	Zalaerdőd	helyi jelentőségű, egyedi	TT, TE	0, nem található

Védett természeti területek országos nyilvántartása (Veszprém megye) http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=pl&mode=search&nev=&tkv=&megye=19				
#	Település	Védettségi szint	Védelmi kategória	Előfordulás, megnevezés
1.3	Hetyefő	országos jelentőségű, egyedi	NP, TK, TT, TE	0, nem található
	Hetyefő	helyi jelentőségű, egyedi	TT, TE	0, nem található

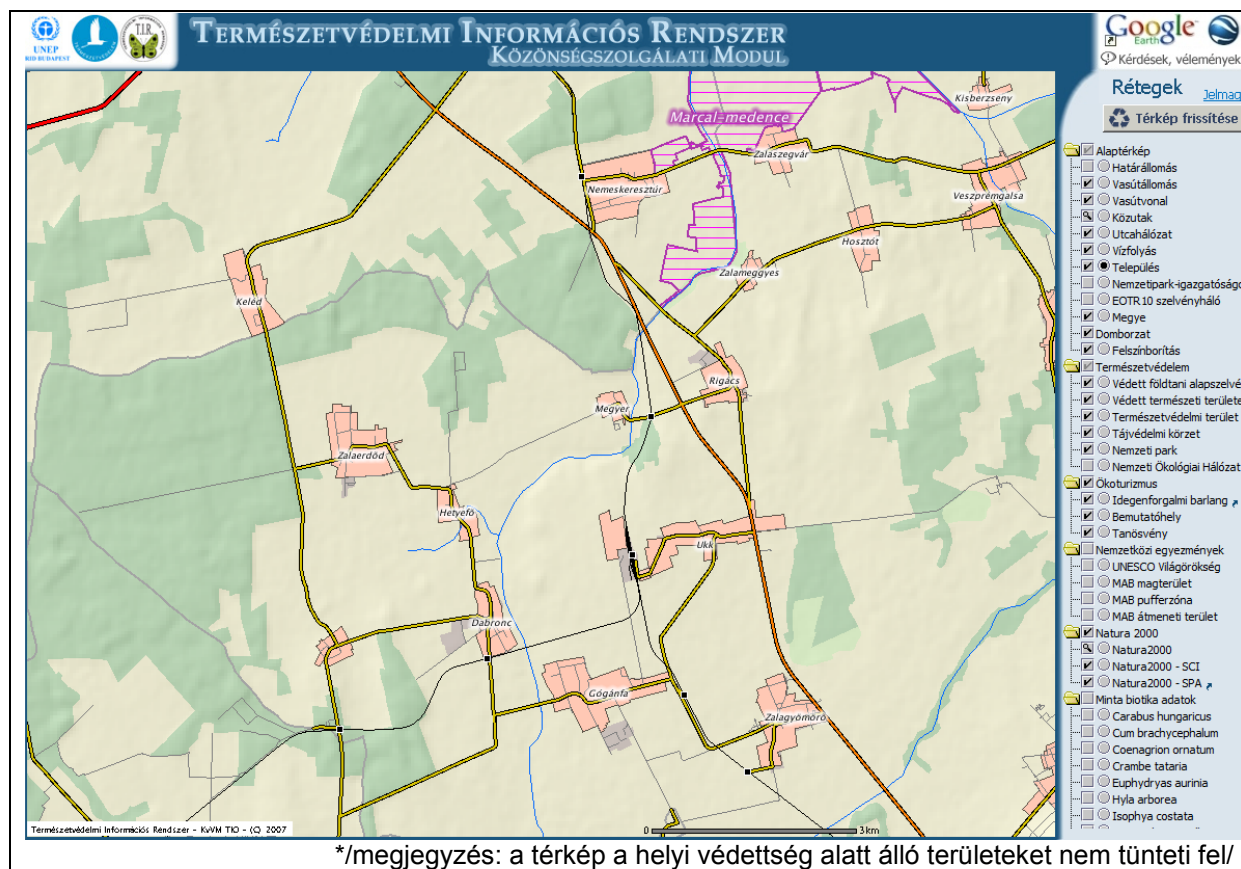
Védett természeti területek országos nyilvántartása (Veszprém megye) http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=pl&mode=search&nev=&tkv=&megye=19				
#	Település	Védettségi szint	Védelmi kategória	Előfordulás száma, megnevezés
1.4	Megyer	országos jelentőségű, egyedi	NP, TK, TT, TE	0, nem található
	Megyer	helyi jelentőségű, egyedi	TT, TE	0, nem található

Helyi védettségű természeti terület és objektum a helyinyilvántartások szerint sincs, a tervelőzmények és a közelmúltban elkészült településképi dokumentációk is csak néhány, tervi szinten vizsgálatra javasolt területről, illetve értékről tesznek említést.

A nemzetközi védelem alatt álló Natura2000 területek általában jelentős átfedést mutatnak az ökológiai hálózati területekkel (ez utóbbiakat külön alfejezet ismerteti), de jelen esetben a 4 település területén nem áll fenn ez a lehatárolási egyezés. Ez a TIR adatbázis térképi megjelenítése alapján állítható, melynek határvonalai az alábbi ábrán láthatók. /Forrás: <http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.html/>

A felkapcsolt rétegek*:

- Nemzeti park, Tájvédelmi körzet (TK), Természetvédelmi terület, Védett természeti terület, Védett földtani alapszelvény, Idegenforgalmi barlang, Bemutatóhely, Tanösvény
- Natura2000 területek /a Natura2000 (SCI és SPA) területek** sraffozással jelölve: ***(megjegyzés: az SCI területek nem érintik, az SPA területek jelölése a térképen: vízszintes pink sraffozással).**

***/megjegyzés: a térkép a helyi védettség alatt álló területeket nem tünteti fel/**

Természetvédelmi területek, Natura2000 területek a 4 település igazgatási területét nem érintik.

Védelemre tervezett területek, értékek, emlékek

nincsenek nyilvántartva; a tervelőzmények és a TAK javaslatai a tervkészítés során felülvizsgálandók: a tervelőzmények közül az alábbiakon szerepelnek „természeti területi”, „táji-természeti érték”, „helyi védelemre javasolt” és hasonló minősítések:

- **Dabronc:** természeti területek (a Gógánfai határnál: 0237, 0271/6, 0271/5, 0271/3, 0272/1, 0189/17, 0189/5, 022, 0193/2, 0193/3, 0193/4, 0190/2, 0188/1, 0187, 0184, 0186/1b, 0183/2a, 181, 167a, 094/1, 085a, 058, 081/2, 054, 056, 055, 057 hrsz.); táji-természeti értékek (Ötvösi kastélypark maradvány 333 hrsz., templom körüli idős fák 315 hrsz., külterületi védendő fasorok: Ötvösi vadgesztenyék 038, 301, 337, 309,310, 334/1, 335,312, hrsz., 0196/10, 0239/4,0239/3, 0239/2,01935 hrsz. hársfasor; 0208 hrsz. majorhely);

- **Zalaerdőd:** természeti területek 070, 068/7, 068/6, 068/8, 068/9, 068/5 hrsz.;
- **Hetyefő:** természeti területek 014/4, 012, 07/7a,b,c,d,f,k, 07/8, 07/2g,j, 07/5, 07/6, 028, 027, 026/b3 032/5, 044, 032/19, 03218b, 032/17b, 032/16b, 032/15b, 032/14b, 048 hrsz.;
- **Megyer:** SZT-n ábrázolt „Egyedileg védett helyi táji-, természeti és művi értékek” (javaslata): 1/Marcal-patak medre, nádas, fűzfák; 2/Dűlőút (Megyer-Hetyefő) mellett szakaszosan akácós erdősáv, benne idős platánegyedek; 3/Megyer határán diverz, vegyes erdőszeget (tölgy, vadgesztenye, gyertyán); 4/Anyagnyerő gödrök ligetesen beerdősülve (fűz, akác); 5/Sárkánypuszta - romos tanyaépület idős gyümölcsfákkal, erdős környezet.

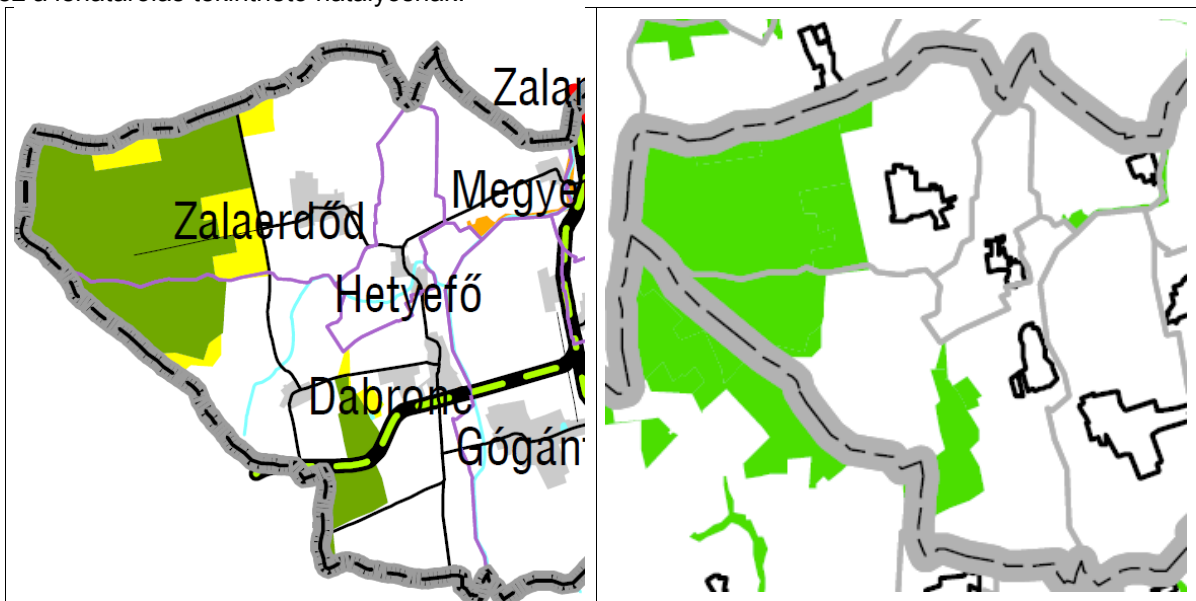
Egyéb természeti területek és értékek:

- egyedi tájértékek a településeken nincsenek nyilvántartva; az egyedi tájértéknek jelölt területek listája (pl.: TÉKA) a tervekészítés során felülvizsgálandó;
- az Érzékeny Természeti Területek kategóriái (ÉTT, MTÉT) **nem** érintik a településcsoportot.

1.12.3.3. ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT

A terület természeti - ökológiai adottságaiból következően az igazgatási terület kis hányadát fedik az országos ökológiai hálózat övezetei. (Mint a fentiekben jeleztük, az érintett területek itt nincsenek átfedésben a Natura2000 védett területekkel.)

A települések Országos Ökológia Hálózat (OÖH) által érintett területeit szemléltetik a területrendezési fejezetben közölt övezeti kivágatok, amelyek közül az OTTr az OÖH-t egységesen ábrázolja, a Vm.TrT az OÖH 3 övezetét is bemutatja. Az OTTr 2013.évi módosítása miatt azonban jelenleg csak ez a lehatárolás tekinthető hatályosnak.

A fenti 2 lehatárolás meglehetősen hasonló határvonalakat mutat, a Zalaerdői igazgatási határ Ny-i és Dabronc Ny-i és DNY-i részét érinti: nagyrészt magterületi, kisebbrészt ökológiai folyosó övezettel.

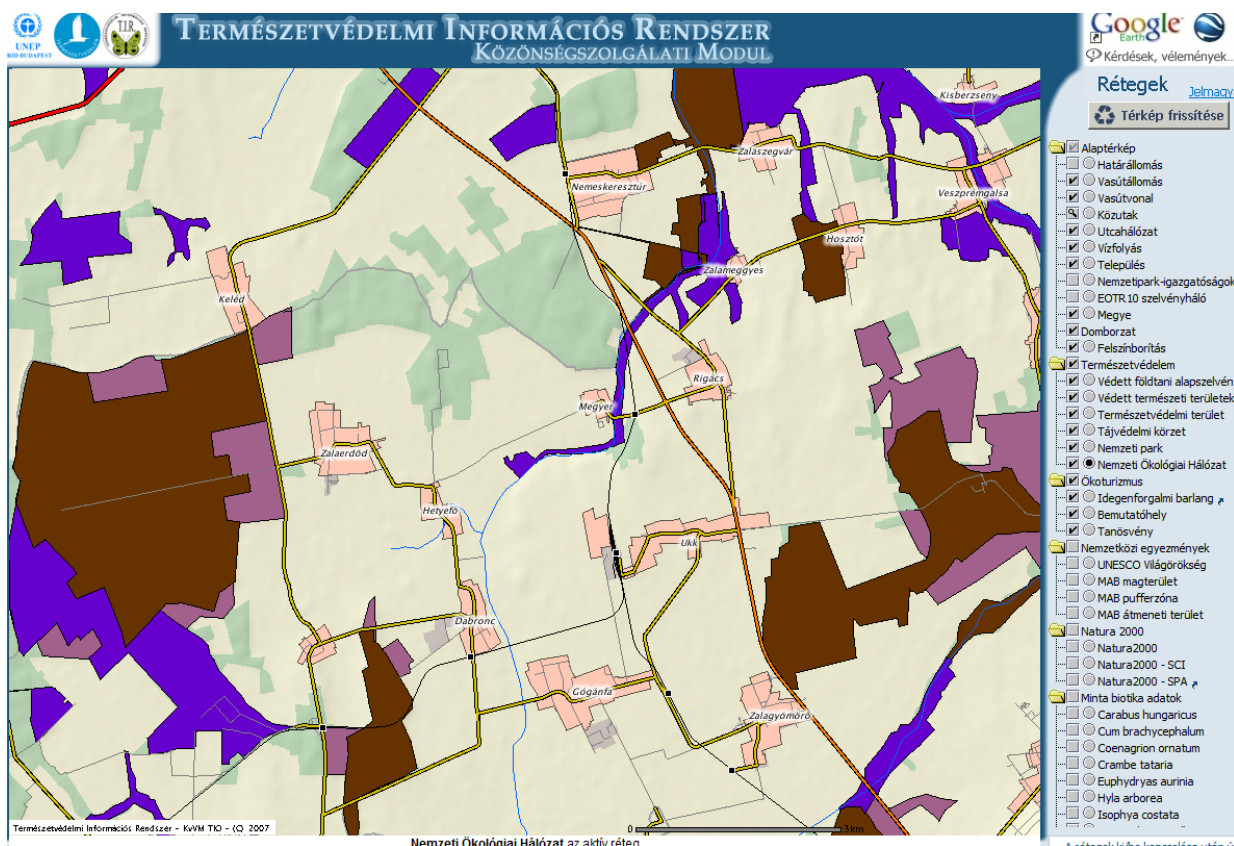
Az aktuális térképes természetvédelmi adatbázis (TIR.2018.) – a megyetervhez hasonlóan - 3 övezetre bontva ábrázolja az OÖH területeit.

Az OÖH lehatárolása – valamennyi fenti forrásanyagban - csak térképes formában áll rendelkezésre, ennek földrészlet határ mélységű pontosítására – a *Nemzeti Park Igazgatósága* által kiadott hivatalos természetvédelmi adatszolgáltatás alapján - a rendezési terv térképi munkarészein van lehetőség (mivel az OÖH területek helyrajzi számos listája nem került közzétételre).

Az alábbi TIR térképen az OÖH területek övezetei (magterület, ökológiai folyosó, pufferterület) tömör barna, élénk levendula és matt mályva színnel jelölve.

A 4 település igazgatási területe összességében kevésbé érintett, de ezen belül jelentős:

- Megyeren a Marcalvölgy, - ökológiai folyosó,
- Zalaerdődön a Nagy - erdő, - magterület és pufferterület,
- Dabroncon az Ötvösi- erdő és a Csonkási- erdő, - magterület és pufferterület.

Az OÖH lehatárolása csak térképes formában áll rendelkezésre, ennek földrészlet határ mélységű pontosítására – a *Nemzeti Park Igazgatósága* által kiadott hivatalos természetvédelmi adatszolgáltatás alapján - a rendezési terv térképi munkarészein van lehetőség (az OÖH területek helyrajzi számos listája nem került közétételre).

1.12.4. TÁJHASZNÁLATI KONFLIKTUSOK ÉS PROBLÉMÁK ÉRTÉKELÉSE

A vizsgált térség egészében, így a dabronci településcsoport területén sem figyelhetők meg jelentősebb tájhasználati konfliktust okozó területhasználatok, tájkárosítások. A települési nagyságrendek, illetve a történetileg kialakult településszerkezeti és területfelhasználási adottságok következtében településrendezési övezeti besorolásként sem jelennek meg tájhasználati szinten értékelhető problémák, konfliktusterületek.

Történetileg kialakult – a jó-közepes termőhelyi viszonyokkal összefüggő - sajátos tájhasználati problémaként jelentkezik az alacsony szintre visszaszorult erdőszűkség és emellett a gyepterületek fogyatkozása is. Ezek összességükben, kiegészülve a vizes-vízközeli életterek csökkenésével, a természetközeli tájhasználati módok visszaszorulását eredményezték, amelyek tájhasználati, ökológiai és tájképi problémaként is fölvetethetők. Utóbbi tekintetben említettük a tájképvédelmi fejezetben a nagy összefüggő fátlan területek, szántótömbök fátlan látványának és klimatológiai adottságainak hátrányait, és az erdőterületek hiányából adódó hasonló problémákat.

Ezek azonban nem minősíthetők jelentős konfliktus tényezőkné. Említésük csak azért indokolt, mert kistrészen településrendezési eszközökkel is ösztönözhető a megoldásuk.

Kisebbs jelentőségű tájhasználati konfliktusok (amelyek jellemzően nem településrendezési eszközökkel kezelhetők) itt is jelentkeznek, úgy mint

- az illegális személtelhelyezés a településszéli és mezőgazdasági területeken,
- műveletlen mezőgazdasági területek parlagosodása, allergén hatásai, stb.,
- az engedély nélküli, illetve attól eltérő beépítések megjelenésének veszélye a külterületen; és ezek potenciális táji konfliktusai.

Tájhasználati problémák adódhatnak egyes általános mezőgazdasági területek funkcióváltásából, emellett Dabroncon a *volt zártkertek* beépítéséből is. Ezeket a problémákat azonban már a hatályos rendezési terv is részben kezelte, a beépítés lehetőség szerinti visszafogásával.

Ellenirányú tendencia figyelhető meg a mezőgazdasági területek egy másik csoportjánál, ahol a művelés hiánya, az elhanyagoltság miatt a nyilvántartás szerinti „mezőgazdasági termőterületeken” nem folyik termelés, ellenben a *beerdősülő területek* átsorolása adminisztratív akadályokba ütközik. Ugyancsak sajátos tájhasználati problémaként jelentkezik a *gyepterületek fogatkozása*, amelyek művelés, karbantartás (legeltetés, kaszálás) híján egyre nagyobb mértékben elbozótosodnak.

1.13. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.13.1 A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

A községek zöldfelületi rendszerét, a településjellegnek megfelelően, elsősorban a magántelkek kertjei alkotják. Ezek részben díszkertek, részben haszonkerti funkciót is ellátnak. Dabronc és Zalaerdőd laza, nagytelkes és csak részlegesen beépített telekszerkezete módot ad nagyobb kiterjedésű házikertek, mező- és kertgazdasági területek művelésére is.

Nagyobb összefüggő parkosított területek egyes intézmények telkein találhatók, ahol közkerti funkciók is megjelennek, mint pl. az iskola és óvodakertek. A legnagyobb összefüggő zöldfelületek jellemzően nem zöldterületi, hanem különleges övezeti besorolásban vannak, a gyepes sportpályák és a temetőkertek területei.

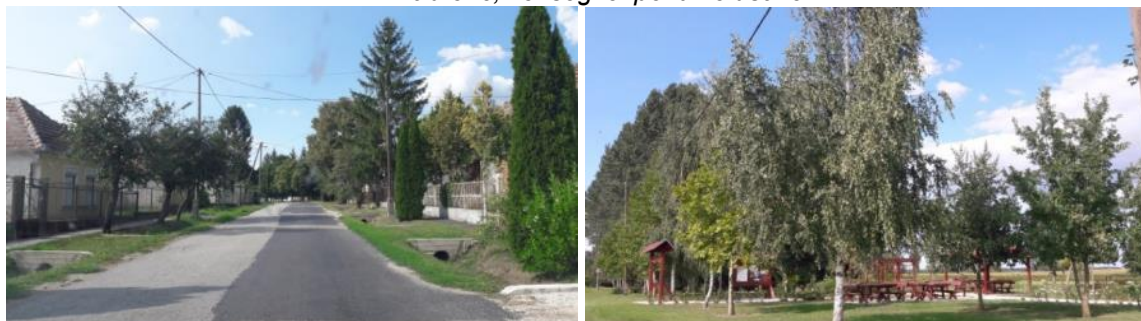
A zöldfelületi és zöldfelületi ellátottsági területi mutatók az eltelt egy – másfél évtizedben stagnáló tendenciát mutatnak, jelentősebb új közpark kialakítás nem történt a községekben. A területileg legjelentősebb zöldfelületi rendezés a településcsoportban a Hetyefő központjában kialakított pihenőpark (4. sz. fotó).

A zöldfelületi rendszer minőségi fejlesztését eredményezte emellett a községek területén néhány közterületi parkosítás a községközponti területeken, emlékművek, köztéri szobrok körül. Ezek mellett az utcai zöldsávok, árokpartok, fasorok fenntartása járul hozzá a községkép és a zöldfelületi ellátottság javításához.

Az alábbi felvételek a községek jellemző belterületi zöldfelületi kialakítását szemléltetik.

1-2. Dabronc, községközponti zöldsávok

3-4. Hetyefő, utcafásítás és zöldsávok; új pihenőpark

5-6. Megyer és Zalaerdőd, utcai zöldsávok

A belterület fent vázolt zöldfelületi rendszerét egészítik ki táji szinten a külterület kiterjedt mezőgazdasági és erdőterületei, valamint a Marcal feszíni vízrendszere és az ahhoz kötődő parti sávok zöldfelületei. Mint a tájhasználati elemzés megállapítja, Dabronc, Hetyefő és Megyer uralkodó területhasználata a mezőgazdálkodás, ezen belül is a szántóföldi művelés.

Zalaerdőd kivételes helyzetben van, erdősültsége kimagasló a kistérségben.

A külterületi zöldfelületi rendszer így erősen hiányos, fában, erdőben szegény, a művelési ág szerkezet aránytalan. A rendszer ökológiailag legértékesebb részei viszonylag kis területre szorultak vissza. Ezek, a csekély faállomány mellett a gyepek, melyek közül a legértékesebb a vízpartokhoz kötődő és egyéb mélyebben fekvő rétek, nedves élőhelyek.

A hatályos rendezési tervek csak kisebb mértékű zöldterületeket és egyéb zöldfelületeket (pl. erdőterületeket) érintő értéknövelő módosításokat irányoznak elő.

1.14. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

1.14.1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA

1.14.1.1. A TELEPÜLÉS SZERKEZETE, A HELYI SAJÁTOSSÁGOK VIZSGÁLATA

DABRONC Veszprém megye nyugati határa mentén, Vas és Zala megyék találkozásánál a Marcal folyó partján fekvő település. Keleti közigazgatási határa maga a folyó.

Táji adottságai között meghatározó, hogy a Marcal medencéje alkotta kistájon fekszik. (nem véletlen, hogy a folyó a település címerében is megjelenik, amelynek közepén a község védőszentje, Gyümölcslő Boldogasszony szerepel. A lakosság vallására utal az apostoli kettős kereszt. A mezőgazdasági tevékenységet a búzakaralás és kaszapengék jelképezik, az ezüst hullámpólával határolt kék pajzsláb pedig a községet átszelő Marcal-folyót.)

„A mai Marcal, a Rába legnagyobb mellékfolyója, Sümeg környékén ered, átfolyik Gógánfa, Kamond, Szerény, Marcaltő, Mórchida községek határán és Gyirmótnál ömlik a Rábába. ...A Rába árvizei majdnem évente elborították a Marcal kiszélesedő völgyét...

...Az ártér egyik típusa, amikor az ártér szintje a mellékpatakok ártereivel egybeolvad. Az ártér 100—150 m szélességben kíséri a medret a sümegi mellékpatakok csatlakozásától Megyerig - ezen belül Gógánfa és Hetyefő határában egy-egy öblösödve elterülő, fentebb katlanszerűen kiterjedt ártéri terület különíthető el. Dabronc, Hetyefő közötti szakaszon mindkét oldalt kiszélesedett árteret teljesen elborítja a buja ártéri vegetáció, sűrűn szabdaltva vízlevezető árkokkal, amelyek medrében a pangó víz szintje még a nyári időszakban is jelentős. Esőzések, valamint a Marcal magasabb vízállásainak idején jelentős terület víz alá kerül. A víz levonulását a Ny—K vonalú Túrje—Jánosházi vasúti töltés akadályozza, ami gátszerűen szeli a Marcal-völgyet.³

A Marcal-medence a többi, szomszédos területhez képest átlagosan nagyobb és egyenletesebb eloszlású csapadékú, és alacsonyabb hőmérsékletű. A völgyet, így a település határát is a lejtőkkel határolt sík, magas talajvízállású termőterületek jellemzik.

³ Hidrológiai közlöny 1961 (41. évfolyam) 36. 4. szám • Török Endre: Geomorfológiai és hidrológiai megfigyelések a Marcal völgyében (337. oldal)

Gyűjtőhelyek a Marcal folyó vízrendszerében⁴; A Marcal vidéki tőzeges területek⁵

Dabroncnak két elkülönülő belterületi része van; a nagyobb méretű, központi terület a keleti belterületi határ mentén, a Marcal partján, és a tőle nyugatra eső Ötvös vagy Ötvöspusztá.

A község körjegyzőségi székhelytelepülés, Hetyefő, Megyer és Zalaerdőd települések tartoznak hozzá.

Települési szomszédjai: Zalaerdőd, Hetyefő, Gógánfa, valamint a Zala megyéhez tartozó Szalapa és Türije.

Közúti forgalmi kapcsolata az országos hálózathoz a 73168 j. és a 7337. j. út, melyeken keresztül Gógánfán át elérhető a 84. sz. főút, illetve a 73173 j. út, amely a két belterületi részt összeköti. Saját vasútállomása van, a (Bajánsenye - Zalaegerszeg – Ukk- Boba) vasútvonal közvetlenül a déli belterületi határa mentén halad.

A település szerkezetét meghatározó fő elemek:

- Dabronc és Ötvös egymástól elkülönülő belterülete;
- a kettőt összekötő K-NY-i irányú 73173.j. út
- a mindkettőt önállóan feltáró É-D utak: a Dabroncon a 73168. j. Ötvösön 7331. j. utak nyomvonala, valamint az ezekhez kapcsolódó egyéb kül és belterületi közlekedési utak;
- a közigazgatási területen keresztírányba áthaladó 25.sz. vasútvonal, a hatályos terv szerint részben módosított nyomvonallal;
- a Marcal és az egyéb vízfolyások medre és parti sávjai, mint vízgazdálkodási területek
- a központi belterület jellemzően falusias lakóterületi beépítése,
- a szigetszerűen elhelyezkedő településközponti vegyes terület;
- Ötvös műemléki épületegyüttese, jelenleg településközponti övezetbe sorolva;
- a két belterület egységet összekötő út melletti nagy kiterjedésű ipari terület (Gip)
- a hatályos tervben a központi belterület nyugati részén nagyobb kijelölt gazdasági területek (Gksz);
- a különleges, beépítésre nem szánt és természetközeli területek hiánya;
- a külterületek meghatározó területhasználatai: mezőgazdasági és erdőterületek,
- különleges területek (temető, szennyvíztelep).

Településszerkezet, belterületi területfelhasználás

A központi belterület meghatározó tengelye a települést észak-déli irányba feltáró Kossuth utca, amelynek a folytatása (73168. j.) a szomszédos Hetyefővel köti össze, délen pedig keresztezi a vasutat.

Ez a történelmi főutca, amely annak idején középtáján kettéválva - az orsós települések hagyományos szerkezetét követve - „körbefogta” a templomot. Ma is ez a településközpont magja, ahol a templom

⁴ https://library.hungaricana.hu/hu/view/VizugyiKonyvek_087/?query=gógánfa&pg=203&layout=s
112. II. rész: Az egyes vízvidékek szabályozási munkáinak története • 2. A Duna a nyugati országhatártól Budapestig (200. oldal) In: Ihrig Dénes (szerk.): A magyar vízszabályozás története (OVH, Budapest, 1973)

mellett megtalálhatók számos fontos települési intézmény közelmúltban épített épületei - az orvosi rendelő, általános iskola, a bolt - szabadonállóan sorolódva. Közeliükben épült fel a Polgármesteri Hivatal saroképülete. A központi tér környékén a Kossuth utcára csatlakozik a települési hálózat szinte minden további eleme; a Dózsa utca, amely az orsós tömböt másik oldalról határolja és a vasútig kífut, az Ötvöshöz vezető 73173. j út, és a nagy gazdasági területet délről határoló, a szennyvíztisztítóhoz haladó külterületi út is.

A belterületben a falusias lakóterületi funkció és arculat a meghatározó, kivéve az intézményeket befogadó vegyes településközponti területet, amely a már említett szigetszerű intézményközpontot és az azzal szemközti Kossuth utcai tömböt foglalja magában.

Ötvös (Ötvöspuszt) területét a központi belterület felől érkező 73173. j és 7331 j. utak tárják fel. Az utak két oldalán a falu legjelentősebb, országosan védett műemlék-együttese található, amely több főúri lakóegységből, az uradalmi épületekből, és a Mária születésének szentelt római katolikus templomból áll. Az épületek több telken szétszóródva helyezkednek el, azonban rendkívül rossz állapotuk ellenére is nagyon erőteljes a kisugárzásuk, a hangulatuk. Néhány teleknyi lakóterület szegélyezi a belterület egységet.

Dabronc a 2018 évi google-fotón

ZALAERDŐD Veszprém megye legnyugatibb települése a Kemenesalján, Vas és Zala megye határán fekszik, a Sümegi járásban.

Települési szomszédjai: a Vas megyei Keléd, Bögöte, egy rövid kis szakaszon Túrje, valamint a Veszprém megyéhez tartozó Dabronc, Hetyefő, Nemeskeresztúr és Megyer, amellyel éppen csak érintkezik.

Táji adottságai között meghatározó, hogy a Marcal folyó medencéje alkotta kistájban fekszik, bár a folyótól légvonalban 2,3-3 kilométernyire, tehát némileg távolabb.

Megközelíthető közúton a 84-es főútról a Vas megyei Keléden keresztül, a 7331. j. úton, vagy Dabroncon- Hetyefőn át a 73168. j. országos összekötő úton, illetve vasúton a Bajánsenye–Zalaegerszeg–Ukk–Boba-vonalon. A legközelebbi vasútállomás (kb. 5 km) Dabronc.

A település szerkezetét meghatározó fő elemek:

- a belterületet kelet-nyugati irányba átmetsző Petőfi S.-József A. utca külterületen 73168 j. út, és a hozzá csatlakozó településfeltáró utak;
- a külterületen észak-déli irányban áthaladó 7331. jelű mellékút;

A jellemző belterületi területhasználati módok:

- Lakóterületek
- A lakóterületek egy részéhez csatlakozó kertes mezőgazdasági területek;
- Településközponti vegyes területek; a barokk templom környékén; és a Faluház környékén;
- A belterületben foltszerűen megjelenő 2 kisebb gazdasági/kereskedelmi, szolgáltató terület idegenforgalmi területként definiálva,
- A külterületek meghatározó területhasználati: mezőgazdasági és erdőterületek,

- Vízgazdálkodási területek (folyóvizek medre és parti sávjának övezete, vízműterület)
- Különleges, beépítésre nem szánt területek: zöldterületek (közparkok- részben a település szélén, sportterületek)
- Beépítésre szánt különleges terület(temető)

Településszerkezet, belterületi területfelhasználás

A Hetyefővel - Dabronccal közúti összeköttetést teremtő 73168. j. országos mellékút keresztülszeli a települést. Belterületi szakasza, a Petőfi S. illetve József A. utcák a község mai és egyben a történelmi főtengelye. A központ helyét minden irányból messziről kijelöli a római katolikus templom tornya, amely a főút kettős ívében helyezkedik el. Hajdan itt egy tágas, igen szabálytalan térség volt, amelybe az északi földek és a régi temető irányába kivezető út is csatlakozott. Az utóbbi - ma Ady Endre utca néven – hasonló szerepet tölt be; nyílegyenes nyomvonala a település északi belterületi határáig megy ki. Vele szinten párhuzamosan egy későbbi kiszabályozás eredménye az Árpád utca, melyet indokolt megemlíteni, mint a településfejlődés egyik fontos elemét. A belterületben a falusias lakóterületi funkció és arculat a meghatározó, melyben a fő utca és központi teresedés mentén jelennek meg a helyi ellátás egyes intézményei.

Zalaerdőd a 2018 évi google-fotón

forrás: google.hu/maps

A nyugati belterületi határ közelében, de még belterületen belül, hajdan kavicsbánya üzemelt. 2016-ban a KEOP-4.10.0/C/12-2013-0023 számú, „Biogázüzem létrehozása Zalaerdőd községben” című projekt keretében Biogázüzem épült.⁶ A település területén nem működik jelentős zavaró hatású tevékenységet folytató gazdasági vállalkozás.

HETYEFO település Veszprém megyében Sümegtől észak-nyugatra, Vas és Zala megyék találkozásánál helyezkedik el, Dabronc és Ukk közelében, a Marcal völgyének kanyarulatánál, ahol egy kis ideig keletre tart a folyó útja. Közigazgatásilag a Dabronc-i Körjegyzőséghez tartozik. Megközelíthető: Sümeg felől: Zalagyömörő, Gógánfa, Dabronc községeken át. Veszprém és Ajka felől pedig a 8-as főútról Keléd településen át.

A település közúthálózati kapcsolatát a 73168 j. (Zalaerdőd – Dabronc) bekötő út biztosítja. A települést érintő mellékút hálózati elem Hetyefő – Megyer összeköttetés, amelynek kiépítettsége nem megfelelő. A két települést korábban is ez az út kötötte össze, amely Hetyefő északi részén ágazik ki a Kossuth utca meghosszabbításából északkeleti irányban. Az út kiépítésével és megnyitásával Hetyefő elérhetőségi viszonyai sokat javulnának, mivel a 84. sz. főút rövidebb úton válik elérhetővé.

⁶ <http://biogazzalaerdod.hu/unnepelyes-projekt-atado/>

Az út mikrotérsgéi érdekeket is kiszolgál. Vasútállomás a szomszédos Dabroncon van. Települési szomszédai: Zalaerdőd, Megyer, Gógánfa.

A település szerkezetét meghatározó fő elemek:

- 73168 j. út nyomvonala,
- egyutcás település karakter,
- a falusias lakóterület tagoltsága,
- központ vegyes terület a település közel mértani közepén,
- kereskedelmi-szolgáltató terület (volt major),
- belterületi közparkok és egyéb zöldterületek,
- nagy kiterjedésű belterületi sportterületek
- a külterületek meghatározó területhasználatai: mezőgazdasági és erdőterületek, különleges területek/temető
- a belterületet is átszelő patakmedrek (Vörösvíz-patak), árkok és partjaik

Településszerkezet, belterületi területfelhasználás

Hettyefő belterületi településszerkezete gyakorlatilag egy egyutcás falu – főgerince a Kossuth utca –, amelynek külterületi szakasza délre Dabronccal, nyugatra pedig Zalaerdőddel (73168 számú út) köti össze a települést. A falu gyakorlatilag két térileg elváló lakóterületi egységből áll, melyeket a közös főutca (Kossuth L. utca) kapcsol össze. Az északi terület a történelmi falu, ahol annak idején csak a főutca nyugati oldalán volt beépítés. Ma az utca átteljes oldalán is található néhány lakótelek, alapvetően azonban idetelepült a falu kis központja, a fontosabb intézményekkel (önkormányzat, faluházzal), parkkal, helyi védelemmel élvező haranglábbal. A régi település déli „kapuja” egy nagy majorsági épületegyüttes volt (helyi védelem alatt áll), amelyben ma egy igen jól prosperáló vállalkozás működik, szemben vele nagy beépítetlen terület, amelynek északi lezárását adja a Vörösvíz-patak.

E széles sáv – patak, majorság és üres terület – választja le az északi történelmi településrészről a település déli, később beépített területének mintegy 20-25 oldalhatáros beépítésű lakótelkét.

Hettyefő a 2018 évi google-fotón

forrás: [google.hu/maps](https://www.google.hu/maps)

MEGYER Veszprém megye Vas megyei határán található, Veszprém megye lakónépesség szerinti legkisebb települése. A Marcal-medencében, a Marcal bal partján fekszik, keleti közigazgatási határa maga a vízmeder. Települési szomszédai: Hettyefő, Rigács, Dabronc, Gógánfa és a Vas megyéhez tartozó Nemeskeresztúr.

Táji adottságai között meghatározó, hogy a Marcal folyó medencéje alkotta kistájon fekszik.

Megközelíthető közúton a 84-es főútról a 73169 sz. úton, vasúton a Bajánsenye–Zalaegerszeg–Ukk–Boba-vasútvonalon (Rigács megállóhely kb. 1 km a településközponttól).

A belterület a közigazgatási területen belül igen kiemelkedően a keleti határa mellett helyezkedik el.

A település szerkezetét meghatározó fő elemek:

- a település beépítésre szánt területe/belterülete, melyet a 73169. sz. út (a belterületen Főutca) tár fel;
- a 73169. sz. mellékút azon szakasza, amely északkelet-délnyugat irányban átszeli a települést, és Hetyefőhöz vezet – kiépítettsége nem megfelelő – emiatt ma zsáktelepülési működés és karakter jellemzi;
- falusias laza beépítettségű lakóterület;
- a hatályos terv szerint kijelölt, de nem kialakított üdülőterület;
- zöldterületek (Közkert)
- a külterületek meghatározó területhasználatai: mezőgazdasági és erdőterületek valamint természetközeli területek
- vízgazdálkodási területek (folyóvizek medre és parti sávjának övezete, nyílt csatornák medre és parti sávja)
- természetközeli terület
- a hatályos terv szerint beépítésre szánt, különleges területek (temető; különleges településüzemeltetési terület)
- különleges, beépítésre nem szánt területek (nagyterjedésű sportolási, rekreációs célú területek övezete)

Településszerkezet, belterületi területfelhasználás

A mindössze kétutcás kb. 20 házas aprófalú településszerkezetében az átmenő 73169. j. mellékút (belterületen Fő utca) tölt be fontos szerepet, amely a Marcal folyón átkelve és a 84. sz. utat keresztezve közvetlen kapcsolatot teremt Rigács központjával. Délnyugati irányú szakaszának nyomvonala Hetyefőhöz vezet, kiépítettsége nem megfelelő.

A település belterületének jelentős része a hatályos terv szerint falusias lakóterület illetve kisebb üdülőterület. Ehhez kapcsolódóan a hatályos terv nagyobb sportterület is lehatárolt, építési helyet kijelölve. A terv jóváhagyása óta eltelt közel 10 évben sem az üdülőterület, sem a sportfejlesztés nem valósult meg.

A település a közelmúltban egy turisztikai fejlesztés keretében jól felépített, látványos funkcióbővítésről határozott („Megyer Üdülő és Vadászfalu”); honlapján 7 vendégház kínálja magát.⁷

A település területén nem működik jelentős zavaró hatású tevékenységet folytató gazdasági vállalkozás, üzemi telephely.

Megyer a 2018- évi google légifotón

⁷ <https://www.megyer-falu.hu/vendeghazak/>

1.14.1.2. AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁSI ADATOK ALAPJÁN, TERMŐFÖLD ESETÉN A MŰVELÉSI ÁGAK ÉS A MINŐSÉGI OSZTÁLYOK

A települések ingatlan-nyilvántartási adatait a *Községi Törzskönyvek* tartalmazzák. Ezt a hivatalos nyilvántartást a Polgármesteri Hivatal beszerezte a Járási Földhivaltól és a tervezők rendelkezésére bocsátotta. Ez a termőföldek művelési ágak és minőségi osztályok szerinti megoszlása mellett tartalmazza a termelés alól kivett területek összefoglaló (egyesített) adatait is.

A települések ingatlan-nyilvántartási főadatai, fekvések szerint:

Dabronc

- összterülete 2,028 hektár ebből mindössze 68,7 ha a belterület nagysága
- a külterület nagysága kerekítve 1.950 ha,
- zártkerti fekvésként 9,3 ha van nyilvántartva.

Zalaerdőd

- összterülete 1.769 hektár ebből mindössze 85,51 ha a belterület nagysága
- a külterület nagysága kerekítve 1.638,5 ha,
- zártkerti fekvés nincs nyilvántartva.

Hetyefő:

- összterülete 411 hektár ebből mindössze 28,73 ha a belterület nagysága
- a külterület nagysága kerekítve 382 ha,
- zártkerti fekvés nincs nyilvántartva.

Megyer:

- összterülete 426 hektár ebből mindössze 16,12 ha a belterület nagysága
- a külterület nagysága kerekítve 410 ha,
- zártkerti fekvés nincs nyilvántartva.

A törzskönyvi adatok részletes elemzését az 1.12.2. sz. tájhasználati alfejezet tartalmazza.

A tervezéshez ezek mellett felhasználásra kerültek a községi ingatlankataszter adatai is.

1.14.1.3. BEÉPÍTÉSRE SZÁNT ÉS BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A községek igazgatási területe építési szempontból beépített, illetőleg beépítésre szánt (már beépített illetve további beépítésre kijelölt), valamint beépítésre nem szánt területekre osztható. A beépítésre szánt területek jellemzően a település belterületi, a beépítésre nem szánt területek pedig jellemzően a település külterületi részei.

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

DABRONC hatályos, a korábbi jogszabályok szerinti elkészített és jóváhagyott terve (TSZT/2004, SZT/2004) az alábbi területfelhasználási egységeket nevesíti:

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK	
Lakóterületek:	falusias lakóterület
Vegyes terület	településközpont vegyes terület
Gazdasági terület	kereskedelmi, szolgáltató- és iparterület
Különleges területek	temető, szennyvíztelep

Lakóterület

A hatályos terv falusias lakóterületet szabályoz (Lf-H - hagyományos, Lf-N normáltelkes) és differenciál az egyes lakóterületi egységek között, jelentős különbséget téve a megengedhető legkisebb telekméretek között (500 illetve 900m²).

A megengedett beépítési mód oldalhatáros, falusias, amely megfelel a település kialakult karakterének. Bővítési lehetőséget a központi belterületen a terv két helyen kínál; a DK-i belterületi határnál lévő Dózsa Gy. utcáról feltárva, a meglévő telkek megosztásával 17 db új telek, illetve a Petőfi S. utcában némi telekosztással 4 új telek kialakítását javasolta. A terv jóváhagyása óta még

nem kezdődött el a területek beépülése. A Dózsa G. utca átellenes oldalán meglévő kb.15 lakótelek is még üresen áll, további építési lehetőséget biztosítva.

Az Ötvösi belterület jelentős részét a Szegedy udvarház, Szegedy-Széchenyi Kastély, és a hozzájuk tartozó hajdani kiszolgáló épületek teszik ki. A lakóépületek száma 15-20-nál nem több, a kis belterület két szélén található.

A hatályos terv itt is hasonló számú (16 db) új lakótelek kiszabályozását tartalmazza, amelyek – a központi belterülethez hasonlóan - ugyancsak nem valósultak még meg.

A fentiek igazolják, az újonnan elkészült településfejlesztési koncepcióban foglaltakat, miszerint a külső településrészek parcellázása nem, vagy csak indokolt esetben kívánatos, vagyis új lakóterületeket elsősorban a belső településrészek megújításával és revitalizálásával kell az érdeklődők számára felkínálni.

Településközponti terület

A hatályos terv a központi belterület közepén lévő szigetszerű területet és a főutca (Kossuth L. u) átellenes oldalán lévő teleksort jelölte ki településközponti területnek, amely megfelel a terület tényleges használatának, funkciójának. Beépülése a terv szerint fokozatosan zajlik. A terület építészeti karaktere eltér a település többi részének falusias jellegétől; az épületek mérete, szabadonálló elrendezése inkább egy kisvárosi léptékű településnek megfelelő.

A hatályos terv az ötvösi belterületen is jelöl településközpont vegyes területet. Ennek átsorolása indokolt, mivel sem a szerepe, sem a térbeli helyzete nem indokolja a fenti övezeti besorolást.

Gazdasági területek

A központi belterülettel szinte határosan nagy kiterjedésű ipari övezet található, a volt állami gazdaság helyén. További gazdasági, de szolgáltató övezeteket tartalmaz a terv a belterületben, annak nyugati szélén. Ezen túlmenően a települési külterület több pontján is jellemzően szántó, vagy legelőterületen megjelentek nagyobb csarnoképületek.

Különleges

A korábbi jogszabályi környezetnek megfelelően a hatályos terv a Beépítésre szánt- Különleges területbe sorolta a temető területét.

Műemléki terület

Az Ötvösi területet az akkori jogszabályoknak megfelelően a hatályos terv *Műemléki övezetbe* sorolta – külön-külön lehatárolva templom, a kastély és a kúria telkét. Ennek átgondolása jelen terv keretében szükséges.

HETYEFO *igazgatási* területe a hatályos terv (TSZT, SZT /2004) szerint az alábbi területfelhasználási egységekre osztható:

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK	
Lakóterületek:	falusias lakóterület
Vegyes terület	településközpont vegyes terület
Gazdasági területek:	kereskedelmi, szolgáltató terület
Különleges terület	temető területe

Lakóterületek

A település beépített területének nagy része lakóterület, amely az egyutcás falvak szerkezeti jellemzőinek megfelelően teleknyi mélységben kíséri a központi Kossuth utcát. A beépítés nem összefüggő; a Vörösvíz patak és egyéb vízesárok környezetét a lakóterületi beépítés jellemzően elkerüli. A hatályos terv (Lf-H) Hagyományos falusias lakóterületi övezeti besorolást alkalmaz két helyen javasolva lakóterületfejlesztést a meglévő belterületi határon belül, belterületbe vonás nélkül: a Majorral szemközti 55 hrsz-ú telekingatlanon, és a 44/1 hrsz-ú út mentén elhelyezkedő 94/1 hrsz-ú belterületi ingatlan területén, összesen 10 telek kialakításával. A javasolt beépítések az elmúlt közel 15 évben nem valósultak meg.

Településközpont vegyes terület - Intézményterület

A központ nagyjából a település mértani közepén helyezkedik el, azon a részen, amely sokáig beépítetlen volt (talán a Vörös-víz patak közelségének is tekinthetően). Itt található a 2005-ben felújított Faluház, amely nem csak közösségi és művelődési feladatot tölt be, de a település ellátásához szükséges fontosabb funkcióknak is helyet ad. (Polgármesteri Hivatal, orvosi rendelő, idősök klubja). A falu léptékhez illő, egyszerű eszközökkel folyamatosan fejlesztgetik a központot; parkoló kiépítésével, hirdetőtáblák, buszváró elhelyezésével. A hatályos terv szerinti lehatárolása a használati állapothoz képest tartalékterülettel is rendelkezik.

Gazdasági területek

A gazdasági terület (Gksz) a település két lakóterületi egysége közé ékelődve található, a már említett volt majorságban. Megközelíthető a Kossuth L. utca felől. Egyrészen jól működő gazdasági tevékenység zajlik, de a hatályos terv szerint lehatároláson belül még vannak bővítési lehetőségek.

Különleges területek

A hatályos tervelőzmény a különleges, beépítésre szánt kategóriába csak a temetőt sorolta. Jelen terv keretében javasolt ennek megváltoztatása.

MEGYER igazgatási területe a hatályos terv szerint (TSZT; SZT/2009) az alábbi területfelhasználási egységekre osztható:

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK	
Lakóterületek:	falusias lakóterület
Üdülőterületek:	hétvégiházas -
Különleges területek	temető; különleges településüzemeltetési terület

Lakóterület

A lakóterületek jellemzően a Főutca mellett helyezkednek el, a „központ” környezetében – némi sűrűsödéssel, kétoldali falusias beépítéssel. Ettől elszakadva a Hetyei út mentén is kialakult egy, néhány házból álló falusias lakóterületi egység.

A hatályos terv a Hetyei út mentén valamint a 6. hrsz. önkormányzati telek útként történő hasznosításával javasol telekalakítást és új telekosztást. Az új telkek mérete miatt a falusias oldalhatáros telkekhez két övezetet „rendel”. (Lf/o1; Lf/o2), melyeket a kötelező legkisebb telekméret és a max. szinterületi mutató alapján differenciál. A terv egyetlen telekre vonatkozóan egy szabadonálló lakótelkes (Lf/sz) övezeti besorolást is alkalmaz.

Üdülőterület

A közel 10 évvel ezelőtt jóváhagyott hatályos terv a Megyeri útról két új utca megnyitásával üdülőterület kialakítását javasolta. A beépítésben egyelőre nincs nyoma valódi építési szándéknak.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK**DABRONC, HETYEFO, ZALAERDŐD ÉS MEGYER BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEI**

A 4 község igazgatási területének beépítésre nem szánt területei használatuk jellege szerint az alábbi területfelhasználási egységekre tagolódnak:

- zöldterületek
- erdőterületek
- mezőgazdasági területek
- vízgazdálkodási területek
- beépítésre nem szánt különleges területek
- természetközeli területek
- közlekedési (és közmű-elhelyezési, hírközlési) területek

a) Zöldterületek (Z jelű területek)

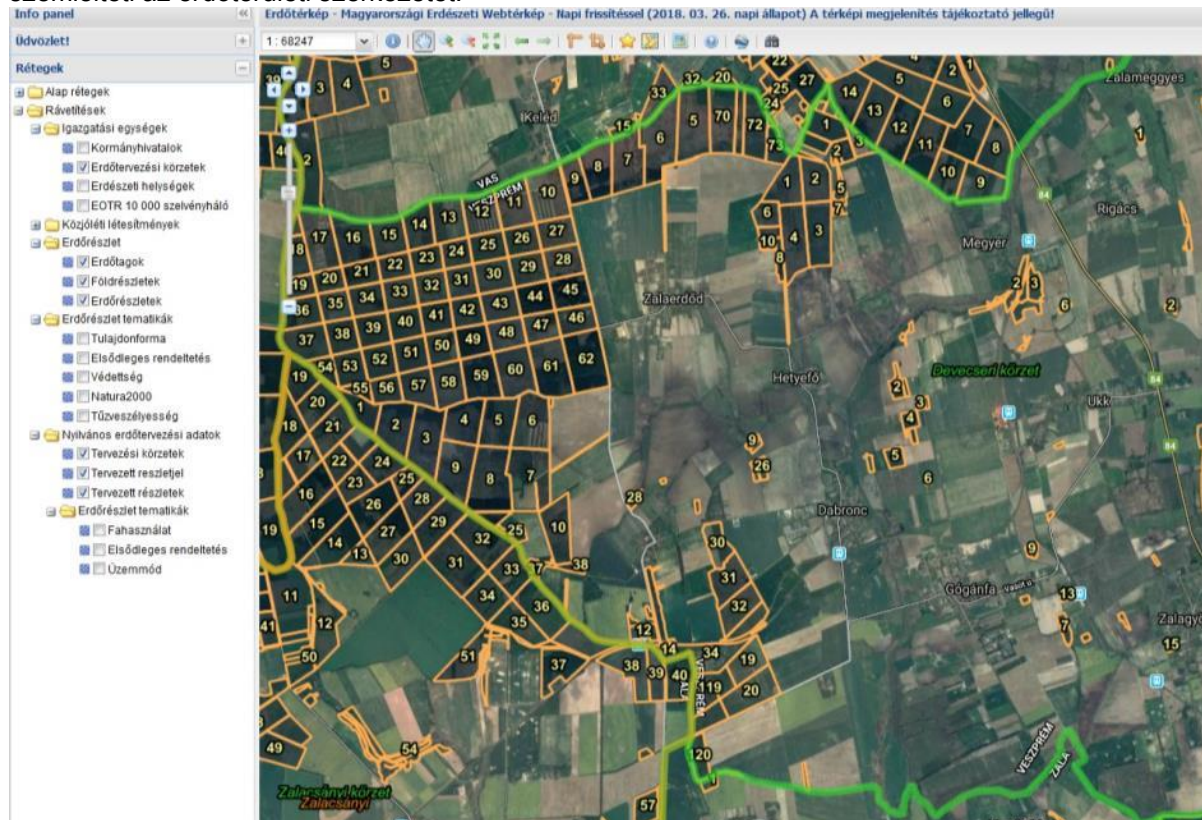
A zöldterületek vizsgálatát az 1.12. „Zöldfelületi rendszer vizsgálata” c. fejezet tartalmazza.

ERDŐ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

b) Erdőterületek (E jelű területek)

A négy település a vizsgált térség erdőterületekben egyik leggazdagabb része, összevont erdőszültségi mutatója megközelíti a 40%-ot. Ez a magas érték elsősorban Zalaerdőd közel 67%-os erdőszültségének köszönhető, a másik 3 falu erdőszültsége átlag alatti.

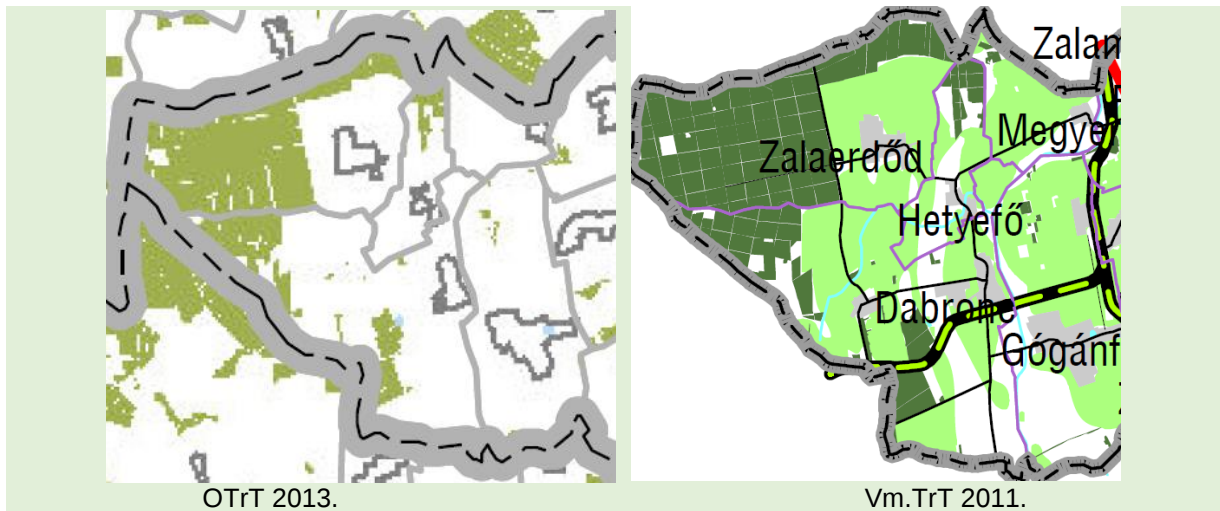
A természetföldrajzi bevezető részben közölt kistáji elemzés alapján is nyilvánvaló, hogy a csaknem teljes egészében a Marcal-medencéhez tartozó településeken alárendelten jelen az erdőterületek a mezőgazdasággal szemben és különösen igaz ez a Medence két keleti kistájára, a Marcal-völgyre és a Pápa-Devecseri síkra, amelyek nem igazán erdőtájak. Zalaerdőd nyugati része azonban a Kemenesalja erdőségeiben gazdagabb kistájához tartozik. Az alábbi erdőtérkép jól szemlélteti az erdőterületi szerkezetet:

Az erdők elhelyezkedése a vizsgált 4 település területén kulponos, az erdők zöme a terület nyugati és északi felére esik. Ezek közül is legjelentősebb az elsősorban Zalaerdőd, másodrészt Dabronc területére eső Nagyerdő és Ötvösi erdő, amelyek egy nagyobb összefüggő erdőség keleti határán fekszenek. Ennek legkeletibb nyúlványa a Dabronc területére eső Csonkási erdő.

Ez is és az említett nagyobb erdőtömbök is a kistérség legjelentősebb ökológiai hálózathoz tartozó területei. Nagyonbár magterületek, egyes szélső részek a pufferterületi övezethez tartoznak. E területek zöme *elsődlegesen gazdasági rendeltetésű* állami erdő. Magán erdőtömbök csak egyes szélein helyezkednek el.

Az alábbi területrendezési övezeti tervlapok a kiváló termőhelyű erdőterületek (sötétebb zöld szín) valamint az erdőtelepítésre alkalmas területek övezetét (világosabb zöld szín) szemlélteti. Az utóbbi övezet az erdősítési lehetőségek potenciális maximumát közelíti, valójában azonban ez a maximum nem érhető el, a mezőgazdasági művelés alatt álló területek védelme miatt (az övezetbe sorolt területek közepes – gyenge közepes, extenzív hasznosításra alkalmas mezőgazdasági termőhelyek).

c) Mezőgazdasági területek (M jelű területek)

A mezőgazdasági területfelhasználás természeti alapjait és művelési ág szerkezetét az 1.12.sz. természeti adottságokat és tájhasználati módokat ismertető fejezet írja le és elemzi.

A hatályos Településszerkezeti Terveknak a beépítéssel járó fejlesztések segítése mellett alapvető vezérelve volt a beépítésre nem szánt, jó minőségű mezőgazdasági területek védelme is. A jó minőségű szántóterületeket a Településszerkezeti Terv, a Szabályozási Terv és a HÉSZ alapvetően korlátozott építési lehetőségű mezőgazdasági területként, illetve mezőgazdasági övezetként határozza meg.

A településrendezési eszközök készítése időpontjának függvénye, hogy alapul tudták-e venni a jelenleg hatályos területrendezési tervelözmények mezőgazdasági előírásait és instrukcióit, különös tekintettel a térségi mellett az övezeti lehatárolásokra és szabályokra.

Térségi szinten lényegileg azonosan határozta meg a megye (elsődlegesen) mezőgazdasági területeit, a tematikát és a területi kiterjedést illetően is.

Különbségeket – mindkét tekintetben - a mezőgazdasági övezetekben láthatunk: míg a megyeterv (Vm.TrT) – a termőhelyi adottságok relatív adottságai szerint - megkülönböztette a „Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete” mellett a „Mezőgazdasági művelésre másodlagosan alkalmas terület övezetét” is, addig az OTrT sem az „elsődlegesen” („kiváló ...”), sem a „másodlagosan alkalmas” („jó ...”) termőhelyi adottságú övezeteket nem határolta le e két település területén sem.

Az alábbi ábra kivágata a Vm.TrT egy övezeti lapon ábrázolt két *termőhelyi* minőségi szempontból kiemelt (már hatályon kívül helyezett) övezetét tartalmazza. (Az OTrT „Kiváló” és „Jó termőhelyi adottságú szántóterület” ugyancsak közös övezeti lapja lehatárolást nem tartalmaz.)

Az alábbi Vm.TrT. ábrán -barna színnel jelölve a „Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület” -sárgával a „Mezőgazdasági művelésre másodlagosan alkalmas terület” övezete:

A megyei övezetek Hetyefő külterületének északi és Dabronc külterületének déli negyedét érinti, a „kiváló” övezet. A „másodlagosan alkalmas” övezet Dabronc déli külterületét érinti. Zalaerdőd és Megyer területét egyik övezet sem érinti.

A Vm.TrT minősítés és kisebb eltérésekkel, de lényegileg egyezik a termőhelyi adottságokat is figyelembe vevő tájhasználati fejezetben leírt elemzéssel.

Az OTvT 2011. után megváltozott metodikája egy országos skála határértékei mentén a teljes vizsgált térségben, - sőt, szinte Veszprém megye teljes területén – nem határozott meg „kiváló” és „jó” szántó övezeteket. A megye területén inkább az erdőgazdálkodásra alkalmas területekben bővelkedik, amint az az előző fejezet hangsúlyozza.

d) Vízgazdálkodási területek (V jelű területek)

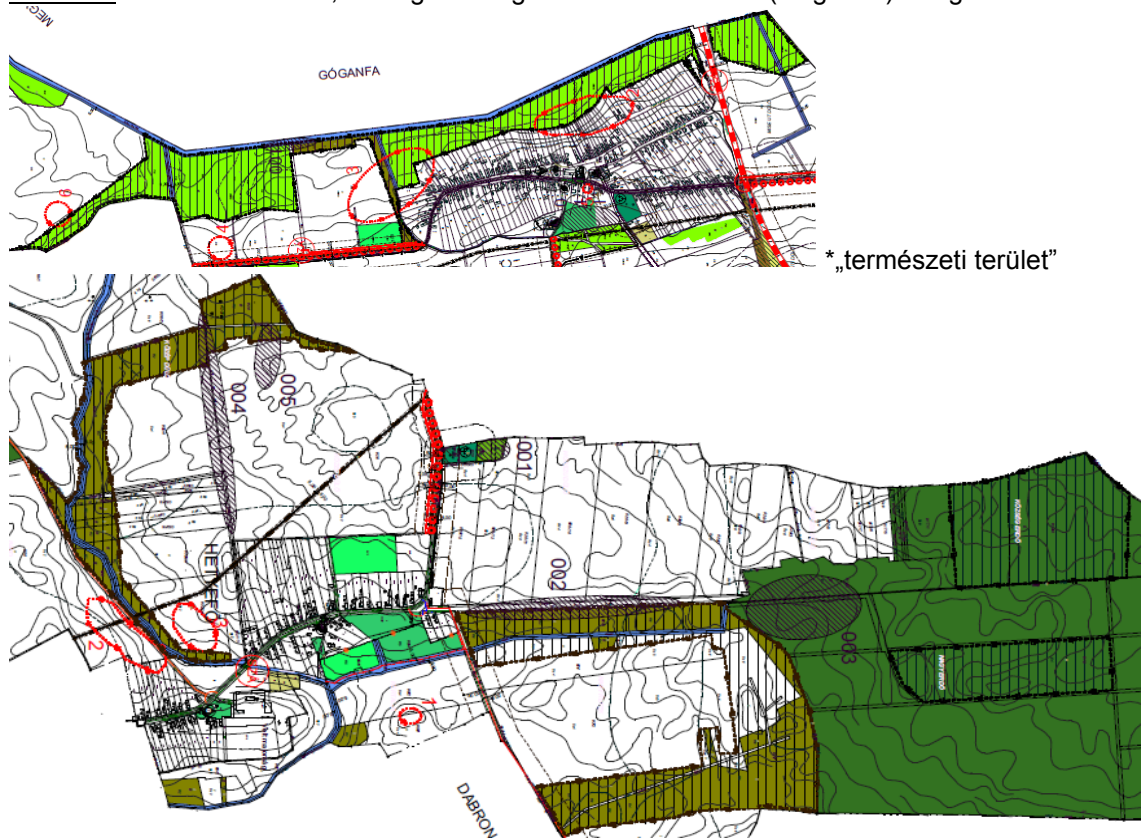
A településcsoport a Duna részvízgyűjtő területén, ezen belül a Marcal (1-4) illetve a Zala (4-1) vízgyűjtőgazdálkodási tervezési alegységen helyezkedik el. Területén vízrajzi szempontból meghatározó a Marcal folyó, amelynek közvetlen vízgyűjtő területén – részben árterén - fekszenek. A Marcalba torkolló jelentősebb kisvízfolyások a Hetyefői- (Vörösvíz-) patak, Hetyefői-árok. Emellett számos csatorna, lecsapoló árok egészíti ki a felszíni vízrendszert. Természetes és jelentősebb mesterséges állóvíz (tó) nincs a területen.

e) Beépítésre nem szánt különleges területek (Kk (Kb) jelű területek)

A Beépítésre nem szánt különleges területek övezetét nem határozták meg a hatályos tervek. A tervekészítés során célszerű felülvizsgálni, hogy indokolt-e a meglévő, illetve fejlesztési célú területek egy részének különleges területi átsorolása (pl. temetők, sportpályák, egyéb rekreációs célú területek).

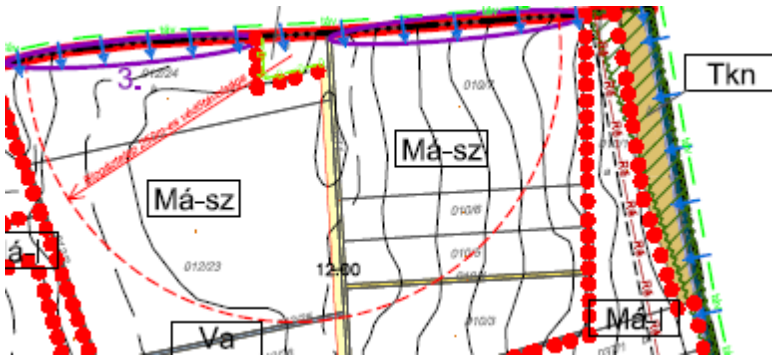
f) Természetközeli területek (Tk jelű területek)

A természetközeli területek övezetét –Megyer kivételével - nem határozták meg a hatályos tervek. A tervekészítés során célszerű felülvizsgálni, hogy indokolt-e a jelenleg vízgazdálkodási, mezőgazdasági vagy egyéb övezetbe sorolt területek egy részének természetközeli területi átsorolása. Ilyen pl. a Dabronci TSZT-n lehatárolt, mezőgazdasági övezetbe sorolt K-i (Gógánfai) közígar határ menti rét*

a Hetyefő TSZT(2004.) kivágat: A sraffozott területek „természeti-” illetve „táj- és természeti értékű” területek, - egy részük természetközeli övezetbe sorolható.

A megyeri HESz-ben természetközeli területbe (Tk-n övezetbe) sorolt 0110/1 hrsz. nádas az alábbi területen:

Megyer SZT (2014).

A Zalaerdődi TSZT valamennyi - az ökológiai hálózathoz sorolt - erdőterületét „természeti területnek” minősíti, de ezek területfelhasználási besorolása célszerűen az erdőterületben marad. A gyepterületek nagyrészt is „természetvédelmi” illetve „természeti” területként jelöli, de ezek besorolása is mezőgazdasági övezetben marad (ezek a külterület nagyrészt lefedik, lehatárolásukat a tervelőzmény tervlapjai tartalmazzák).

g) Közlekedési területek (Kő jelű területek)

DABRONC főúthálózati kapcsolatát a 84. számú főút felé a 7337 jelű összekötő út biztosítja, amelyről a belterületet a 73168 jelű úton lehet megközelíteni. A szomszédos települések közül Zalaerdőd a 73168 jelű, Ötvös a 73173 jelű úton érhető el.

A településnek vasúti kapcsolata van a 25. számú vasútvonalon Dabronc megállóhelyen. Az utasforgalom jelentős részét az ÉNYKK helyközi járatai bonyolítják le.

A 7337 jelű UKK – Szalapa összekötő út a település déli külterületén halad át kelet-nyugati irányban. A 2x1 sávú út forgalma 220 Ej/nap. A 7331 jelű Karmacs – Jánosháza összekötő út a település nyugati külterületén és Ötvös településrészen halad át. A belterületen áthaladó 73168 jelű bekötő úton a Kossuth Lajos utcán bonyolódik le a forgalom: 313 Ej/nap. A belterületől nyugat felé Ötvösre és az ipari területre a 73173 jelű bekötő út vezet kapcsolódva a 7331 jelű úthoz. Forgalma 577 Ej/nap.

Dabroncnak megállóhelye van a Boba – Ukk – Zalaegerszeg vasútvonalon, a belterület déli határán. A közúton az utasforgalom az ÉNYKK 7773 számú Sümeg – Szalapa járatán és a 7781 számú Sümeg – Zalaerdőd – Jánosháza járatán bonyolódik le. A településen nincs közúttól független kerékpárút.

A belterületen az intézmények parkolását a Kossuth Lajos utca menti közterületi felállósávok biztosítják.

ZALAERDŐD országos kapcsolatát biztosító 84. számú főút a 7331 jelű összekötő úton és a 73168 – 7337 jelű utakon érhető el mintegy 12 km távolságra.

A belterület közvetlen megközelítése Gógánfa, Dabronc felől a 73168 jelű bekötő úton lehetséges.

A közösségi közlekedést az ÉNYKK helyközi járatai bonyolítják le.

A 7331 jelű Karmacs – Jánosháza összekötő út a település nyugati külterületén halad át. Forgalma 636 Ej/nap. A 73168 jelű út belterületi szakasza a Petőfi Sándor utca. A 2x1 sávú út forgalma 313 Ej/nap.

A települést érintő 7773 és 7781 számú helyközi járatok Jánosháza és Sümeg felé biztosítanak kapcsolatot. A településen nincs kerékpáros infrastruktúra.

HETYEFO országos főúthálózati kedvezőtlenek, a Hetyefő – Megyer közúti kapcsolat hiányában, a 84. számú főút csak jelentős kerülővel érhető el. A közúti megközelítést a 73168 jelű bekötő út biztosítja, amely Zalaerdőd területén a 7331 jelű úthoz, Dabronc területén a 7337 jelű összekötő utakhoz csatlakozik. A településen áthaladó 73168 jelű bekötő út, a belterületen a Kossuth Lajos utcán halad át. A 2x1 sávú út forgalma 313 Ej/nap. A szomszédos Megyer település felé csak földúti kapcsolata van.

A településnek nincs közvetlen vasúti kapcsolata, a közösségi közlekedést az ÉNYKK helyközi járatai biztosítják Sümeg és Jánosháza felé. Az ÉNYKK 7773 számú és 7781 számú helyközi járatai Dabroncon át Sümeg felé bonyolítják le az utasforgalmat. A településen nincs kerékpárút.

MEGYER keleti határa közelében, Rigács területén halad át a 84. számú főút, az országos főúttól a közúti kapcsolatot a 73169 jelű bekötő út biztosítja. A szomszédos települések közül csak Rigáccsal van közvetlen kapcsolata. A 73169 jelű bekötő út 2x1 sávú csak a település célforgalmát bonyolítja le. Szintben keresztezi a vasúti törzshálózati vonalat.

A település közelében halad el a Boba – Ukk – Zalaegerszeg vasútvonal, Rigács megállóhely a legközelebbi kapcsolat. Az ÉNYKK 7781 és 7782 számú járatai Sümeg és Jánosháza felé biztosítanak autóbusszos kapcsolatot. A településen nincs kerékpárút.

1.14.1.4. FUNKCIÓ VIZSGÁLAT (INTÉZMÉNYI ELLÁTOTTSÁG, FUNKCIONÁLIS ÉS ELLÁTÁSI KAPCSOLATOK)

A 4 község funkcióvizsgálata (*intézményi ellátottsága, funkcionális és ellátási kapcsolatai*) nem végezhető el egyenként, önmagukban, már csak történetileg kialakult szerepkörük térbeli összefüggései miatt sem. Az alábbiakban *témakörönként csoportosítva* szerepel a 4 település vizsgálata.

DABRONC a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó 11 település egyike.

A település többekkel (Gógánfa, Zalaerdőd, Ukk, Hetyefő, Zalameggyes, Rigács, Megyer) közös fenntartásban látja el a közoktatási feladatokat. Helyben nincs bölcsőde A település a Gógánfai Óvodafenntartó Társulás egyik társulási tagja, a három tagintézménnyel (Gógánfa, Ukk, Zalaerdőd) működő Gógánfai Tündérkert Óvoda zalaerdődi tagóvodájába járnak a dabronci kisgyerekek. Kb. 20-25 fővel üzemel az intézmény egy csoportja van, két óvónővel és egy dajkával.

A Gógánfai Fekete István Általános Iskola Gógánfa székhellyel és Dabronc telephellyel működik. Az általános iskoláskorúak a tanulmányaik 1-4. osztályát Gógánfán, az 5- 8. osztályt pedig helyben, Dabroncban végezhetik. Az épület jó, központi helyen található, az idén bővült sportudvarral, kültéri fitneszgépekkel, kis labdarúgó- és röplabdapályával. 2017. január 1-től az iskola fenntartója és működtetője a Balatonfüredi Tankerületi Központ.

A település hajdani „orsós terének” középső szigete ma intézményközpont, az iskolán kívül, a róm. katolikus templom, az orvosi rendelő, az ABC és a presszó is itt kapott helyet. A Kossuth utca szemközti oldalán a Község-háza és a posta közös épületben működik. Nagyobb élelmiszer-bevásárlásra a szomszédos Gógánfán nyílik legközelebb lehetőség.

A családsegítő, a házi segítségnyújtó feladatok és a szociális étkeztetést saját társulási formában történő ellátás céljából 2014. decemberben Dabronc, Zalaerdőd, Ukk, Rigács, Zalameggyes, Gógánfa, Zalagyömörő, Hetyefő, Megyer, Bazsi és Sümegprága települések létrehozták a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulást (székhely: Ukk, ügyfélfogadás: Sümegprágán). A faluban falugondnoki szolgálat működik.

Ötvösön hajdan működött vegyesbolt, jelenleg azonban az épület üresen áll.

ZALAERDŐD a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó 11 település egyike.

2017-ben a közmunkaprogramban 19 helybelit foglalkoztatott a település.

A település többekkel (Gógánfa, Dabronc, Ukk, Hetyefő, Zalameggyes, Rigács, Megyer) közös fenntartásban látja el a közoktatási feladatokat. Helyben nincs bölcsőde, viszont óvoda van, a három tagintézménnyel (Gógánfa, Ukk, Zalaerdőd) működő Gógánfai Tündérkert Óvoda tagóvodája egy közelmúltban szépen felújított épületben található a templom melletti „főtéren.” Dabroncra és a szomszédos Hetyefőre is idejárnak a gyerekek. Az általános iskoláskorúak a tanulmányaik 1-4. osztályát Gógánfán, az 5- 8. osztályt Dabroncon végezhetik. A buszközlekedés a tanítási időszakban megoldott, a szünetekben azonban nehézkes a tömegközlekedés.

A Községi Önkormányzat a Petőfi utcán található, mellette a Faluház, alkalmankénti települési rendezvényeket illetve egyes rendszeres (pl. gyerek) programokat/foglalkozásokat is befogad.

Kis vegyesbolt működik a templom mellett. Kistérségi viszonylatban nagyobb élelmiszer-üzlet Gógánfán található.

A település tagja a családsegítő, a házi segítségnyújtó feladatok és a szociális étkeztetés saját társulási formában történő ellátásának céljából létrehozott Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulásnak. A faluban működik falugondnoki szolgálat.

HETEFŐ munkaképes korú lakosságának nagy többsége innen is ingázik, Jánosházára, Celldömökre és Tüjére járnak. Helyben az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató, 5-6 közmunkással.

Gógánfán működik a közös önkormányzati hivatal, amely 11 település ügyeit intézi.

Az új Faluházról már esett szó; több funkciós szerepét mutatja, hogy volt, amikor a katolikus misének is helyet adott; tekintve, hogy a falunak nincs saját temploma, a jánosházi plébános celebrált itt havonta 1-2 alkalommal misét.

A helyi vegyesbolt sajnálatos módon bezárt, újrainyítása jelentősen növelné a település által nyújtott életminőséget. Az iskola beiskolázási körzetéhez nyolc falu tartozik.

A településen nincs bölcsőde, óvodába a kicsik Zalaerdőre járnak. Az általános iskola (Fekete István Általános Iskola Gógánfa – Ukk – Dabronc); a korábban már említettek szerint alsó tagozata Gógánfán, a felső Dabroncra működik.

Ugyancsak tagja a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulásnak.

MEGYER is a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó 11 település egyike. Helyben nincs bölcsőde, óvoda és iskola, a település többekkel (Gógánfa, Dabronc, Ukk, Hetyefő, Zalameggyes, Rigács, Zalaerdőd) közös fenntartásban látja el a közoktatási feladatokat. Az általános iskoláskorúak az 1-4. osztályt Gógánfán, az 5- 8. osztályt Dabroncon végezhetik. Helyben nincs bolt.

Hetente egyszer működik könyvtár.

Megyer is tagja a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulásnak.

A „turisztikai faluépítés”-t a főprofilja szerint zöldterület-kezeléssel foglalkozó Megyer Vendégváro Szociális Szövetkezet irányítja 11 taggal. A Start program révén szereztek foglalkoztatási forrást az Európai Szociális Alap támogatásából. A régi marhaistállót közösségi térré pultos-kocsmás faluházzá alakították. A „bérelhető falu” programjuk keretében több szálláslehetőséget hoztak létre, a turisztikai kínálatot bővítették és népszerű, jól felépített idegenforgalmi brand-et fogalmaztak meg, széleskörű marketing tevékenységgel. Színvonalas, ügyesen kitalált honlapot működtetnek.⁸

1.14.1.5. ALULHASZNOSÍTOTT BARNAMEZŐS TERÜLETEK

Dabronc, Zalaerdőd, Hetyefő és Megyer közigazgatási területén nem találhatók aluhasznosított barnamezős területek.

1.14.1.6. KONFLIKTUSSAL TERHELT (SZLÖMÖSÖDÖTT, DEGRADÁLÓDOTT) TERÜLET

A 4 község területén nincs szegregátum. Az anti-szegregációs terv elkészítéséhez kidolgozott útmutató nyomán szegregátum az a településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság - az aktív korú népességen belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők - aránya meghaladja az 50%-ot.)

A fentiek alapján a vizsgált településeken szegregátumok, telepek kialakulása nem jellemző, társadalmi problémaként nem jelenik meg.

1.14.2. A TELEKSTRUKTÚRA VIZSGÁLATA

1.14.2.1. TELEKMORFOLÓGIA ÉS TELEKMÉRET VIZSGÁLAT

DABRONC

A település történelmi főtengelye, a Kossuth Lajos utca mentén – igen változatos a telekmorfológia elsősorban a sokféle méretnek köszönhetően. A telkek hossztenegelyének iránya finoman ÉK-DNY-i, a szélességek ~ 10 -25 méterig váltakoznak. Az utca keleti oldalán a telekvégek a Marcal ártéréig érnek, jellemzően cc. 130 méter hosszúak. Az utca áttellenes oldalán ugyanezen szélesség mellett a telekhosszak helyenként a 200 métert is eléri. A hajdani orsós tér nagyobb léptékű épületekkel épült be, ennek megfelelő telekstruktúrával. A szigetszerű intézménycsoporttól DK-re az újabb-kor tervezettségnek megfelelően kisebb, szabályosabb telkek sorolódnak.

A beépítés fésűs oldalhatáros, jellemzően előkerttel kialakítva.

⁸ <https://www.megyer-falu.hu/>

A központi belterület beépítése

forrás: google.maps.hu

Ötvös (Ötvöspuszta) teljesen az átmenő utak (73173-7331) nyomvonalára szerveződött. A kastély és kúria nagy telkei mellett néhány kisebb (18-20 méter x 75 méteres) lakótelek húzódik meg a keleti faluszélen, amelyek számát a településrész déli végén egy későbbi utca megnyitásával növelték.

Ötvös (Ötvöspuszta) telekrendszere és beépítése egy hajdani térképen és ma

ZALAERDŐ

A régi településmag területén falusias, fésűs beépítéssel, jellemzően keskenyebb, nagyon hosszú telkekkel találkozhatunk, 230 métereseek is előfordulnak a Petőfi utca egyes szakaszain. Az északi oldalon a tömböt átmetsző árok alakítja a telekhosszakat, itt egészen különböző méretű, alakú telkek is kialakultak.

A későbbi kiszabályozás eredményként létrejött Árpád út és Ady utca mentén szélesebb, rövidebb szabályos lakótelkek sorolódnak. A légifotókon is jól kirajzolódik a Petőfi és az Ady utca látszólag azonos beépítési helyzete (oldalhatáros/földszintes) közötti sűrűség- és karakterbeli különbség, amely az eltérő telekstruktúrából adódik.

A településmagját jelentő templom és a körülötte lévő térség igen tágas, aminek az okát némileg magyarázzák a történeti állapotot ábrázoló térképek; látható, hogy hajdan a sűrűbb falusi beépítés csak eddig tartott.

A település 1775-ben,

a jelen állapot Google-űrfelvételen,

Zalaerdőd újabb beépítésű és a történelmi főutca menti területeinek morfológiája

forrás:google.hu/maps.

HETEFŐ közepén a történelmi részen a telkek változó mérettel, de igen szélesek, a hosszúságuk cc. 200-300 méter közötti. A 19. század végi kataszteri térképen jól látszanak a telkeken keresztbe forduló gazdasági épületek, amelyek azonban mára gyakorlatilag sehol nem maradtak meg. A területhez folytatódóan csatlakozó későbbi telekosztások szabályos, közel egyenletesen széles (min. 20 méter körüli) és azonos hosszúságú (kb. 100 méteres) telkekkel. A Kossuth utca keleti oldalán a telekstruktúra a történelmi telek/birtokhatárok örökségének következményeként sokkal szabálytalanabb, nem véletlen, hogy itt tudott ki alakulni az igen vegyes területhasználati mód (lakó, településközpont, zöldterület)

A település déli, bevezető szakaszán a 19. századi eredetű keskenyebb (jellemzően 12- 14méteres) lakótelekosztás ezáltal sűrűbb beépítés található.

Hetyefő belterületének alsó (D) és felső (É) szakasza

MEGYER belterületén a történeti nyomvonalú Fő utca menti területek a fésűs beépítés hagyományos telekstruktúrájával rendelkeznek; különböző szélességű, de jellemzően keskeny és hosszú telkekkel. A település közepén a telkek sűrűbben sorolódnak, keskenyek; kb. 15 métereseek, mélységük az utca keleti oldalán kb. 100 méteres, a nyugatin kb. 20 méterrel rövidebb. E középső „magból” a Fő utcán a település széle fele haladva a telkek mélysége és szélessége is széles „skálán” változik; de szélesedő tendenciát mutat. A Hetyei út vagy más néven Új utca déli oldala mentén további néhány keskeny (kb. 12x100 méteres) telek húzódik, az északi oldalán némileg szélesebb és jóval mélyebb (15-16 m x 200 méteres) telkek találhatók. A meglévő telkek majdnem fele beépítetlen. A hatályos terv több új utca megnyitását javasolta, elsősorban lakóterületi fejlesztésekhez kapcsolódóan, ezek azonban nem valósultak meg.

Megyer belterületi beépítése

1.14.2.2. TULAJDONJOGI VIZSGÁLAT

Általános tulajdonjogi vizsgálat a települések területére nem készült. Amennyiben tulajdoni adatokra van szükség az egyes konkrét módosítások megalapozásához, azokat a Megbízó szolgáltatja az Önkormányzati tulajdon kataszter és az ingatlan-nyilvántartás adatbázisa alapján.

1.14.3. ÖNKORMÁNYZATI TULAJDON KATASZTER

A községek forgalomképtelen, korlátozottan forgalomképes és forgalomképes ingatlanainak helyét és egyéb adatait a Községi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti rendelkezési jog gyakorlásának szabályairól szóló rendeletei rögzítik. Amennyiben ezek adataira van szükség az egyes konkrét módosítások megalapozásához, azokat a Megbízó szolgáltatja a Tulajdon kataszter és az ingatlan-nyilvántartás adatbázisa alapján.

1.14.4. TERVEZÉSI ALAPTÉRKÉP, AZ ÉPÜLETÁLLOMÁNY ÉS A KÖRNYEZET GEODÉZIAI FELMÉRÉSE

A Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz és Körjegyzőségekhez tartozó 11 település tervezési alaptérképeinek alapjául szolgáló digitális állományok beszerzése egységesen történt, a hatályban lévő jogszabályoknak megfelelő szolgáltatási eljárás keretében.

A tervezési térkép alapját a földhivatali eredetű hivatalos ingatlan-nyilvántartás térképi digitális állománya képezi. A tervezéshez használt alaptérképet az önkormányzattól származó digitális állományok összedolgozásával állította elő a tervező.

A térkép az állami alapadatok felhasználásával készült, csak településrendezési célokra használható. Az alaptérkép tájékoztató jellegű, más célú felhasználás esetén a méreteket a helyszínen ellenőrizni és a térképet hitelesíteni kell.

1.14.5. AZ ÉPÍTMÉNYEK VIZSGÁLATA

1.14.5.1. FUNKCIÓ, KAPACITÁS

1.14.5.2. BEÉPÍTÉSI JELLEMZŐK (BEÉPÍTÉSI MÓD, BEÉPÍTÉSI MÉRTÉK, SŰRŰSÉG)

1.14.5.3. MAGASSÁG, SZINTSZÁM, TETŐIDOM

1.14.5.4. TELEPÜLÉSKARAKTER, HELYI SAJÁTOSSÁGOK: UTCAKÉP, TÉRARÁNY, JELLEGZETES ÉPÜLETTÍPUSOK

DABRONC mai belterülete szinte teljes egészében lakóterület, mely karaktere szerint családházias, falusias, jellemzően oldalhatáron álló földszintes beépítési móddal. Az épületek az északi oldalon állnak, gyakran az utcafrontra beforduló „L” alakú tömeggel. Vannak kifejezetten egységes utcaszakaszok. Másutt a látszólag egyenletes, szabályos beépítési mód ellenére az utcakép igen heterogén a különböző korokban és stílusban történt átépítéseknek köszönhetően. A tetőknél a kontyolt forma leggyakoribb.

Egyes területeken az utcaképet a feltárási út nyomvonalának és a telekosztás irányának geometriája alakítja; az épületek - gyakran tömör - hosszfalának a ritmusa meghatározó utcaképi jellemző.

Az épületek általában előkerttel épültek, az előkertek azonban kicsik, csak az újabb építésű részekben szélesebbek, és közelítenek a „hagyományos” 5 méteres előkert mérethez. Elő-előfordulnak előkert nélküli beépítések, ez azonban sehol nem okoz lényegi utcafépi konfliktust.

A településközpont - a már korábban elmondottak szerint – lépték és karakterváltást jelent.

/A képek forrása: google.hu.maps

ZALAERDŐD mai belterülete szinte teljes egészében lakóterület, karaktere szerint családházias, falusias, jellemzően oldalhatáron álló beépítési móddal. Az épületek földszintesek, magastetővel, oromfallal, kontyolt vagy csonkakontyolt tetővel. Az épületek szinte mindenütt előkert nélkül épültek, egy-egy újabb beépítésű településszéli területén van néhány, az utcavonaltól előkert mögé visszahúzott épület.

A már említett, a telekstruktúrából adódó, sűrűségbeli különbség a településképből is megjelenik; keskenyebb telkek kisebb épületet vagy/és kisebb „hézagokat”, tömörebb utcafépet eredményeznek.

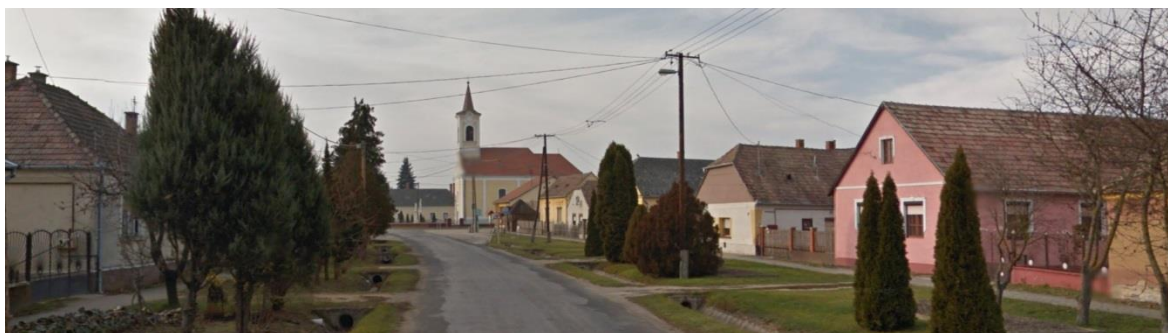

Beépítési karakterváltást jelent a Petőfi utcán megjelenő két intézményi épület a Faluház és a helyi Önkormányzat épületének környéke. Az utcafronton álló lakóépületek homlokzatai és kerítései igen zárt utcaképet és szép egyenletes ritmust mutatnak. A Faluháznak a környező beépítéshez való viszonya azonban közel sem ilyen harmonikus.

A templom az utca tengelyében már messziről kijelöli a település központját és a finoman ívelődő főutca (Petőfi utca) tengelyében vizuális rávezetést ad. A hatást erősíti, hogy az északi utcavonal a templom felé haladva szépen „kihasasodik”, a lakóházak így nem takarják el a templomot.

Korabeli képeslap

forrás: gallery.hungaricana.hu

HETYEFO

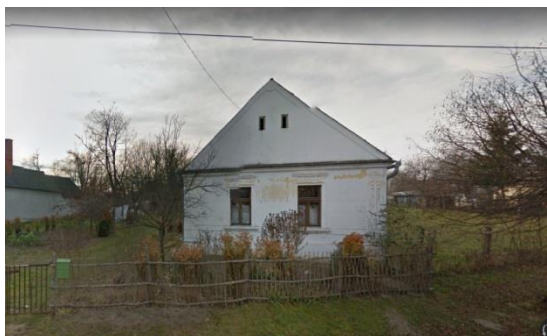
A település beépítése és a településkép igen vegyes képet mutat;

A lakóterületi részek karakterük szerint családiházas, falusias beépítésűek, függetlenül a telekmérettől, szinte mindenütt jellemzően oldalhatáron álló beépítési móddal, helyenként az utcavonalra kiforduló „L” alakú beépítéssel, vagyis az utca vonalra merőleges és párhuzamos gerincű épületek váltják egymást, kontyolt vagy oromfalas tetőkkel. Helyenként előkerttel, olykor pedig az utcára kiépülve találhatók a házak, ugyanakkor valamennyi épület földszintes és magastetős és emiatt meghatározó a falusias arculat.

A déli területén az utca légtéraránya szűkebb, köszönhetően a Hetyefőn ritka kétoldali beépítésnek, a keskeny telkek következtében sűrűbben épült háznak, és az előkertek kis méretének. A tetőidomok között éppúgy megjelennek a hagyományos nyeregtetők, mint a kontyolás különböző verziói. Ahol az épületek magassága, a tető anyaghasználata (égetett cserép) nagyjából hasonló, ott az eltérő tetőformák nem okoznak arculati problémát.

A település két lakóterület két része közötti „csuklóponton” - ott ahol a a Vörösvíz patak és a mellékárka keresztezi a települési főutcat, a Kossuth utcát - széles beépítetlen terület található. Csak a volt majorság zárt udvara ékelődik be, azonban az utcavonaltól jócskán vissza van húzva. Így hiányzik a beépítési folytonosság, úgyhogy a falu valóban két részre szakad.

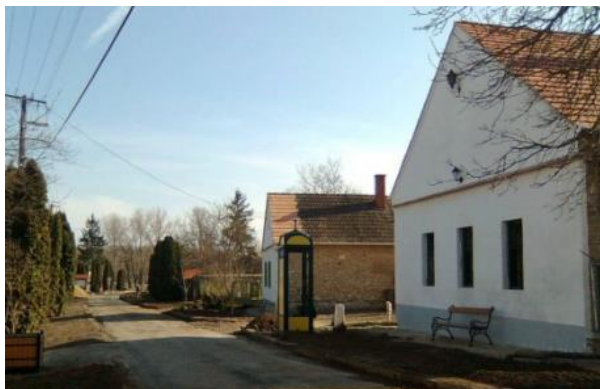
A falu északi beépítése levegősebb, a telekosztásnak, és a hosszabb beépítetlen utca szakaszoknak köszönhetően. Ezen túlmenően a beépítési és az építészeti jellemzők igen hasonlóak a déli területén kapcsán már elmondottakhoz. A településközponti funkciót épületként gyakorlatilag csak a Faluház képviseli, az utcával párhuzamos tengelyű földszintes tömegével. Körülötte a környezetalakítás eszközeivel igyekeznek a központ jelleget erősíteni.

Hetyefő déli lakóterülete, a köztes nagy beépítelen sáv és az északi terület rész

MEGYER település mai belterülete szinte teljes egészében lakóterület, mely karaktere szerint családiházas, falusias, jellemzően oldalhatáron álló beépítési móddal. Az épületek földszintesek, magastetővel, oromfallal vagy kontyolt tetővel, olykor tornáccal. Az épületek a "központban" előkert nélkül épültek, a településszélek felé azonban az utcavonaltól előkert mögé vannak visszahúzva.

Bár gazdasági megtérülést illetően igen sokféle sajtóhír olvasható „kiadó falu”- projekt sikerességét illetően, azonban településképnak igen jót tett a program, mivel a helyiek a meglévő építészeti, településképi értékek megőrzésére szemmel láthatóan gondot fordítanak.

a képek forrásai: egykor.hu; google.maps.

1.14.6. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI

1.14.6.1. TELEPÜLÉSSZERKEZET TÖRTÉNETI KIALAKULÁSA, TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSMAG

DABRONC

...a„falut 1281-ben említik először, ekkor a korai eredetű Törje nemzetségből származó Bériek és a Szentgrótiak jobbágysálya, ahol nemesek is laktak.

A középkori fejlődésnek a török hódoltság vetett véget. Először a Balaton északi partját 1548-ban végigpusztító törökök dúlták fel Dabroncot, és a többi környékbeli falvat, de a sümegi vár kvázi végvárrá válása miatt, a vár védelmében az összes falu újraterülpült. Az ezt követő egy-másfél évszázad a háborús konfliktusok állandósulásával járt, amelynek következményként a terület ritkán lakottá, elhagyatottá vált.

1553-tól a 17. század végéig újra lakott, és a törököknek is adózó kis település lett. 1720 körül új településekkel népesítették be, akiknek kis része szláv anyanyelvű lehetett, a 18. század végén a falut már jellemzően német ajkúnak mondták.

Ötvös csak a 15. századtól szerepel írott forrásokban, de a régészeti leletek tanúsága szerint az őskorban, a római időkben és a középkor korábbi évszázadaiban is lakott volt. A mai Ötvös helyén a középkorban önálló település létezett, amely a török kori elnéptelenedés, majd urasági majorként való újjáéledés után egyesült Dabronccal.

A 16. század első felében a devecseri uradalomhoz tartozó kis falu egy török dúlás idején, 1572-ben vált először lakatlanná. Hiába települt a 16. században újra, a 17. század végére lakatlan pusztává lett. 1703-ban Esterházy Pál herceg az értéktelen és hasznát nem hajtó korábbi faluhelyet eladta a Szegedy családnak, akik újraterülpítették és lakhelyükké tették az apró települést.⁹

Dabronc településszerkezetének fejlődése

A településszerkezet alakulását, fejlődését legjobban a Hadtörténeti Múzeum térképtárának katonai topográfiai térképei alapján követhetjük nyomon:

A település az 1782-85 között készült első katonai felvétel mutatja, hogy Dabronc a főútvonal mellé települt ún. orsós falu volt. Az egyutcás település délen térszerűen kiszélesedett. A téren már látható a templom, mint ahogy az ötvösi uradalom templomát is már mutatja a térkép. A kúriát és a barokk templomot (1748-ban) Szegedi Ferenc építtette. Az 1764-es birtokosztály során Szegedy Mihálynak jutott a kúria a L alaprajzú, hétszobás, boltozott tornácú épülete, testvére, Ignác pedig az országút másik oldalán fekvő „curialis fundus”-t kapta. Ezen épült fel a ma U alaprajzú kastély.¹⁰

⁹ Készült az Településarculati Kézikönyv felhasználásával

¹⁰

A 19. század közepéről való második katonai felmérésen (1819-1869) változatlanul meghatározó a Dabronc(z)ot Ötvössel összekötő kelet-nyugati út. Ugyancsak fontos elem a már szabályozott Marcal nyomvonala. A beépített területek kiterjedése ugyanakkor nem sokban változott.

Dabronc főutcája a térképen sokkal inkább egy folyamatosan változó keresztmetszetű tér, mint szabályos utca, egy teleksorral körbeépítve.

Ötvös mérete, és beépítettsége a 18. század végére gyakorlatilag már a maival azonos, eddigre felépültek a kastélyok és melléképületeik, és készen állt a templom is. Beépítése a későbbiekben sem sokat változott.

Az 1869-87 közötti időkben készült harmadik felújított katonai felvételen és a kataszteri térképen látható, hogy a falu növekedése a már lakott területek besűrűsödésével járt, elsősorban délen a temető környékén.

A következő jelentősebb változást a korábbi középső orsós tér további beépítése jelentette és ezt követte a Kossuth utca déli szakaszának benépesülése, szűk telekosztással és fésűs beépítéssel. A település déli harmadán lévő többi utca, és a falutól nyugatra eső termelőszövetkezeti terület a 20. század második felében jött létre.

Ötvös kiterjedése a 19-20. század folyamán lényegében nem változott, beépítettsége vált sűrűbbé, lakossága előbb növekedett, majd meredeken csökkenni kezdett.¹¹

¹¹ TAK

/A történeti térképek forrása: mapire.eu/

ZALAERDŐD

eredeti neve Nyavalád volt, és egy 1351-es oklevélből már ismerhető. Nem lehetett túl jelentős méretű, mert a 15. század közepén lakatlan pusztaként említették, kicsivel később, 1458-ban, művelhető határa uralkodói jóváhagyással került az enyerei pálosok birtokába.

Nyavalyád1494-ben és 1496-ban az összeírásokban a Szent György vár tartozékaként szerepelt.

A török időkig több birtokosa is volt, de határa nagyrészt a pálos rend birtoka volt.

Később mind a kolostor, mind a falu elnéptelenedett, ma egy Óhid határában lévő dűlő viseli a nevét. 1650-től mint pusztá, 1656-tól már mint lakatlan hely nevesült, majd Nyavalád a pápai monostor birtoka lett...

Nyavalád, a pusztát egykor birtokló pálos faluhoz hasonlóan, a hódoltság idején végig lakatlan maradt, és csak a 18. század elején telepítették be újra egyházi birtokosai. Az újrualapított falu a 18. század közepe után a túskevári konvent birtoka lett, a felosztás után, 1799-től, a Rokolyán–Nyavaládi közalapítvány kezelte, majd 1824-től 1945-ig a Katolikus Vallásalap somlólvásárhelyi uradalmához tartozott. Mai nevét a 20. század elején vette fel, ekkor lakossága magyar anyanyelvű és

katolikus volt, határát az egyházi birtokosnak dolgozó jobbágyok és zsellérek lakták, művelték. A korábban Zala megyéhez tartozó falu a 20. század közepén került át Veszprém megyébe”¹²

Címerében a felső, zöld mezőben lévő aranszínű korona azt jelképezi, hogy a község (600 éven át) Zala megyéhez tartozott. A pajzs alsó, aranszínű mezőjében látható zöld színű eke és tölgyfa az erdőgazdálkodást jelképezi, a kereszt pedig azt, hogy a község több mint ötszáz éven át a pálos szerzetesrend birtoka volt.¹³

Zalaerdőd településszerkezetének fejlődése

A településszerkezet alakulását, fejlődését legjobban a Hadtörténeti Múzeum térképtárának katonai topográfiai térképei alapján követhetjük nyomon:

„Zalaerdőd az úti faluk azon változata, amely két útvonal kereszteződése körül alakult ki, így a kezdetektől többutcs volt. Történeti magját, a legkorábban lakott, és oldalhatáron álló házak sorával beépült, középen egykor kiszélesedő, térszerű része, a mai Petőfi utca, és az Ady Endre utca kereszteződésében álló templomhoz közelebbi szakaszai jelentik. A település nyugati határa a mainál beljebb, a József Attila út torkolatánál volt, keleten csaknem a mai szélénél húzódott.

A falu növekedése a 19. században egyrészt a már lakott területek sűrűbb beépítését jelentette, másrészt kisebb délnyugati és keleti irányban való terjeszkedéssel is járt. Ekkor települt be oldalhatáron, utcafronton álló házakkal a Petőfi utca keleti szakasza (főleg annak északi fele), és a halmazos jellegű telkeken beépített délnyugati vége is. A 20. század folyamán a falu jellemzően északi-északnyugati irányban bővült tovább, ekkora a település, ha laza beépítéssel is, de elérte a temető területét.

A Kossuth Lajos és Ady Endre utcákban elszórva, a templom körül sűrűsödve néhány, a falusi igényeken túlmutató minőségű, a kisvárosi polgári építészet hatását, szecessziós jegyeket mutató vakolatdísszel ellátott ház áll. Az utóbbiak 19-20. század fordulóján virágzó falu hagyatékához tartoznak.”¹⁴

„A település a 18. század második felében, a település központját képző templom közelébe húzódó utcák mentén kialakult, egyházi birtokú falu volt. Történeti magját, templomot övező az utcák kereszteződésében álló néhány épület és az attól keletre húzódó utca alkotta. A szalagtelkeken, oldalhatáron álló, téglány, vagy „L” alaprajzú épületek álltak. Szinte mindegyiküket felújították, de maradt néhány szép példája a 19. század végi, 20. század eleji homlokzatképzésnek és nyílászáró rendszernek. Az épület általában az utca vonalában áll, a telket az úttól, a „gyalogkapus” „nagykapus” kerítés zárja.”

¹² Részlet az Arculati Kézikönyvből

¹³ Magyar Állami Jelképek: Címerkereső

¹⁴ TAK

Az 1869-87 közötti időkben készült harmadik - felújított - katonai felvételen (kataszteri térkép nem készült illetve nem áll rendelkezésre) a település délnyugat felé fejlődött. Elkezdődött a mai Petőfi utca nagyívben kanyarodó déli oldalának és ezzel a templommal szembeni területnek a beépülése. Tényleges térfalat azonban az épületek nemigen adhattak, hiszen igen nagy tágas térségről volt szó, az új épületek pedig a település többi részén is jellemző fésűs, falusias, igen laza és földszintes beépítési módot követték.

/A fenti történeti térképek forrása: mapire.eu/

HETYEFO:

„A kis falu történelmi múltja a XIII. század közepéig nyúlik vissza, az első hiteles oklevelek 1241-ben említik először Terra Heghe néven. A település legrégebbi épülete az egykori majorság, a 18. századi eredetű épületrészei ma is láthatók. IV. Béla király 1264. március 9-én kelt oklevelében a mai Hetyefő közelében fekvő Bánya nevű vasvári várföldet, melyet annak idején a király Dénes bánnak, a türjei monostor patrónusának adott, a bán halála után magának a monostornak adta.

Részben adományképpen, részben pedig cserébe a monostor zalavári földjéért, melyet a király az ottani vendégtelpeseknek adott....

A nemzetség és a prépostság birtoka nagyjából a történelmi Zala megyében feküdt, határos volt a gyepűvel és átnyúlt a Zágrábi püspökség területére”¹⁵.

A középkorban a türjei konvent birtoka volt, de nemesek is – főleg a Hettyei-család tagjai is – birtokoltak itt területrészeket. A falu a török hódoltság alatt elnéptelenedett, pusztá lett. Az 1720-as években is csak négy családot jegyeztek fel.

A prépostságnak jelentős birtokai voltak itt: kaszálók, szántóföldek, erdők.

Mint a türjei prépostság tulajdona, csak lassan települt be újra, a lakosság lélekszáma a 19. század közepén érte el a 100 főt. 1808-ig a falu a Hettyefei nevet viselte.

Hettyefő településszerkezetének fejlődése

A településszerkezet alakulását, fejlődését legjobban a Hadtörténeti Múzeum térképtárának katonai topográfiai térképei alapján követhetjük nyomon:

Hettyefő az 1. katonai felmérés idején a Jánosházát Dabronccal összekötő nyomvonalon fekvő pici útfalu volt. Helyi energiáját a Marcal folyó mellékága adta. A házhelyei száma a 10-et sem érték el, az utat csak egyik oldalról szegélyező, fésűs beépítéssel sorolódtak. A lapon jól kirajzolódik a majorság zártudvaros tömege, a birtok tulajdonosának gazdasági központja. A terület, amelyet a Vörös-víz nevű patak kis kanyarulata határol –a Településarculati Kézikönyv megállapítása szerint - korai eredetű lakott helyként nyilvántartott.

A 2. katonai térkép készítésének idejére sem sokat változott a település mérete, beépítési karaktere. A Kossuth utca déli, majorságtól is délre eső szakaszának, és a régi utca rész másik, keleti felének beépítésére már csak a 20. században került sor. Néhánnyal több házhely látható, változatlanul az útnak csak az egyik (a nyugati) oldalán. Jól kirajzolódnak a telkeken a keresztirányú melléképületek és a kúria épülete, itt már csak L-alakú tömeggel.

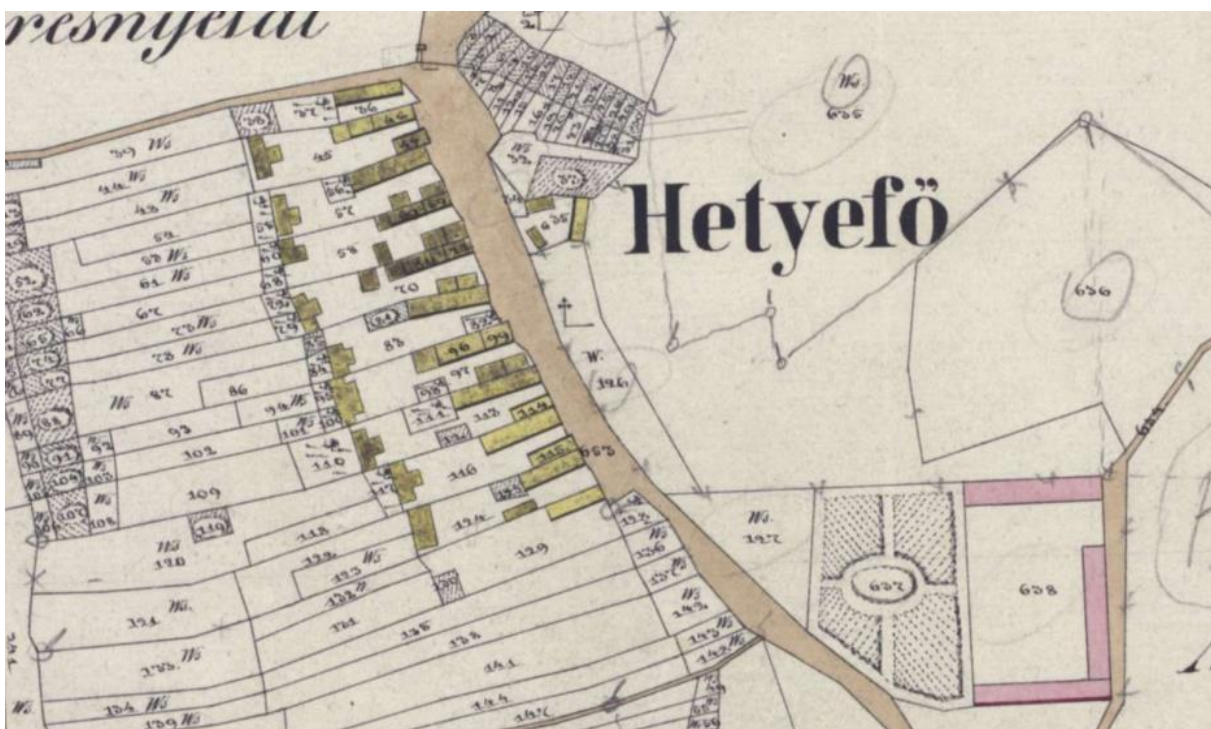
¹⁵ Cselenkő Borbála: Szerzetesrendek az Árpád-kori Zala megyében (Zalai kismonográfiák 9. Zalaegerszeg, 2006) III. Premontrei rendházak az Árpád-kori Zalában • 1. a Türjei premontrei prépostság (45. oldal)

Az 1800-as évek végén készült kataszteri térkép révén jobban megismerhető a telekstruktúra és a beépítési karakter. Hetyefőn viszonylag szélesebb telkeket alakítottak, amely lehetőséget adott telkek mindkét oldalhatárán 1-1 épület elhelyezésre. Így melléképületek és a szomszédos telkek főépülete tűzfalaikkal csatlakoztak egymáshoz. Az épületek előkertek nélkül épültek, utcavonalra merőleges hossz tengellyel. A telkek „mélyén”, a kerteket keresztbefordított további melléképületek zárták.

A 19. századi eredetű szűk telekosztás szórt beépítés jellemzi a Kossuth utca déli végét, de csupán néhány olyan ház maradt fenn, amelyek 20. század eleji építésűek. 19. század végi, 20. század eleji eredetű házak és gazdasági épületek a falu északi felében is találhatóak.¹⁶

A település mára szolidan terjeszkedett; beépült az út túl oldala és déli irányba is elhúzódott a vízfolyáson túlra. Az épületek jelentős része ma már előkerttel kapcsolódik az utcához.

/A történeti térképek forrása: mapire.eu

¹⁶ TAK

MEGYER keletkezéséről és történetéről kevés forrásmunka áll rendelkezésre. A települést először 1332-ben említik meg az oklevelek Megyer néven. Ekkor a debrentei vár tartozéka, a a Himfi-, és Pápai-családok birtokában. Mátyás király 1464-ben a Kanizsaiaknak adta. A 16. századtól hosszú ideig a Megyeri-család birtoka volt. A török időkben Megyer a sümegi vár "kapuja" volt, és mint ilyen el is pusztult.

A középkori fejlődés békésebb időszakának a török hódoltság vetett véget. Sümeg közelsége mind harci állapotok során, mind az azt követő időszakban kihatott a térség kistelepüléseinek is az életére. A sümegi vár védelmében az összes falu újratelepült.

Megyer a 18. századi újratelepítés után indult megint fejlődésnek, de mérete és lakosságszáma soha sem lett jelentős, mindig aprófaluk maradt, és főként önállóan, saját földjűkön gazdálkodó kisnemesek lakták.

A két világháború között a község birtokhatára elaprózódott. A lakosság száma 1939-ben érte el a maximumot, ekkor 135 fő élt 27 házban, de a mérete miatt sem iskolája, sem temploma nem volt.

A falu mellett folyó Marcalt 1968-ban szabályozták, korábban 50-60 holdnyi területet öntött el évente. Az 1950-es évek során építették a kultúrházat, boltot és tűzoltószertárat, a betonhidat az 1960-as évek elején a kiöntött folyó által elvitt fahíd helyén.

Megyer korábban közigazgatásilag Ukkhoz, majd Gógánfához tartozott.¹⁷

Megyer településszerkezetének fejlődése

A településszerkezet alakulását a Hadtörténeti Múzeum térképtárának katonai topográfiai térképei alapján követhetjük nyomon:

A település az 1782-85 között készült első katonai felvételen már Megyer néven szerepelt, egyutcás útfalaként. Főutcája az Ukk és Jánosházával összekötő országút volt, amely a település déli végében kettős híddal kelt át az akkor még kétágú Marcalon. A térképen szépen kirajzolódnak a szomszédos települések, a mai Rigács (akkor Rigáts) és Zalaerdőd (akkor *Jabala*) irányába haladó utak. A beépítés fésűs volt, 20-nál kevesebb épület sorolódott a mai Fő utca két oldalán.

A 19. század közepéről való második katonai felmérésen (1819-1869) látható, hogy a település területe gyakorlatilag nem növekedett, a beépítés azonban jóval több épületet jelöl, bár ez betudható a

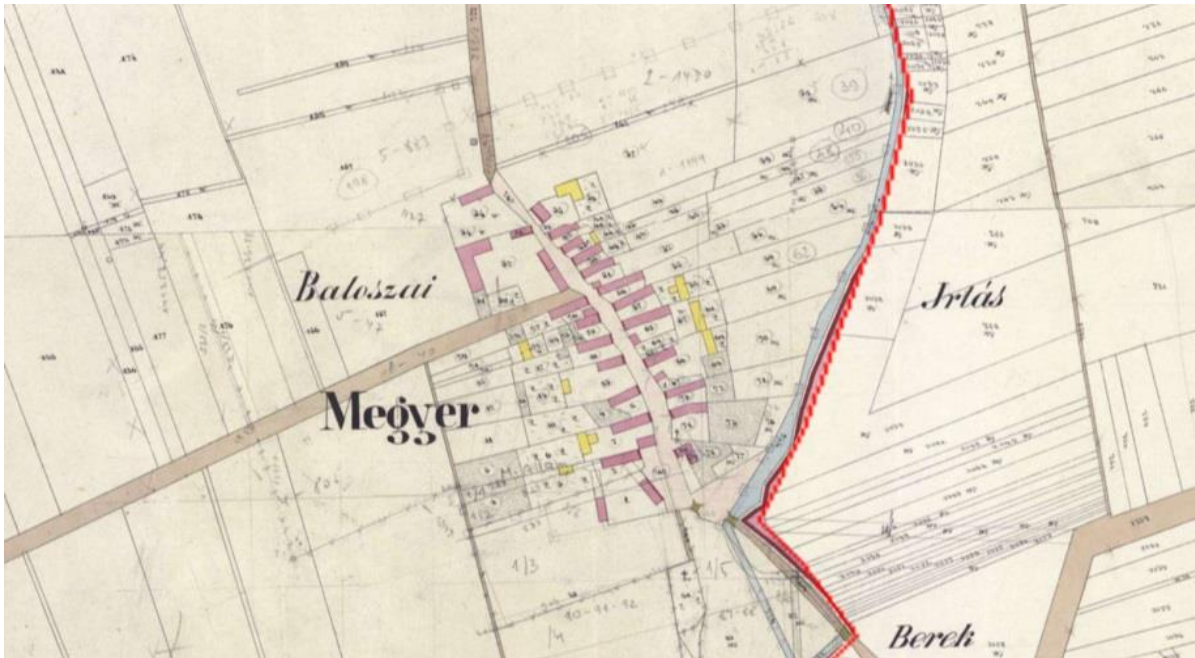
¹⁷ TAK

két térkép készítése során alkalmazott eltérő pontosságú felmérési módszereknek is. Az általános beépítési karakter nem változott; hosszú keskeny épületek sorolódtak fésűs beépítéssel, egy-két nagyobb, ún. „hátsúljított” „L” alakú épülettel. A keleti telekvégek/tertek elnyúltak a Marcalig, amelynek az árterét is ábrázolja is térkép. A Megyer felőli szélesség viszonylag egyenletes, a rigácsi oldalon viszont nagy kiterjedésű területet érintett a vízmozgás.

Az 1869-87 közötti időkben készült harmadik felújított katonai felvételen és a kataszteri térképen település továbbra sem mutat lényegi növekedést, a beépítési karakter sem változott. Beépítés csak a Főutca két oldalán látható; előkert nélküli, szabályos fésűs elrendezésben állnak a lakóházak, a telkek közepetáján keresztbe fordított, feltehetőleg gazdasági épületek láthatók, nagyszámban, szétszórtnan. A falu középső, szűk telekosztású telkein már a 19. század közepének kataszteri térképe is a mainak megfelelő méretű és elrendezésű házakat jelölt. Néhány ennél későbbi épület előkertes, a 20. század első harmadát idéző, módosabb kispolgári ház. Az egykori gazdasági épületekből alig maradt fenn néhány, valószínűleg nem tartós anyagból épültek.

/A történeti térképek forrása: mapire.eu

DABRONC, ZALAERDŐD, HETTYEFŐ és MEGYER EGYÉB ÖRÖKSÉGVÉDELMI ADOTTSÁGAI

1.14.6.2. RÉGÉSZETI TERÜLET, VÉDETT RÉGÉSZETI TERÜLET, RÉGÉSZETI ÉRDEKŰ TERÜLET

Dabronc bel- és külterületén 15,
Zalaerdődén 3,
Hettyefőn 6,
Megyerén 8

védett régészeti területet tartanak nyilván.

A régészeti területek tételes felsorolását és részletes ismertetését a tervhez készült Kulturális Örökségvédelmi Hatástanulmány régészeti munkarésze tartalmazza.

1.14.6.3. VÉDETT ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A HELYI, EGYEDI ARCULATOT BIZTOSÍTÓ ÉPÍTÉSZETI JELLEMZŐK

A településeken igen hasonlóak a helyi arculat legfontosabb jellemzői. Általános az egyszerű tömegű és tetőkialakítású magastetős, falusias megjelenés, az előkert nélküli épületelhelyezés. A falvak fenti építészeti arculatának megőrzése a rendezési terv készítése során is kiemelt szempont. A jelenlegi központi építésszabályozás ennek biztosítása érdekében külön településrendezési eszközöket vezetett be a Települési Arculati Kézikönyv (TAK) és az ennek alapján elkészített Településképi rendelet (Tkr) néven.

A témakör részletes leírását ennek megfelelően a TAK és a Tkr, valamint a Kulturális Örökségvédelmi Hatástanulmány építészeti munkarészei tartalmazzák.

Ki kell azonban emelni: a vizsgált települések jövőbeni vonzerejének rendkívül fontos elemei - a környezeti adottságuk, a tájhoz való viszonyuk mellett - az épített örökségük.

A mai igényeknek megfelelő életkörülmények biztosításával egyidejűleg és azzal egyenértékű szempontként a településépítészeti örökség tiszteletben tartásának és az ahhoz való alkalmazkodásnak kiemelt figyelmet kapnia.

Védendő tehát a meglévő beépítési karakter (oldalhatáros, vagy az utca fele hajlított „L” alakú), az épületek léptéke és tömege (földszintes, térdfal-nélküli magastetőkkel kialakított, egyszerű tömegű), és az arculata (hagyományos történeti anyagok és színhasználat).

1.14.6.4. VILÁGÖRÖKSÉGI ÉS VILÁGÖRÖKSÉGI VÁROMÁNYOS TERÜLET

A 4 község nem tartozik a világörökségi és a világörökségi várományos területek övezetébe.

1.14.6.5. MŰEMLÉK, MŰEMLÉK EGYÜTTES

A 4 község területén a megkapott adatszolgáltatás szerint 6 műemléki védelem alatt álló művi érték található. A lentinél részletesebb leírásukat a Települési Arculati Kézikönyvek (TAK) műemléki fejezetei, valamint a Kulturális Örökségvédelmi Hatástanulmány építészeti munkarészei tartalmazzák.

A községek között a legjelentősebb, országosan védett műemlékegyüttes **Dabronc** - Ötvösi belterületén található.

Az Ötvösi műemlékegyüttes több főúri lakóegységből, az uradalmi épületekből, és a Mária születésének szentelt római katolikus templomból áll. A szakhatóság 5 különböző nyilvántartott országos műemlékről nyilatkozott (római katolikus templom, Szegedy Kúria, Szegedy kastély, Magtár, Istálló és a hozzájuk tartozó ex-lege Műemléki környezetek.)

A későbarokk templom (befejezése 1780 körül), a településen átvezető út mellett, annak déli oldalán, kisebb magaslaton áll. Közeliében lehetett korábban a középkori Ötvös falu temploma körülötte a később török által elpusztított házakkal.

Az ötvösi együttes legfontosabb világi rendeltetésű elemei az egykori Szegedy-kastély illetve Szegedy-kúria, melyek közül a nagyobb a településen átvezető országút északi oldalán, eredetileg nagy kiterjedésű parkban szabadon álló, U-alaprajzú barokk épület volt. Egy nagyobb tűz után, 1927-ben, az akkor birtokos Széchenyiek is építtették ki újjá. Ma már csak két, erősen elhanyagolt állapotú, nagyméretű gazdasági épület látható az egykor nagy kiterjedésű uradalomból, a későbarokk istálló, és a 19. század végi magtár. A régebbi, kisebb kastély az országút másik oldalán ugyancsak a Szegedy család tulajdona volt. A költő Kisfaludy Sándor évekig élt itt.¹⁸

Zalaerdődön a legjelentősebb, országosan védett műemlék a falu közepén, útelágazásban álló, északnak tájolt Szent Kereszt megtalálása templom.¹⁹ A hatályos terv kijelölte a műemléki környezet határát.

Hetyefő területén **nincs** országosan védett műemlék vagy műemlékegyüttes.

Zalaerdőd területén **nincs** országosan védett műemlék vagy műemlékegyüttes.

Megyer területén nincs műemlék, műemlék együttes.

1.14.6.6. MŰEMLÉKVÉDELEM SAJÁTOS TÁRGYAI: A TÖRTÉNETI KERT, TEMETŐ ÉS TEMETKEZÉSI EMLÉKHELY

Műemléki védelem alatt álló temető és temetkezési emlékhely nem található a településeken.

Dabronc-Ötvös területén azonban egy történeti kert van a nyilvántartva. A TAK leírása szerint:

„Az ötvösi kastély környezete, az itt található út menti vadgesztenyesor, az ötvösi templom környéki idős vadgesztenyék és feketefenyők, valamint a Gógánfa felé vezető út menti hársfasor maradványa helyi jelentőségű táji és természeti értékként kezelendők. A település tehát természetvédelmi szempontból kiemelt szerepű. A kastély környezete, valamint az azzal szemben lévő, ma erdészeti területként működő kis zöldfelület épített örökségi értéket is képviselve a *hazai történeti kertek adatbázisában is szerepel*, hiszen az egykori kastélyegyütteshez kapcsolódóan, mesterségesen létrehozott díszkert maradványait őrzi.”

A további 3 településen nem található történeti kert, történeti temető és temetkezési emlékhely.

1.14.6.7. MŰEMLÉKI TERÜLET: TÖRTÉNETI TÁJ, MŰEMLÉKI JELENTŐSÉGŰ TERÜLET, MŰEMLÉKI KÖRNYEZET

Műemléki területnek minősülő történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet nem található a településeken.

¹⁸ TAK

¹⁹ TAK

1.14.6.8. NEMZETI EMLÉKHELY

Nemzeti emlékhellyé nyilvánított terület, létesítmény nem található a településeken.

1.14.6.9. HELYI VÉDELEM

Az alábbiakban felsorolásszerűen szereplő helyi védelem alatt álló illetve a helyi védelemre érdemes (javasolt) területek és építmények részletes leírását az Örökségvédelmi Hatástanulmányok, a Települési Arculati Kézikönyvek (TAK) helyi védelmi fejezete tartalmazza, illetve megállapításukról helyi értékvédelmi tárgyú rendelet szól.

Ennek megfelelően jelen vizsgálati anyagban csak a felsorolások találhatók:

DABRONC közigazgatási területén az Örökségvédelmi Hatástanulmány megállapítása szerint helyi védettségű településszerkezettel rendelkező falurész, telekstruktúra és az utcavonal-vezetés, utcakép vagy utcakép részlet nem található.

A helyi építészeti örökség települési értékleltára a Dabronc Község Önkormányzat Képviselő-testülete 12/2004 (XII.10.) és az 5/2008 (X.14.) rendeleteivel jóváhagyott Dabronc Község Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási tervének 2. számú függeléke és 1. számú melléklete alapján készült.

Helyi védettséget élveznek:

- Ötvös, Magtár és istálló*	Ötvös, faluközpont	
- Gyümölcstő Boldogasszony róm. kat. templom	Kossuth L. u. 55.	Hrsz.: 124
- Templomkereszt	Templomkert	Hrsz.: 124,
- Útszéli kereszt	Gógánfai úton	
- Útszéli kereszt	Kossuth u. 36.	
- Útszéli kereszt	Temető	Hrsz.: 26
- Temetőkereszt	Temető	Hrsz.:
- Útszéli kereszt	Hetyefői út mellett	
- Útszéli kereszt	Kossuth u. 7	
- Útszéli kereszt	Kossuth u. 123.	
- Mária-oszlop	Templomkert	
- Útszéli kereszt	Hetyefői úton	
- Útszéli kereszt	Temető	
- Szentháromság oszlop	Ötvösi út mellett	
- Temető és ravatalozó-Dabronc	Önkor.Temető	Hrsz.: 26
- Temető és ravatalozó- Ötvös	Önkormányzati Temető	Hrsz.: 0143

ZALAERDŐD közigazgatási területén az Örökségvédelmi Hatástanulmány megállapítása szerint helyi védettségű településszerkezettel rendelkező falurész, telekstruktúra és az utcavonal-vezetés, utcakép vagy utcakép részlet nem található.

A helyi építészeti örökség települési értékleltára a Zalaerdőd Község Önkormányzat Képviselő-testülete 14/2004 (XII.15.) rendeletével jóváhagyott Zalaerdőd Község Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási tervének 2. számú függeléke alapján készült.

Helyi védettséget élveznek:

- közösségi ház – faluház; Petőfi utca 68. szám (Hrsz. 268) alatti épülete,
- a templomkert keresztje; Templomkert;
- Mária oszlop; a katolikus templom kertje;
- útszéli kereszt; a falu határában; Erdőcs-Gerencsér
- útszéli kereszt; a falu határában; Szabó- Kiss;
- útszéli kereszt; a falu határában; Bors – Varga;
- temetőkereszt; temető, Hrsz. 96.; Erdőcs-Gerencsér
- síremlék kereszt; temető, Hrsz. 96.; Fábian J.
- síremlék; temető, Hrsz. 96.; Domaniczky család;

Az Önkormányzat 8/2008 (X.28) rendelete 1. sz. melléklet (az építészeti értékek védelmére javasolt jegyzékén:

- közösségi ház – faluház; Petőfi utca 68. szám (Hrsz. 268) alatti épülete és a
- József A. u. 5- (Hrsz. 44) egyházi óvoda szerepel.

HETYEFO közigazgatási területén az Örökségvédelmi Hatástanulmány megállapítása szerint helyi védettségű településszerkezettel rendelkező falurész, telekstruktúra és az utcavonal-vezetés, utcakép vagy utcakép részlet jelenleg nem található.

A helyi építészeti örökség települési értékleltára a Hetyefő Község Önkormányzat Képviselő-testülete 11/2004 (XII.17.) és a 7/2012. (XI.28.) rendeletével jóváhagyott Hetyefő Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási tervének 1. számú mellékletei alapján készült.

Helyi védelem alatt álló épületek és egyéb épített elemek:

- Majorsági épület Kossuth L. u.	Hrsz.: 27/1
- Harangláb Kossuth L. u. 33.	Hrsz.: 17/3
- Útszéli kereszt Kossuth u. 33.	Hrsz.: 17/3,
- Temetőkereszt Temető,	Hrsz.: 23
- Temető és ravatalozó	Hrsz.: 23

MEGYER közigazgatási területén az Örökségvédelmi Hatástanulmány megállapítása szerint helyi védettségű településszerkezettel rendelkező falurész, telekstruktúra és az utcavonal-vezetés, utcakép vagy utcakép részlet jelenleg nem található.

A helyi építészeti örökség települési értékleltára a Megyer Község Önkormányzat Képviselő-testülete 11/2014. (XII.16.) rendeletével jóváhagyott Megyer Község Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási tervének 1. számú melléklete alapján készült.

Helyi védelem alatt áll

- Lakóház	Fő u. 1-2.	Hrsz. 3
- Lakóház	Fő u. 4.	Hrsz. 7
- Lakóház	Fő u. 6.	Hrsz. 9
- Lakóház	Fő u. 7.	Hrsz. 10
- Lakóház	Fő u. 8.	Hrsz. 11
- Lakóház	Fő u. 9.	Hrsz. 28
- Lakóház	Fő u. 17.	Hrsz. 37
- Lakóház	Fő u. 21.	Hrsz. 41
- Lakóház	Fő u. 26.	Hrsz. 48
- Lakóház	Új u. 3.	Hrsz.15
- Lakóház	Új u. 7.	Hrsz.19
- Lakóház	Új u. 9.	Hrsz.22
- Lakóház	Új u. 10.	Hrsz.23
- Lakóház	Új u. 12.	Hrsz.26
- Harangláb	Fő u. vége,	Hrsz. 30
- Olvashatatlan síremlékek	Temető	Hrsz.1
- Sírjel Nagy Mihály síremléke	Temető	Hrsz.1
- Sírjel Nagy Lujza síremléke	Temető	Hrsz.1
- Sírjel Farkas-Kiss síremlék	Temető	Hrsz.1
- Sírjel Bene Mihályné síremléke	Temető	Hrsz.1
- Útszéli kereszt - Fő u.		

1.14.7. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET KONFLIKTUSAI, PROBLÉMÁI

Az ismert épített környezeti konfliktusai, problémái nem jelentősek. Ezek is elsősorban leginkább arculati jellegűek, kevésbé funkcionális, vagy szerkezeti jelentőségűek.

Problémát okozhat a beépítési hagyományoktól eltérő, más léptékű, magasságú és építészeti karakterű épületek megjelenése.

Az esetleges ambiciózus fejlesztési elképzelések vagy egyéni építési törekvések mellett a falvaknak meg kell tudni őrizni a vonzerejük meghatározó elemeit, a táji adottságokat és a falusi építészeti és környezeti karaktert. Ezek közül az egyik legfontosabb a telekrendszer megőrzése, mivel leginkább az jelent garanciát a hagyományos településkép megőrzésére, mert nem tesz lehetővé szélsőséges építési döntéseket. A történelmi beépítési karakter, beépítési struktúra rendkívüli érték, amely védelemre érdemes.

Az épített környezet Településszerkezeti szintű konfliktusai:

- az épített környezet minősége,
- állattenyésztéssel foglalkozó gazdaságok elhelyezkedése, az elhelyezkedésből adódó konfliktusok,

Egyéb zavaró hatások, konfliktusok:

- A beépítetlen belterületi ingatlanok hasznosítása és karbantartása,
- A települések nagyságrendjének, jellegének, hagyományainak nem megfelelő újabb keletű beépítések,
- Arány- és léptéktévesztő épületek megjelenése – a beépítési hagyományoktól eltérő, más léptékű, magasságú és építészeti karakterű épületek megjelenése,
- A belvíz elvezetési fejlesztések még nincsenek teljesen befejezve,
- Lakatlan ingatlanok karbantartásának hiánya,
- Illegális személtelhelyezés a települési zöld és erdőterületeken,
- Műveletlen területek allergén hatása,
- Külterületi földutak szélessége, azok használhatósága,
- Zöldhulladék égetés problémája,
- Állattartás problémái a lakókörnyezetben,
- Korszerűtlen szilárd tüzelőanyag felhasználású berendezések és kémények ismételt nagyarányú használatba vétele.

1.15. KÖZLEKEDÉS

1.15.1. HÁLÓZATOK ÉS HÁLÓZATI KAPCSOLATOK

Dabronc hálózati kapcsolatai

Dabronc a főúthálózati kapcsolatát a 84. számú főút felé a 7337 jelű összekötő út biztosítja, amelyről a belterületet a 73168 jelű úton lehet megközelíteni. A szomszédos települések közül Zalaerdőd a 73168 jelű, Ötvös a 73173 jelű úton érhető el.

A településnek vasúti kapcsolata van: a 25. számú vasútvonalon Dabronc megállóhelyen. Az utasforgalom jelentős részét az ÉNYKK helyközi járatai bonyolítják le.

Hetyefő hálózati kapcsolatai

Hetyefő országos főúthálózati kedvezőtlenek, a Hetyefő – Megyer közúti kapcsolat hiányában, a 84. számú főút csak jelentős kerülővel érhető el.

A közúti megközelítést a 73168 jelű bekötő út biztosítja, amely Zalaerdőd területén a 7331 jelű úthoz, Dabronc területén a 7337 jelű összekötő utakhoz csatlakozik.

A településnek nincs közvetlen vasúti kapcsolata, a közösségi közlekedést az ÉNYKK helyközi járatai biztosítják Sümeg és Jánosháza felé.

Megyer hálózati kapcsolatai

Megyer keleti határa közelében, Rigács területén halad át a 84. számú főút, az országos főúttól a közúti kapcsolatot a 73169 jelű bekötő út biztosítja.

A szomszédos települések közül csak Rigácsal van közvetlen kapcsolata.

A település közelében halad el a Boba – Ukk – Zalaegerszeg vasútvonal, Rigács megállóhely a legközelebbi kapcsolat.

Zalaerdőd hálózati kapcsolatai

Zalaerdőd országos kapcsolatát biztosító 84. számú főút a 7331 jelű összekötő úton és a 73168 – 7337 jelű utakon érhető el mintegy 12 km távolságra.

A belterület közvetlen megközelítése Gógánfa, Dabronc felől a 73168 jelű bekötő úton lehetséges.

A közösségi közlekedést az ÉNYKK helyközi járatai bonyolítják le.

1.15.2. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

1.15.2.1. ORSZÁGOS KÖZUTAK

Országos főút, országos mellékutak

Dabroncon a 7337 jelű UKK – Szalapa összekötő út a település déli külterületén halad át kelet-nyugati irányban. A 2x1 sávós út forgalma 220 Ej/nap.

A 7331 jelű Karmacs – Jánosháza összekötő út a település nyugati külterületén és Ötvös településrészen halad át. A belterületen áthaladó 73168 jelű bekötő úton a Kossuth Lajos utcán bonyolódik le a forgalom: 313 Ej/nap.

A belterülettől nyugat felé Ötvösre és az ipari területre a 73173 jelű bekötőt út vezet kapcsolódva a 7331 jelű úthoz. Forgalma 577 Ej/nap.

A Hetyefőn áthaladó 73168 jelű bekötő út, a belterületen a Kossuth Lajos utcán halad át. A 2x1 sávós út forgalma 313 Ej/nap. A szomszédos Megyer település felé csak földút kapcsolata van.

Megyeren a 73169 jelű bekötő út 2x1 sávós csak a település célforgalmát bonyolítja le. Szintben keresztezi a vasúti törzshálózati vonalat.

Zalaerdődön a 7331 jelű Karmacs – Jánosháza összekötő út a település nyugati külterületén halad át. Forgalma 636 Ej/nap. A 73168 jelű út belterületi szakasza a Petőfi Sándor utca. a 2x1 sávós út forgalma 313 Ej/nap.

1.15.2.2. TELEPÜLÉSI ÚTHÁLÓZAT

1.15.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

1.15.3.1. KÖZÚTI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

1.15.3.2. KÖTÖTTPÁLYÁS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

Dabroncnak megállóhelye van a Boba – Ukk – Zalaegerszeg vasútvonalon, a belterület déli határán. A közúton az utasforgalom az ÉNYKK 7773 számú Sümeg – Szalapa járatán és a 7781 számú Sümeg – Zalaerdőd – Jánosháza járatán bonyolódik le.

Hetyefőn az ÉNYKK 7773 számú és 7781 számú helyközi járatai Dabroncon át Sümeg felé bonyolítják le az utasforgalmat.

Megyeren az ÉNYKK 7781 és 7782 számú járatai Sümeg és Jánosháza felé biztosítanak autóbuszos kapcsolatot. [Megyernek közvetett vasúti kapcsolata van a Rigácsi vasúti megálló révén.](#)

A Zalaerdődöt érintő 7773 és 7781 számú helyközi járatok Jánosháza és Sümeg felé biztosítanak kapcsolatot.

1.15.4. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

A településeken nincs közúttól független kerékpárút, önálló kerékpáros infrastruktúra, valamint kiépített gyalogút rendszer sem.

1.15.5. PARKOLÁS

Dabronc belterületén az intézmények parkolását a Kossuth Lajos utca menti közterületi felállósávok biztosítják.

A településeken nincs kiépített jelentősebb kapacitású gépjárműparkoló, de ennek ellenére parkolási problémák nem jelentkeznek.

1.16. KÖZMŰVESÍTÉS

DABRONC

jelenlegi közművesítéséről

A Dabroncon élők számára a kiépített közműhálózatok alapján a teljes közműellátás lehetősége biztosított. A településszinten kiépített villamosenergia és vízellátást a rendelkezésre álló legutolsó statisztikai adatok alapján, 2017. január 1-én a lakásállomány közel 100 %-a igénybe vette. Az automatikus üzemvitelű termikus energiaellátásra a földgázellátást a lakásállomány 53,8 %-a hasznosította, míg a közüzemű szennyvízcsatorna hálózathoz a lakások 80 %-a csatlakozott.

A település a népességét veszítő települések közé tartozik, állandó népességszáma 2017 januárjában 443 fő volt, 2000 óta népességszáma 14 %-kal csökkent, míg lakásállománya 1 %-kal nőtt.

1.16.1. VÍZIKÖZMŰVEK - DABRONC

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségének tekinthető, a beépített terület szinte minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 4,6 km vízelosztó vezeték üzemel a településen. A kiépített hálózat segítségével a lakosság 100 %-ának a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátása biztosított. A településen az időszakos egyéb vízfogyasztók számára 3 db üzemelő közkifolyó áll rendelkezésre.

A település közüzemű vízellátás szolgáltatója a Bakonykarszt Zrt. A település ellátása a település saját térségi jelentőségű 550m mélységű vízműkútjáról biztosított. A kút vízbázisvédelmi területe a településtől keleti irányba terjed ki.

A település volt mezőgazdasági termelőszövetkezetének területén szintén nyilvántartásban van egy 167 m mélységű kút.

Tűzivíz ellátás

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzivíz ellátást.

Iparivíz ellátás

A vezetékes ivóvízzel való takarékoság az ingatlanok fenntartási költségeit csökkenti, ezért jellemző a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, az egyedi vízbeszerzés használata, melyet jellemzően locsolásra, illetve egyéb nem ivóvíz minőségű vízigények kielégítésére használnak. A házi kutakról, egyéni vízbeszerzésekről, az egyéni vízbeszerzésű vizek vízminőségéről nyilvántartás, adatok nem állnak rendelkezésre.

Termálvíz ellátás

Dabronc jelenleg termálvíz kivétellel nem rendelkezik.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Dabronc a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekvő települések közé tartozik. Az országos vízminőség védelmi területek övezete nem érinti a település területét.

A település felszín alatti vízminőségre kiemelten érzékeny területen fekszik, ezért a felszín alatti és a felszíni vizek védelmére a szennyvízelvezetés minél teljesebb megvalósítása kiemelt feladata a településnek. A közsatornahálózattal még el nem látott ingatlanoknál keletkező szennyvizet helyi gyűjtőmedencékbe gyűjtik. Ezek jellemzően szikkasztóként üzemelnek, így a község talajvizét és talaját szennyezik.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A település a Duna részvízgyűjtőjén fekszik. A település felszínén nem túl nagy a szintingadozás. A település mélyedéseiben kisebb erek, vízfolyások gyűjtik össze a felszíni és csapadékvizeket, amelyek befogadója a település keleti oldalán a települést keresztező Berényi-árok, ami a Marcalba torkollik, míg a település nyugati oldalán közvetlenül a Marcal, ahonnan a Rába közvetítésével jutnak a végbefogadó Dunába.

A településen haladó vízfolyások karbantartására az ágazati előírásoknak megfelelően a 3-3 m-es sávot kell karbantartásra kijelölni. A karbantartó sávot az előírásoknak megfelelően vízgazdálkodási övezetként kellene szabályozni, a kialakult tulajdonviszonyok, az előforduló kártalanítást igénylő jogvesztések miatt erre nincs lehetőség, ezért a meder telkének szélétől mérve kell biztosítani a karbantartó sávot, arra szolgalmi jogot bejegyezve a mederkarbantartó részére.

A település beépített területén a csapadékvizek elvezetésére nyílt árkos csapadékvíz elszállító rendszert alakítottak ki. Az utcákban általában egy- vagy kétoldali szikkasztóárkokat alakítottak ki. A

település külsőbb területein vannak olyan utcaszakaszok is, ahol semmilyen csapadékvíz elvezetés nincs kiépítve. A településen a nyílt árkok karbantartása nem rendszeres és nem általános.

1.16.2. ENERGIA KÖZMŰVEK

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, földgáz rendelkezésre áll, bár sajnálatosan a nem vezetékes, hagyományos energiahordozók használata is jelentős mértékű.

1.16.2.1.1. Villamosenergia ellátás

A település villamosenergia ellátását az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt biztosítja.

A község villamosenergia ellátásának bázisa a Sümeg közigazgatási területén üzemelő 132/22 kV-os alállomás, amely nagyfeszültségű betáplálása a főelosztó hálózati rendszer Ajka és Hévíz közötti szakaszáról megoldott.

A Sümeg alállomásról induló 22 kV-os hálózat képezi a község villamosenergia ellátásának gerinc elosztóhálózatát. A község bel- és a külterületén is a villamosenergia ellátás a 22 kV-os középfeszültségű hálózati rendszere oszlopokra telepítve üzemel és fűzi fel a fogyasztói transzformátor állomásokat. A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kisméretű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kisméretű hálózat is oszlopokra fektetve üzemel.

A település közvilágítása a kisméretű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejjel történik. A kisméretű tartóoszlopokra szerelt lámpafejekkel csak éppen a közlekedésbiztonsági igényeket elégítik ki.

1.16.2.1.2 Földgázellátás

A településen az automatikus üzemvitelre is alkalmas termikus célú energiaellátásra a földgázellátást építették ki. A település területén 2016-ban 5 km földgázelosztó hálózat üzemelt. A gázhálózat kiépítettségének eredményeként 2017. január 1-én 105 lakás, a lakásállomány 53,8 %-a csatlakozott közvetlenül a földgázelosztó hálózatra. Ezeknek a lakásoknak a fűtési célú energiaellátását is földgázzal oldották meg biztosítva a komfortos életkörülmény lehetőségét.

Az ország egyetlen gázszolgáltatója a NKM Földgázszolgáltató Zrt, a hálózat üzemeltetője az E.ON Közép-Dunántúli Gázhálózati Zrt.

A gázellátás bázisa a Pókaszepetk területén üzemelő gázátadó állomás, amelytől kiinduló nagyközépnomású gerincelosztó hálózatok sok másik település mellett Dabronc földgázellátását is biztosítják.

A fogyasztók ellátására az elosztóhálózatot szinte valamennyi belterületi utcában kiépítették. A kiépített gázelosztó hálózat középnomású, a fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisméretű gáz előállítás telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal megoldott. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben nyertek elhelyezést, de található ház falsíkjára szerelt nyomásszabályozó is. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisméretű hálózatról lehet közvetlen kielégíteni az igényeket.

1.16.2.1.3 Távhőellátás

A településen távhőellátás nem üzemel.

1.16.2.1.4 Egyéb energiaellátás

A községben kiépített vezetékes földgázellátással a lakásállomány nagyjából 54 %-a számára biztosított az automatikus üzemvitelű termikus célú energiaellátás komfortja. A lakásállomány 46 %-ában ma is általában a környezetet erősebben terhelő hagyományos, nem vezetékes energiahordozókat hasznosítják.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják. A hazánkban, így Dabronc területén is elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia. A megújuló energiahordozók közül a biomassza, a vízenergia és a geotermikus energia hasznosítására nincs lehetőség.

Szélergia

A szélergia előfordulási mértékét a topográfiai és légköri viszonyok befolyásolják, eltérő az ország területén a szélergia hasznosíthatóság mértéke. A meteorológiai adatok és mérések alapján rögzítették a hasznosítás lehetőségének területi vetületét. Dabronc és térsége a szélergiát elméletileg kedvezően hasznosítható területen fekszik, de hasznosítását ma már rendeletek korlátozzák.

Napenergia

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető. Dabroncon 2000 óra körüli a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni. A hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A háztartásoknál is a napenergia hasznosítása növekszik, de nyilvántartás nem áll rendelkezésre a helyi hasznosítási célra elhelyezett napkollektorokról, naperőmű panelekről.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk pedig földgázzal helyi hőbázis segítségével és távhőszolgáltatás igénybe vételével biztosított.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások előfordultak. Az utóbbi években egyre jobban előtérbe kerül az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása is, de erről átfogó információ, nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

1.16.3. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS**1.16.3.1 Vezetékes hírközlési létesítmények**

A település vezetékes távközlési ellátását jelenleg a Magyar Telekom Nyrt. biztosítja. A település a 87-es távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatán az ellátottság teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

A kedvező műsorvétel biztosítására kiépítették a kábel TV hálózatot is, bár jelenleg már a kábel TV hálózat és a távközlési hálózat alig különválasztható.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat, és műsorelosztó hálózat is követve a kifestőhálózat elosztóhálózat fektetési módját, föld feletti elhelyezéssel üzemel.

1.16.3.2 Vezeték nélküli hírközlés

A vezetékes szolgáltatást a vezetékek nélküli szolgáltatók egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák –részben a településen belül, részben a környező településeken– elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. építette és üzemelteti.

HETEFŐ**jelenlegi közművesítéséről**

A Hetyefőn élők számára a kiépített közműhálózatok alapján a teljes közműellátás lehetősége biztosított. A településszinten kiépített villamosenergia és vízellátást a rendelkezésre álló legutolsó statisztikai adatok alapján, 2017. január 1-én a lakásállomány közel 100 %-a igénybe vette. Az automatikus üzemvitelű termikus energiaellátásra a földgázellátást a lakásállomány 38 %-a hasznosította, míg a 2016-ban kiépített közüzemi szennyvízcsatorna hálózathoz első évben a lakások 80 %-a csatlakozott.

A település a népességét vesztő települések közé tartozik, állandó népességszáma 2017 januárjában 96 fő volt, 2000 óta népességszáma 12 %-kal csökkent, míg a lakásállomány 1 egységgel csökkent.

1.16.1. VÍZIKÖZMŰVEK**1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás**

Hetyefő településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségének tekinthető, a beépített terület szinte minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 0,9 km vízelosztó vezetékek üzemel

a településen. A kiépített hálózat segítségével a lakosság 100 %-ának a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátása biztosított. A településen az időszakos egyéb vízfogyasztók számára 2 db üzemelő közkifolyó áll rendelkezésre.

A település közüzemű vízellátás szolgáltatója a Bakonykarszt Zrt. A település ellátása a Zalagyömörői központú kistérségi vízellátó rendszerről biztosított.

Tűzivíz ellátás

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzivíz ellátást.

Iparivíz ellátás

A vezetékes ivóvízzel való takarékoság az ingatlanok fenntartási költségeit csökkenti, ezért jellemző a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, az egyedi vízbeszerzés használata, melyet jellemzően locsolásra, illetve egyéb nem ivóvíz minőségű vízigények kielégítésére használnak. A házi kutakról, egyéni vízbeszerzésekről, az egyéni vízbeszerzésű vizek vízminőségéről nyilvántartás, adatok nem állnak rendelkezésre.

Termásvíz ellátás

Hettyefő jelenleg termásvíz kivétellel nem rendelkezik.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Hettyefő a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekvő települések közé tartozik. Az országos vízminőség védelmi területek övezete nem érinti a település területét.

A település felszín alatti vízminőségre érzékeny területen fekszik, ezért a felszín alatti és a felszíni vizek védelmére a szennyvízelvezetés minél teljesebb megvalósítása kiemelt feladata a településnek. A közcsatornahálózattal még el nem látott ingatlanoknál keletkező szennyvizet helyi gyűjtőmedencékbe gyűjtik. Ezek jellemzően szikkasztóként üzemelnek, így a község talajvizét és talaját szennyezik.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A település a Duna részvízgyűjtőjén fekszik. A település felszínén nem túl nagy a szintingadozás. A település mélyedéseiben kisebb erek, vízfolyások gyűjtik össze a felszíni és csapadékvizeket, amelyek a települést nyugat-kelet irányba átszelő Vörös-víz közvetítésével a Marcalba kerülnek, ahonnan a Rába közvetítésével jutnak a végbefogadó Dunába.

A településen haladó vízfolyások karbantartására az ágazati előírásoknak megfelelően a 3-3 m-es sávot kell karbantartásra kijelölni. A karbantartó sávot az előírásoknak megfelelően vízgazdálkodási övezetként kellene szabályozni, a kialakult tulajdonviszonyok, az előforduló kártalanítást igénylő jogvesztések miatt erre nincs lehetőség, ezért a meder telkének szélétől mérve kell biztosítani a karbantartó sávot, arra szolgalmi jogot bejegyezve a mederkarbantartó részére.

A település beépített területén a csapadékvizek elvezetésére nyílt árkos csapadékvíz elszállító rendszert alakítottak ki. Az utcákban általában egy- vagy kétoldali szikkasztóárkokat alakítottak ki. A település külsőbb területein vannak olyan utcaszakaszok is, ahol semmilyen csapadékvíz elvezetés nincs kiépítve. A településen a nyílt árkok karbantartása nem rendszeres és nem általános.

1.16.2. ENERGIA KÖZMŰVEK

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, földgáz rendelkezésre áll, bár sajnálatosan a nem vezetékes, hagyományos energiahordozók használata is jelentős mértékű.

1.16.2.1.1. Villamosenergia ellátás

A település villamosenergia ellátását az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt biztosítja.

A község villamosenergia ellátásának bázisa a Sümeg közigazgatási területén üzemelő 132/22 kV-os alállomás, amely nagyfeszültségű betáplálása a főelosztó hálózati rendszer Ajka és Hévíz közötti szakaszáról megoldott.

A Sümeg alállomásról induló 22 kV-os hálózat képezi a község villamosenergia ellátásának gerinc elosztóhálózatát. A község bel- és a külterületén is a villamosenergia ellátás a 22 kV-os középfeszültségű hálózati rendszere oszlopokra telepítve üzemel és fűzi fel a fogyasztói transzformátor állomásokat. A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kisfeszültségű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése.

A kifesztültségű hálózat is oszlopokra fektetve üzemel.

A település közvilágítása a kifesztültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejjel történik. A kifesztültségű tartóoszlopokra szerelt lámpafejekkel csak éppen a közlekedésbiztonsági igényeket elégítik ki.

1.16.2.1.2 Földgázellátás

A településen az automatikus üzemvitelre is alkalmas termikus célú energiaellátásra a földgázellátást építették ki. A település területén 2016-ban 3,2 km földgázelosztó hálózat üzemelt. A gázhálózat kiépítettségének eredményeként 2017. január 1-én 19 lakás, a lakásállomány 38 %-a csatlakozott közvetlenül a földgázelosztó hálózatra. Ezeknek a lakásoknak a fűtési célú energiaellátását is földgázzal oldották meg biztosítva a komfortos életkörülmény lehetőségét.

Az ország egyetemes gázszolgáltatója a NKM Földgázszolgáltató Zrt, a hálózat üzemeltetője az E.ON Közép-Dunántúli Gázhálózati Zrt.

A gázellátás bázisa a Pókaszeptek területén üzemelő gázátadó állomás, amelytől kiinduló nagyközépnomású gerincelosztó hálózatok sok másik település mellett Hetyefő földgázellátását is biztosítják.

A fogyasztók ellátására az elosztóhálózatot szinte valamennyi belterületi utcában kiépítették. A kiépített gázelosztó hálózat középnomású, a fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisnyomású gáz előállítását telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal megoldott. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben nyertek elhelyezést, de található ház falsíkjára szerelt nyomásszabályozó is. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról lehet közvetlen kielégíteni az igényeket.

1.16.2.1.3 Távhőellátás

A településen távhőellátás nem üzemel.

1.16.2.1.4 Egyéb energiaellátás

A községben kiépített vezetékes földgázellátással a lakásállomány nagyjából 52 %-a számára biztosított az automatikus üzemvitelű termikus célú energiaellátás komfortja. A lakásállomány 48 %-ában ma is általában a környezetet erősebben terhelő hagyományos, nem vezetékes energiahordozókat hasznosítják.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

A hazánkban, így Hetyefő területén is elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia. A megújuló energiahordozók közül a biomassza, a vízenergia és a geotermikus energia hasznosítására nincs lehetőség.

Szélenergia

A szélenergia előfordulási mértékét a topográfiai és légköri viszonyok befolyásolják, eltérő az ország területén a szélenergia hasznosíthatóság mértéke. A meteorológiai adatok és mérések alapján rögzítették a hasznosítás lehetőségének területi vetületét. Hetyefő és térsége a szélenergiát elméletileg kedvezően hasznosítható területen fekszik, de hasznosítását ma már rendeletek korlátozzák.

Napenergia

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető. Hetyefő területén 2000 óra körüli a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni. A hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A háztartásoknál is a napenergia hasznosítása növekszik de nyilvántartás nem áll rendelkezésre a helyi hasznosítási célra elhelyezett napkollektorokról, naperőmű panelekről.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk pedig földgázzal helyi hőbázis segítségével és távhőszolgáltatás igénybevételével biztosított.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások előfordultak. Az utóbbi években egyre jobban előtérbe kerül az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása is, de erről átfogó információ, nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

1.16.3. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

1.16.3.1 Vezetékes hírközlési létesítmények

A település vezetékes távközlési ellátását jelenleg a Magyar Telekom Nyrt. biztosítja. A település a 87-es távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatán az ellátottság teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

A kedvező műsorvétel biztosítására kiépítették a kábel TV hálózatot is, bár jelenleg már a kábel TV hálózat és a távközlési hálózat alig különválasztható.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat, és műsorelosztó hálózat is követve a kifesztültségű elosztóhálózat fektetési módját, föld feletti elhelyezéssel üzemel.

1.16.3.2 Vezeték nélküli hírközlés

A vezetékes szolgáltatást a vezetékek nélküli szolgáltatók egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák –részben a településen belül, részben a környező településeken– elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. építette és üzemelteti.

MEGYER

jelenlegi közművesítéséről

A Megyeren élők számára a kiépített közműhálózatok alapján a hiányos közműellátás lehetősége biztosított. A villamosenergia és vízellátó hálózat településszinten kiépített, a rendelkezésre álló legutolsó statisztikai adatok alapján, 2017. január 1-én a vízellátó hálózathoz a lakásállomány 100 %-a csatlakozott, míg a villamosenergiát a lakásállomány 76%-a vette csak igénybe. A földgázellátás, valamint a közüzemű szennyvízcsatorna hálózat nem épült még ki a településen.

Megyer a népességét vesztő települések közé tartozik, állandó népességszáma 2017. január 1-én 31 fő volt, 2000 óta népességszáma 42 %-kal csökkent, míg a lakásállomány 19 %-kal esett vissza.

1.16.1. VÍZIKÖZMŰVEK

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségének tekinthető, a beépített terület szinte minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 2,1 km vízelosztó vezetékek üzemel a településen. A kiépített hálózat segítségével a lakosság 100 %-ának a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátása biztosított. A településen az időszakos egyéb vízfogyasztók számára 1 db üzemelő közkifolyó áll rendelkezésre.

A település közüzemű vízellátás szolgáltatója a Bakonykarszt Zrt. A település ellátása a Zalaagyörmöri központú kistérségi vízellátó rendszerről biztosított.

Tűzivíz ellátás

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzivíz ellátást.

Ipari víz ellátás

A vezetékes ivóvízzel való takarékoskodás az ingatlanok fenntartási költségeit csökkenti, ezért jellemző a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, az egyedi vízbeszerzés használata, melyet jellemzően locsolásra, illetve egyéb nem ivóvíz minőségű vízigények kielégítésére használnak. A házi kutakról, egyéni vízbeszerzésekről, az egyéni vízbeszerzésű vizek vízminőségéről nyilvántartás, adatok nem állnak rendelkezésre.

Termálvíz ellátás

Megyer jelenleg termálvíz kivétellel nem rendelkezik.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Megyer a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekvő települések közé tartozik. Az országos vízminőség védelmi területek övezete nem érinti a település területét.

A település felszín alatti vízminőségre érzékeny területen fekszik, ezért a felszín alatti és a felszíni vizek védelme érdekében a keletkező szennyvíz elvezetésének és kezelésének megoldása mielőbbi feladat a településen. A közcsontra hiányában az egyes ingatlanoknál keletkező szennyvizet helyi gyűjtőmedencékbe gyűjtik. Ezek jellemzően szikkasztóként üzemelnek, így a község talajvizét és talaját szennyezik.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A település a Duna részvízgyűjtőjén fekszik. A település felszínén nem túl nagy a színtingadozás. A település mélyedéseiben kisebb erek, vízfolyások gyűjtik össze a felszíni és csapadékvizeket, amelyek a Marcalba kerülnek, ahonnan a Rába közvetítésével jutnak a végbefogadó Dunába.

A településen haladó vízfolyások karbantartására az ágazati előírásoknak megfelelően a 3-3 m-es sávot kell karbantartásra kijelölni. A karbantartó sávot az előírásoknak megfelelően vízgazdálkodási övezetként kellene szabályozni, a kialakult tulajdonviszonyok, az előforduló kártalanítást igénylő jogvesztések miatt erre lehetőség, ezért a meder telkének szélétől mérve kell biztosítani a karbantartó sávot, arra szolgalmi jogot bejegyezve a mederkarbantartó részére.

A település beépített területén a csapadékvizek elvezetésére nyílt árkos csapadékvíz elszállító rendszert alakítottak ki. Az utcákban általában egy- vagy kétoldali szikkasztóárkokat alakítottak ki. A település külsőbb területein vannak olyan utcaszakaszok is, ahol semmilyen csapadékvíz elvezetés nincs kiépítve. A településen a nyílt árkok karbantartása nem rendszeres és nem általános.

1.16.2. ENERGIA KÖZMŰVEK

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, földgáz rendelkezésre áll, bár sajnálatosan a nem vezetékes, hagyományos energiahordozók használata is jelentős mértékű.

1.16.2.1.1.Villamosenergia ellátás

A település villamosenergia ellátását az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt biztosítja.

A község villamosenergia ellátásának bázisa a Sümeg közigazgatási területén üzemelő 132/22 kV-os alállomás, amely nagyfeszültségű betáplálása a főelosztó hálózati rendszer Ajka és Hévíz közötti szakaszáról megoldott.

A Sümeg alállomásról induló 22 kV-os hálózat képezi a község villamosenergia ellátásának gerinc elosztóhálózatát. A község bel- és a külterületén is a villamosenergia ellátás a 22 kV-os középvezetési hálózati rendszere oszlopokra telepítve üzemel és fűzi fel a fogyasztói transzformátor állomásokat. A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kisméretű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kisméretű hálózat is oszlopokra fektetve üzemel.

A település közvilágítása a kisméretű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejjel történik. A kisméretű tartóoszlopokra szerelt lámpafejekkel csak éppen a közlekedésbiztonsági igényeket elégítik ki.

1.16.2.1.2 Földgázellátás

A településen az automatikus üzemvitelre is alkalmas termikus célú energiaellátásra a földgázellátást még nem építették ki.

1.16.2.1.3 Távhőellátás

A településen távhőellátás nem üzemel.

1.16.2.1.4 Egyéb energiaellátás

A község ingatlanai számára energiaigényeik biztosítására a villamosenergia hasznosításán túl a környezetet erősebben terhelő hagyományos, nem vezetékes energiahordozók állnak rendelkezésre.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben

hátterbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

A hazánkban, így Megyer területén is elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia. A megújuló energiahordozók közül a biomassza, a vízenergia és a geotermikus energia hasznosítására nincs lehetőség.

Szélenergia

A szélenergia előfordulási mértékét a topográfiai és légköri viszonyok befolyásolják, eltérő az ország területén a szélenergia hasznosíthatóság mértéke. A meteorológiai adatok és mérések alapján rögzítették a hasznosítás lehetőségének területi vetületét. Megyer és térsége a szélenergiát elméletileg kedvezően hasznosítható területen fekszik, de hasznosítását ma már rendeletek korlátozzák.

Napenergia

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető. Megyer területén 2000 óra körüli a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni. A hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A háztartásoknál is a napenergia hasznosítása növekszik, de nyilvántartás nem áll rendelkezésre a helyi hasznosítási célra elhelyezett napkollektorokról, naperőmű panelekről.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk pedig földgázzal helyi hőbázis segítségével és távhőszolgáltatás igénybevételével biztosított.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások előfordultak. Az utóbbi években egyre jobban előtérbe kerül az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása is, de erről átfogó információ, nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

1.16.3. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

1.16.3.1 Vezetékes hírközlési létesítmények

A település vezetékes távközlési ellátását jelenleg a Magyar Telekom Nyrt. biztosítja. A település a 87-es távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatán az ellátottság teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

A kedvező műsorvétel biztosítására kiépítették a kábel TV hálózatot is, bár jelenleg már a kábel TV hálózat és a távközlési hálózat alig különválasztható.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat, és műsorelosztó hálózat is követve a kifesztültségű elosztóhálózat fektetési módját, föld feletti elhelyezéssel üzemel.

1.16.3.2 Vezeték nélküli hírközlés

A vezetékes szolgáltatást a vezetékek nélküli szolgáltatók egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák –részben a településen belül, részben a környező településeken– elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. építette és üzemelteti.

ZALAERDŐD

jelenlegi közművesítéséről

A településen élők számára a kiépített közműhálózatok alapján a teljes közműellátás lehetősége biztosított. A településszinten kiépített villamosenergia és vízellátást a rendelkezésre álló legutolsó statisztikai adatok alapján, 2017. január 1-én a lakásállomány közel 100 %-a igénybe vette. Az automatikus üzemvitelű termikus energiaellátásra a földgázellátást a lakásállomány 46,3 %-a

hasznosította, míg a 2016-ban kiépített közüzemű szennyvízcsatorna hálózathoz első évben a lakások 81,1 %-a csatlakozott.

A település a népességét jelentősen vesztő települések közé tartozik, állandó népességszáma 2017 januárjában 248 fő volt, 2000 óta népességszáma 30 %-kal csökkent, míg a lakásállomány 2%-kal (3 lakás) bővült.

1.16.1. VÍZIKÖZMŰVEK

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségének tekinthető, a beépített terület szinte minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 3 km vízelosztó vezeték üzemel a településen. A kiépített hálózat segítségével a lakosság 100 %-ának a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátása biztosított. A településen az időszakos egyéb vízfogyasztók számára 3 db üzemelő közkifolyó áll rendelkezésre.

A település közüzemű vízellátás szolgáltatója a Bakonykarszt Zrt. A település ellátása a Zalagyömörői központú kistérségi vízellátó rendszerről biztosított. A település hálózatában a szükséges nyomást egy 100 m³-es víztorony biztosítja.

Tűzivíz ellátás

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzivíz ellátást.

Iparivíz ellátás

A vezetékes ivóvízzel való takarékoság az ingatlanok fenntartási költségeit csökkenti, ezért jellemző a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, az egyedi vízbeszerzés használata, melyet jellemzően locsolásra, illetve egyéb nem ivóvíz minőségű vízigények kielégítésére használnak. A házi kutakról, egyéni vízbeszerzésekről, az egyéni vízbeszerzésű vizek vízminőségéről nyilvántartás, adatok nem állnak rendelkezésre.

Termálvíz ellátás

Zalaerdőd jelenleg termálvíz kivétellel nem rendelkezik.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Zalaerdőd a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekvő települések közé tartozik. Az országos vízminőség védelmi területek övezete nem érinti a település területét.

A település felszín alatti vízminőségre érzékeny területen fekszik, ezért a felszín alatti és a felszíni vizek védelmére a szennyvízelvezetés minél teljesebb megvalósítása kiemelt feladata a településnek. A közcsonnahálózattal még el nem látott ingatlanoknál keletkező szennyvizet helyi gyűjtőmedencékbe gyűjtik. Ezek jellemzően szikkasztóként üzemelnek, így a község talajvizét és talaját szennyezik.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A település a Duna részvízgyűjtőjén fekszik. A település felszínén nem túl nagy a szintingadozás. A település mélyedéseiben kisebb erek, vízfolyások gyűjtik össze a felszíni és csapadékvizeket, amelyek a település déli határán haladó Vörös-víz közvetítésével a Marcalba kerülnek, ahonnan a Rába közvetítésével jutnak a végbefogadó Dunába.

A településen haladó vízfolyások karbantartására az ágazati előírásoknak megfelelően a 3-3 m-es sávot kell karbantartásra kijelölni. A karbantartó sávot az előírásoknak megfelelően vízgazdálkodási övezetként kellene szabályozni, a kialakult tulajdonviszonyok, az előforduló kártalanítást igénylő jogvesztések miatt erre nincs lehetőség, ezért a meder telkének szélétől mérve kell biztosítani a karbantartó sávot, arra szolgalmi jogot bejegyezve a mederkarbantartó részére.

A település beépített területén a csapadékvizek elvezetésére nyílt árkos csapadékvíz elszállító rendszert alakítottak ki. Az utcákban általában egy- vagy kétoldali szikkasztóárkokat alakítottak ki. A település külsőbb területein vannak olyan utcaszakaszok is, ahol semmilyen csapadékvíz elvezetés nincs kiépítve. A településen a nyílt árkok karbantartása nem rendszeres és nem általános.

1.16.2. ENERGIA KÖZMŰVEK

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, földgáz rendelkezésre áll, bár sajnálatosan a nem vezetékes, hagyományos energiahordozók használata is jelentős mértékű.

1.16.2.1.1. Villamosenergia ellátás

A település villamosenergia ellátását az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt biztosítja.

A község villamosenergia ellátásának bázisa a Sümeg közigazgatási területén üzemelő 132/22 kV-os alállomás, amely nagyfeszültségű betáplálása a főelosztó hálózati rendszer Ajka és Hévíz közötti szakaszáról megoldott.

A Sümeg alállomásról induló 22 kV-os hálózat képezi a község villamosenergia ellátásának gerinc elosztóhálózatát. A község bel- és a külterületén is a villamosenergia ellátás a 22 kV-os közép-feszültségű hálózati rendszere oszlopokra telepítve üzemel és fűzi fel a fogyasztói transzformátor állomásokat. A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kisméretű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kisméretű hálózat is oszlopokra fektetve üzemel.

A település közvilágítása a kisméretű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejével történik. A kisméretű tartóoszlopokra szerelt lámpafejekkel csak éppen a közlekedésbiztonsági igényeket elégítik ki.

1.16.2.1.2 Földgázellátás

A településen az automatikus üzemvitelre is alkalmas termikus célú energiaellátásra a földgázellátást építették ki. A település területén 2016-ban 6,5 km földgázelosztó hálózat üzemelt. A gázhálózat kiépítettségének eredményeként 2017. január 1-én 76 lakás, a lakásállomány 46,3 %-a csatlakozott közvetlenül a földgázelosztó hálózatra. Ezeknek a lakásoknak a fűtési célú energiaellátását is földgázzal oldották meg biztosítva a komfortos életkörülmény lehetőségét.

Az ország egyetemes gázszolgáltatója a NKM Földgázszolgáltató Zrt, a hálózat üzemeltetője az E.ON Közép-Dunántúli Gázhálózati Zrt.

A gázellátás bázisa a Pókaszpetk területén üzemelő gázátadó állomás, amelytől kiinduló nagyközépnomású gerincelosztó hálózatok sok másik település mellett Zalaerdőd földgázellátását is biztosítják.

A fogyasztók ellátására az elosztóhálózatot szinte valamennyi belterületi utcában kiépítették. A kiépített gázelosztó hálózat középnomású, a fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisnyomású gáz előállítását telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal megoldott. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben nyertek elhelyezést, de található ház falsíkjára szerelt nyomásszabályozó is. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról lehet közvetlen kielégíteni az igényeket.

1.16.2.1.3 Távhőellátás

A településen távhőellátás nem üzemel.

1.16.2.1.4 Egyéb energiaellátás

A községben kiépített vezetékes földgázellátással a lakásállomány nagyjából 46 %-a számára biztosított az automatikus üzemvitelű termikus célú energiaellátás komfortja. A lakásállomány 54 %-ában ma is általában a környezetet erősebben terhelő hagyományos, nem vezetékes energiahordozókat hasznosítják.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

A hazánkban, így Zalaerdőd területén is elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia. A megújuló energiahordozók közül a biomassza, a vízenergia és a geotermikus energia hasznosítására nincs lehetőség.

Szélenergia

A szélenergia előfordulási mértékét a topográfiai és légköri viszonyok befolyásolják, eltérő az ország területén a szélenergia hasznosíthatóság mértéke. A meteorológiai adatok és mérések alapján rögzítették a hasznosítás lehetőségének területi vetületét. Zalaerdőd és térsége a szélenergiát elméletileg kedvezően hasznosítható területen fekszik, de hasznosítását ma már rendeletek korlátozzák.

Napenergia

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek

változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető. Zalaerdőd területén 2000 óra körüli a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni. A hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A háztartásoknál is a napenergia hasznosítása növekszik de nyilvántartás nem áll rendelkezésre a helyi hasznosítási célra elhelyezett napkollektorokról, naperőmű panelekről.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk pedig földgázzal helyi hőbázis segítségével és távhőszolgáltatás igénybevételével biztosított.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfalli hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások előfordultak. Az utóbbi években egyre jobban előtérbe kerül az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása is, de erről átfogó információ, nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

1.16.3. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

1.16.3.1 Vezetékes hírközlési létesítmények

A település vezetékes távközlési ellátását jelenleg a Magyar Telekom Nyrt. biztosítja. A település a 87-es távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatán az ellátottság teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

A kedvező műsorvétel biztosítására kiépítették a kábel TV hálózatot is, bár jelenleg már a kábel TV hálózat és a távközlési hálózat alig különválasztható.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat, és műsorelosztó hálózat is követve a kifesztültségű elosztóhálózat fektetési módját, föld feletti elhelyezéssel üzemel.

1.16.3.2 Vezeték nélküli hírközlés

A vezetékes szolgáltatást a vezetékek nélküli szolgáltatók egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák –részben a településen belül, részben a környező településeken– elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. építette és üzemelteti.

Megjegyzés a közmű munkarészekhez^{20/}

1.17. KÖRNYEZETVÉDELME (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS*)

A környezetvédelem és alakítás fontosságát valamennyi tervelőzmény érintőlegesen fogalmazza meg. A települések jelenleg nem rendelkeznek *települési környezetvédelmi programmal (KVP)*, mivel ezek elkészítése érdemben (a környezeti állapot miatt) – a formális kötelezettségen túl - nem volt indokolt és saját forrásból nem volt finanszírozható. A KVP adataira így nem támaszkodhat a tervi vizsgálat.

A felülvizsgálat során áttekintett tervelőzmények közül a településrendezési tervek környezetvédelmi fejezetei lehetnének a további források a környezeti állapot alakulásának nyomon követésében, de ezek sem vetnek fel konkrét és érdemi környezetvédelmi problémákat, a közműhiányosságokon és a hulladékhelyzet megoldásán túl. Jelentősebb gazdasági (ipari) területek híján, valamint a kommunális terhelések alacsony szintjéből következően egyes területeken csak a közlekedésből, esetlegesen a mezőgazdálkodásból eredő ártalmak állapíthatók meg a településcsoport környezetminőségét befolyásoló tényezőként.

A közlekedésből, ezen belül is a közúti közlekedésből származó ártalmak sem intenzív szennyezőforrások. Az erre vonatkozó aktív és passzív védelmi javaslatok megfogalmazása részben megtalálható a tervelőzmények alátámasztó fejezeteiben.

Ezeket túl csak egyes, a mezőgazdálkodással kapcsolatos föld- (talaj-) és vízvédelmi kérdések vethetők fel, szintén csak alacsony szintű, potenciális szennyezőforrásként.

(*A településüzemeltetési szolgáltatások témakörét az 1.11.sz. fejezet tárgyalja.)

²⁰ a közmű munkarészekhez készített vizsgálati helyszínrajzokat a vizsgálati dokumentáció cd-formátuma tartalmazza

1.17.1 - 2. TALAJ VÉDELME, A FELSZÍNI ÉS A FELSZÍN ALATTI VIZEK VÉDELME

A két témakör (talaj + vízvédelem) együttes tárgyalást indokolja a kibocsátó (terhelő) források azonossága, valamint a terhelés nagy részét közvetítő közeg azonossága mellett a védekezési módok részbeni hasonlósága is.

A településcsoport területét is érintő víztestek tekintetében is érvényesek a Víz Keretirányelvben meghatározott védelmi igények ennek alapján a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben a víztestekre meghatározott környezeti célkitűzés a **jó állapot** elérése illetve fenntartása. (Ennek eszközeit a 219/2004.(VII.21.) sz. Kormányrendelet határozza meg.)

A terület hidrogeológiai adottságaiból következően mérsékeltén *sérülékeny*, a felszín alatti vizek védelme szempontjából az alábbi kategóriák érintik:

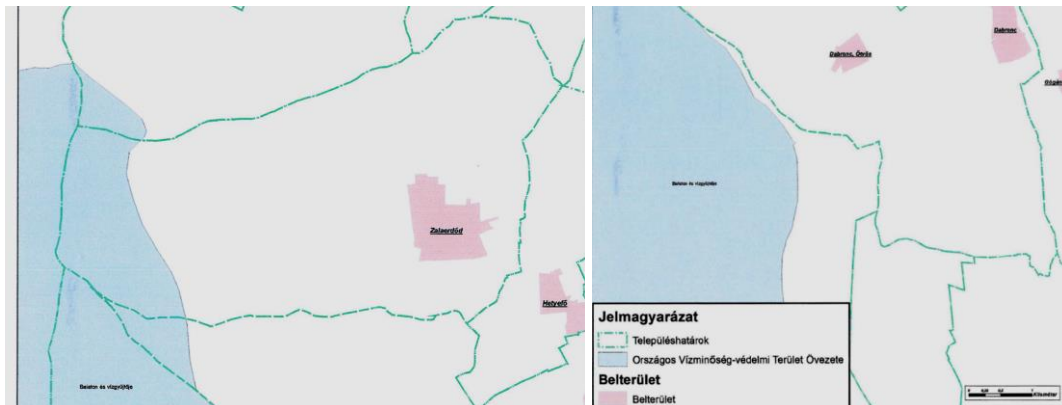
- az OTRT országos vízminőségvédelmi övezet kismértékben érinti a településeket (l.: ábra),
- a 27/2004.(XII.25.) KvVM rend. alapján az *érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi terület*,
- a 219/2004.(VII.21.) Korm. rend. alapján itt *érzékeny (Megyer, Zalaerdőd: 2a) besorolású területek* is találhatók,
- a 27/2006.(II.275.) korm. rend. alapján Dabronc területe részben *nitrátérzékeny*.

A településcsoport a Duna vízgyűjtő területéhez, ezen belül a Marcal (1-4) illetve a Zala (4-1) vízgyűjtőgazdálkodási tervezési alegységhez tartozik.

A települések közigazgatási területén **ivóvízbázis nem található**, vízbázis **védőövezeteket nem érint**.

A településcsoport a „nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és fakadóvizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében mederkezelési terv készítésének” szabályairól szóló 83/2014.(III.14.) Korm. sz. rendeletben és a 74/2014.(XII.23.) BM rendeletben felsorolt folyószakaszokhoz rendelt nagyvízi mederrel nem érintett és *belvízzel sem veszélyeztetett*.

Az OTRT-ről szóló XXVI. tv. 3/7. sz. melléklete szerint Zalaerdőd nyugati és Dabronc észak-nyugati külterülete érintett az **országos vízminőségvédelmi terület övezete** által. Lehatárolása a KDt-VIZIG adatszolgáltatása szerint az alábbi:

Dabronc, Zalaerdőd, (Hetyefő, Megyer)

A talaj és a talajvíz szennyezésének legnagyobb forrása a kommunális szilárd és folyékony hulladék. Ezek ártalmatlanítási helyzete az elmúlt években jelentősen javult. A vezetékes vízellátás lényegileg teljeskörű és szennyvízelvezetés is magas arányban van kiépítve. A szennyvízcsatornázás megfelelő szinten megoldott, a tisztítás a településcsoport területén kívül történik.

A talaj és a talajvíz szennyezésének legnagyobb forrása a kommunális szilárd és folyékony hulladék. Ezek ártalmatlanítási helyzete az elmúlt években jelentősen javult. A vezetékes vízellátás lényegileg teljeskörű és szennyvízelvezetés is magas arányban van kiépítve. A szennyvízcsatornázás megfelelő szinten megoldott, a tisztítás a településcsoport területén kívül történik.

A vizek védelme szempontjából döntő a vízbe jutó illetve a talajon keresztül a vizekbe szivárgó szennyezések kizárása. Ebben meghatározó szerepe van a víziközmű ellátás kiépítettségének, amely jelenleg már magas szinten biztosított.

A fajlagos lakossági szennyvízkibocsátás az utóbbi évtizedben folyamatosan és egyenletesen, összességében igen kismértékben nő. A növekedés csekély mértéke viszonylag az alacsonyszinten

stagnáló lakosság következménye. A minimális növekvő tendencia csatornára való rákötések számának némi emelkedésével magyarázható.

Szennyvíz problémák, szennyezések az utóbbi időszakban nem jelentkeztek.

A felülvizsgálat alatt álló rendezési terv előzmény lényegileg ma is helytállóan fogalmazza meg a vízvédelmi és talajvédelmi szempontból legfontosabb településrendezési intézkedéseket, amelyek szükségesek a környezet jó állapotának biztosításához. Ezek – kisebb szövegmódosításokkal, pontosításokkal – fenntarthatók és az alátámasztó munkarészbe átvezethetők: mind a csatornahálózatra való rákötések biztosításával, esetlegesen a megfelelő közműpótló alkalmazásával, a szennyvíz szikkasztás általános tilalmával, mind a szenny- és csapadékvizek szükséges szétválasztásával kapcsolatban.

A földtani közeg, a talaj és a vizek védelmére vonatkozó közelmúltbeli feladatok megoldása a *közműháló fokozatos zárását eredményezték*. A talajvízszint süllyedéséből nem adódtak vízminőségi problémák. A vízvédelmi szempontból előzetesen megfogalmazott célkitűzések megvalósítása folyamatban van. Ezek:

- az ivóvízellátás folyamatossága, az ivóvízbázis védelme a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás feltételeinek megteremtésével, fenntartásával,
- a felszín alatti vizek védelme, a települési folyékony hulladék gyűjtése, korszerű kezelése, a szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötések révén,
- a belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésének folytatása, jókarban tartása és a lehulló csapadékvíz helyben való megtartása, hasznosítása,
- a felszíni vizek (medrének, vízkészletének) védelme.

A felszíni és felszín alatti vízrendszerek állapotát megfigyelő kutak, illetve állandó mintavételi pontok, valamint a talaj állapotát és az állapotváltozásokat követő Talajvédelmi Információs és Monitoring Rendszer (TIM) mérőhálózatának pontjai nem érintik a területet.

Az előzetesen megfogalmazott föld- és talajvédelmi célkitűzések:

- a „talaj termőképességének fenntartása, szükség szerinti helyreállítása a földvédelmet elősegítő területhasználat megvalósításával,
- a roncsolt, szennyezett területek helyreállítása, a gyenge termőképességű területeken az erdőtelepítések ösztönzése, az erre alkalmas területek kijelölésével,
- az 1500 m²-nél kisebb – és ezért erdő- vagy fásított területnek nem minősülő – faállománnyal rendelkező, fás területekre, a belterületi és zártkerti erdőterületek védelmére vonatkozó szabályozás kidolgozása, helyi rendelet keretei között.

A fentiek megvalósítása szintén folyamatos a területek használata, művelése során. A helyi szabályozás eszközei között megjelentek a településképi rendeletek is, amelyek a helyi védettség természeti elemeit is szabályozhatják.

1.17.3 - 4. A LEVEGŐTISZTASÁG ÉS VÉDELME, ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS ELLENI VÉDELEM

A két témakör (levegő + zaj) együttes tárgyalását indokolja a kibocsátó (terhelő) források azonossága, valamint a terhelés nagy részét közvetítő közeg azonossága mellett a védekezési módok részbeni hasonlósága is.

A települések a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet alapján a *10.számú légszennyezettségi zónához* tartozik. A levegőterhelési határértékeket a 4/2011.(I.14.) sz. VM rendelet (5.sz. mell.) határozza meg. A környezetvédelmi hatóság 2013-ban elvégezte a légszennyezettségi zónák levegőminőségi terveinek felülvizsgálatát.

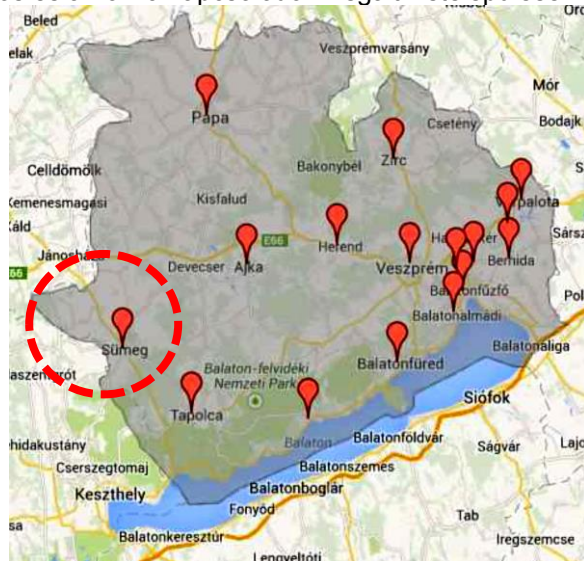
A *Levegőminőségi Terv* felülvizsgálata elkészült a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség illetékességi területén végzett légszennyezettségi mérések alapján /Készítette: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség: 2013. november/.

A Terv a vizsgált kistelepüléseket nem érinti, a legközelebbi adattal rendelkező város a járásszékhely, *Sümeg*, amely kvázi közvetlenül határos a tervezési területtel.

Nyilvánvaló, hogy a Sümeg és a vizsgált kistelepülések jellege, nagyságrendje, emissziós helyzete jelentősen eltérő, de térségi szinten értékelhetők a város adatai a környező falvak levegőminőségi állapotának megközelítéséhez is. Ismerve a települési környezeti adottságok jellemzőit, megállapítható, hogy az alább ismertetett városi értékeléshez képest a falvak jellemzői nagy

valószínűséggel nem lehetnek kedvezőtlenebbek.

A területek egymáshoz való viszonyát a Terv alábbi ábráján szemléltetjük: piros körrel jelölve a terv részét képező Sümeg város és a hozzá kapcsolódó vizsgált kistelepülések területgyűjtése:

Sümeg város levegőtisztaságvédelmi értékelésének Terv szerinti összefoglalása az alábbi (az idézetben ... kipontozással jeleztük a kihagyásokat):

„1.6.9 Sümeg

A 10. táblázat a nitrogén-dioxid mérési eredményekből meghatározott 2007-2012. időszakra vonatkozó légszennyezettségi indexeket tartalmazza.

10. táblázat: A légszennyezettségi index 2007-2012.	
év	légszennyezettségi index
2007	jó (2)
2008	jó (2)
2009	jó (2)
2010	jó (2)
2011	jó (2)
2012	kiváló (1)

...

A 10. táblázat és a” hozzá tartozó „ábrák alapján a település nitrogén-dioxid terheltsége az éves átlagok tekintetében határérték alatti. A 24 órás átlag alakulása szerint az év első és utolsó negyedében magasabb volt a terheltség, amely októberben határérték túllépést jelentett. Habár az éves átlagokban 2008-2010-ig növekedés látható, a hosszú távú tendencia javulást mutat.”

A környezetvédelmi információs oldalakon nincsenek a településekre ill. a kistérségre vonatkozó érdemi mérési, terhelési információk. Ebből is arra következtethetünk, hogy nincsenek számottevő levegőminőségi problémák, krónikus határérték túllépések a településeken.

Feltehetően hasonló a helyzet a zaj- és rezgésterhelés alakulását illetően is, mivel ennek is fő forrása, a légszennyezéshez hasonlóan, a közúti gépjármű közlekedés.

Ennek legterheltebb zónája a térségben a 84.sz. főút nyomvonala, amely a települések területét nem érinti. Az erre rákötő alacsonyabb rendű összekötő és bekötőutak forgalmi terhelése nagyságrendileg alacsonyabb szinten áll, ezeknél környezetszennyezési probléma csak akut jelleggel, kivételes esetben (pl. havária) jelentkezhet.

A legnagyobb forgalmi terhelésű utak mentén a zajterhelés és a légszennyező hatás megengedett határértékeken felüli terhelése a számítások szerint az útpálya szélétől általában mintegy 50-70 m-es sávban (hatásterület) várható, amelyen belül védendő területfelhasználás, védendő épület csak akkor helyezhető el, ha a műszaki zajvédelem megvalósítható és a védelem érdekében kiépül.

A **zajterhelésről** a kormányzati környezetvédelmi adatbázis nem tartalmaz komplex és helyi információkat, továbbá a munkaindító adatszolgáltatás sem tér ki erre a témakörre (a hatályos jogszabályok felsorolásán túl). Zajtérkép a területre nem készült. Ez utóbbiaknak megfelelően, a környezeti zajterhelés vonatkozásában, különösen az új építésű utak mentén, illetve meglévő közutak

melletti új épület építése esetén, de a zajkibocsátó telephelyek környezetében is a zajvédelemről a 284/2007.(X.9.) Kormányrendelet és a 27/2008.(XII.3.) KvVM-EüM számú együttes rendelet előírásai szerinti zajterhelési követelményeknek, határértékeknek megfelelően kell gondoskodni. Zajtérkép, zajmérési kiértékelés a területre nem készült.

1.17.5. SUGÁRZÁS VÉDELEM

A potenciális veszélyeztető tényezőre nincs adat, sugárzási ártalomból ismert szennyezés, negatív környezeti hatás nem ismert. Az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) úgy nyilatkozott, hogy a településeket nem érinti az OAH hatáskörébe tartozó létesítmény és ilyen telepítésével sem számolhatunk. Feltételezhetően ilyen típusú környezeti veszélyeztető forrás hatásterülete, sugárbiztonsági védőtávolsága sem érinti a települések igazgatási területét.

A jelenlegi ismeretek szerint a települések területén és környékén sem a geológiai viszonyok, sem pedig a használt építőanyagok, nem jelentenek radiológiai kockázatot.

1.17.6. HULLADÉKKEZELÉS

A hulladékkezelés és ártalmatlanítás témakörére nem terjed ki a környezetvédelmi hatóság fenti környezeti szakágaknál többször hivatkozott előzetes tájékoztatása, mivel a szakág helyzete rendezett a Veszprém megye nagyrésztét lefedő Észak-Balatoni Térségi Települési Szilárdhulladék-kezelő Rendszer 2005.évi létrehozása és üzembevétele óta.

A települések igazgatási területén a településrendezési szempontból figyelembe vehető, a területfelhasználást befolyásoló, hulladékgazdálkodással (a hulladék gyűjtésével, kezelésével, ártalmatlanításával) kapcsolatos létesítmény, telephely nem található.

1.17.7. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS

A településcsoport vizuális, környezetesztetikai, tájképi szempontból kedvező helyzetben van, mivel a Marcal-medencei táj egyik legzavartalanabb részén fekszik. Táji léptékben jelentősebb, madártávlatból is feltűnő vizuális szempontból kedvezőtlen művi vagy természeti adottság nem figyelhető meg a területen, kisebb zavaró elemek (pl. rendezetlen, elhanyagolt telkek, gázos földek, stb.) csak lokális szinten, csekély vizuális hatásterülettel vannak jelen.

Ebbe a természeti adottságok által megalapozott, az emberi letelepedés és beavatkozások által alakított környezetbe viszonylag kevés rongálás, félresikerült „létesítmény” rondít bele. Sőt, a beépítésnek vannak/voltak tájképgazdagító hatásai is, mint pl. a történeti településrészek kialakult utcaképek, egyes egyedi épületek, amelyek a helyi látkép egyedi és nélkülözhetetlen elemeivé váltak. Vizuális szempontból zavaró egyes belterületi szegélyek környezetalkotási szempontból alacsony szinten megoldott tájbaillesztése, ahol hiányos a fátelépítés és a növényzet fenntartása, a házikertek kialakítása. ezeken sokat javíthatna egy intenzív /takaró/fásítás és cserjetelepítés, vagy rendezett kertek kialakítása.

A központi belterületektől távolodva még ennyi vizuálisan környezetterhelő elemet sem találunk, a természeti állapothoz közelítő tájrészletek csak kevés és kisebb, lokálisan ható zavaró tényezőtől károsodnak. Ilyenek egyes kevésbé sikerült külterületi, zártkerti beépítések vagy a helyenként ideiglenesen megjelenő illegális törmelék- vagy szemétkupacok. Utóbbiak könnyebben, az előbbiek nehezebben takaríthatók el, bár ezeknél fennáll – a kevésbé valószínű bontással szemben – az értéknövelő átépítés lehetősége. Nagyobb területegységeken érzékelhető a mezőgazdasági területek monotóniája, főleg az összefüggő szántóterületeken. Itt helyenként hiányos a mezővédő erdősávok, a tájfásítás rendszere, amelynek kiegészítése nemcsak vizuális, tájképi, hanem ökológiai szempontból is gazdagítaná a táj arculatát.

Összegezve a területegység vizuális környezeti adottságait megállapítható, hogy az optikai szennyezéstől mentes, kevésbé terhelt rurális típusú táj képét mutatja a településcsoport területe.

1.17.8. ÁRVÍZVÉDELEM

Dabronc Hetyefő Megyer és Zalaerdőd községet a vízügyi ágazat, árvízi védelmet nem igénylő települések között tartja számon, közigazgatási területe nagyvízi mederrel nem érintett, árvízzel nem veszélyeztetett.

Az árvízvédelem fejezetben a helyi vízkár előfordulási lehetőségét is említeni kell. Bár a vízügyi ágazat alapján a települést árvíz nem veszélyezteti, a településen áthaladó kisvízfolyások is okozhatnak vízelöntést. A meder karbantartási hiányosságok, illetve szélsőséges csapadékesemény, nagy intenzitású, akár rövidebb időtartamú csapadékok esetén is olyan magas vízhozamú lefolyás alakulhat ki, amely helyi vízelöntést okozhat.

A helyi vízkár esemény rendezése a helyi katasztrófavédelem feladata. A vízkár-elhárítási terv rögzíti a kárfelszámolást.

Az ár- és belvízvédelem helyzetével a vonatkozó közmű- és katasztrófavédelmi (1.16, 1.18. sz.) fejezetek is foglalkoznak.

1.17.9. FENNÁLLÓ KÖRNYEZETVÉDELMI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

Településrendezési szempontból a kisszámú és kisebb jelentőségű környezetvédelmi konfliktusok közül említhetők a következők:

- a belterületek közvetlen közelében kevés az erdőterület, jellemzően hiányzik a zöldfelületi rendszerből az erdőterületi kapcsolat;
- belterületi zöldfelületi rendszer hiányosságai: a zöldterületek és egyéb kondicionáló zöldfelületek elszórt elhelyezkedése, hiányos kapcsolati elemei, összességében kis kiterjedése;
- védőfásítások hiányában a száraz mezőgazdasági síkterületeken jelentkeznek a defláció- és porterhelési veszélyei;
- helyenként előforduló illegális hulladék elhelyezések nemcsak vizuális környezetszennyezést okozhatnak;
- a szennyvízkezelés hiányosságaiból adódó vízszennyezési konfliktusok teljeskörű megoldása szükséges.

Összegezve megállapítható, hogy a terület környezeti szempontból nem túlterhelt, hasznosítása környezetvédelmi konfliktusokban, problémákban szegény, környezeti potenciájának megfelelő.

1.18. KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)

1.18.1. ÉPÍTÉSFÖLDTANI KORLÁTOK

A terület földtani veszélyforrások (*földrengés, földcsuszamlás, beszakadás, talajsüllyedés, partfalomlás*) szempontjából nem tartozik a veszélyeztetett, illetve fokozottan veszélyeztetett kategóriába, a megyei katasztrófavédelmi terv szerint a települések nincsenek veszélyeztetett osztályba sorolva.

A hatályos területrendezési tervekben megállapított „*Földtani veszélyforrás területének övezete*” a településcsoportot nem érinti, de a Bányafelügyelet adatszolgáltatása szerint felszínmozgás-veszélyes valamint alábányászott területek nincsenek nyilvántartva.

A mélyebb fekvésű területek beépítése eleve föl sem merül, így építésföldtani szempontból nem tekinthetők hátrányosnak.

1.18.1.1. ALÁBÁNYÁSZOTT TERÜLETEK, BARLANGOK ÉS PINCÉK TERÜLETEI

A települések alábányászott területekkel nem rendelkeznek.

Az alapincézett területek katasztrófavédelmi szempontból ugyancsak nem jelentenek veszélyforrást, nagyobb összefüggő, omlásveszélyes pincerendszerek nem találhatók a területen.

1.18.1.2. CSÚSZÁS-, SÜLLYEDÉSVESZÉLYES TERÜLETEK

Az országos felszínmozgás kataszterben a terület egység nem szerepel, a Bányafelügyelet nyilvántartása szerint felszínmozgásos, veszélyeztetett terület nincs a településeken.

A nyilvántartásban nem szereplő, kis kiterjedésű, nem regisztrált felszínmozgások alapján sem lehet általános földtani veszélyeztetettségre következtetni.

A hatályos területrendezési tervekben megállapított „*Földtani veszélyforrás területének övezete*” a területet nem érinti.

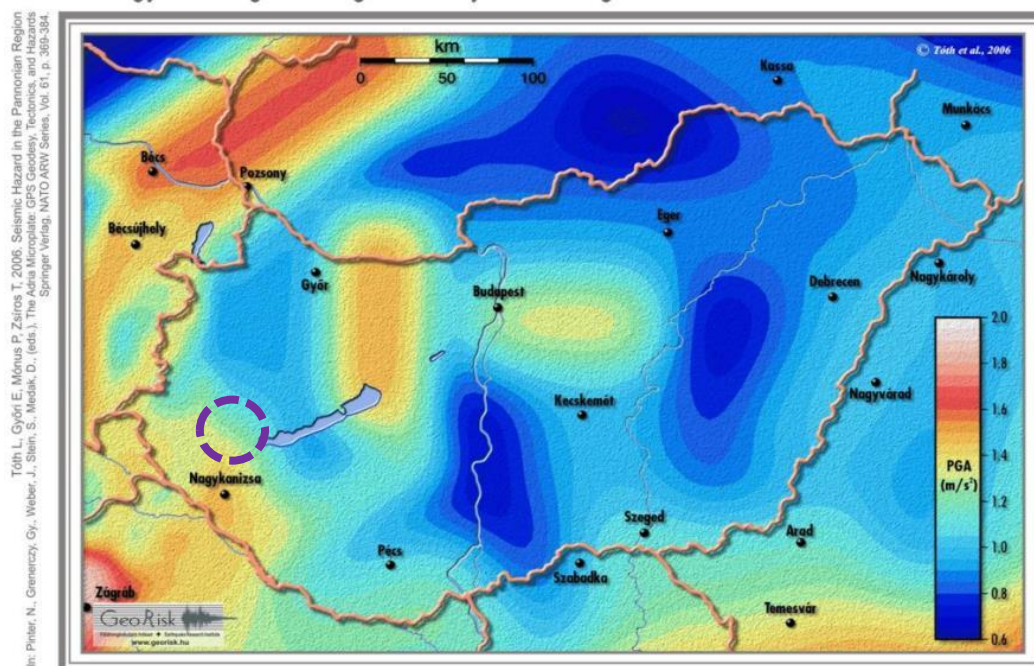
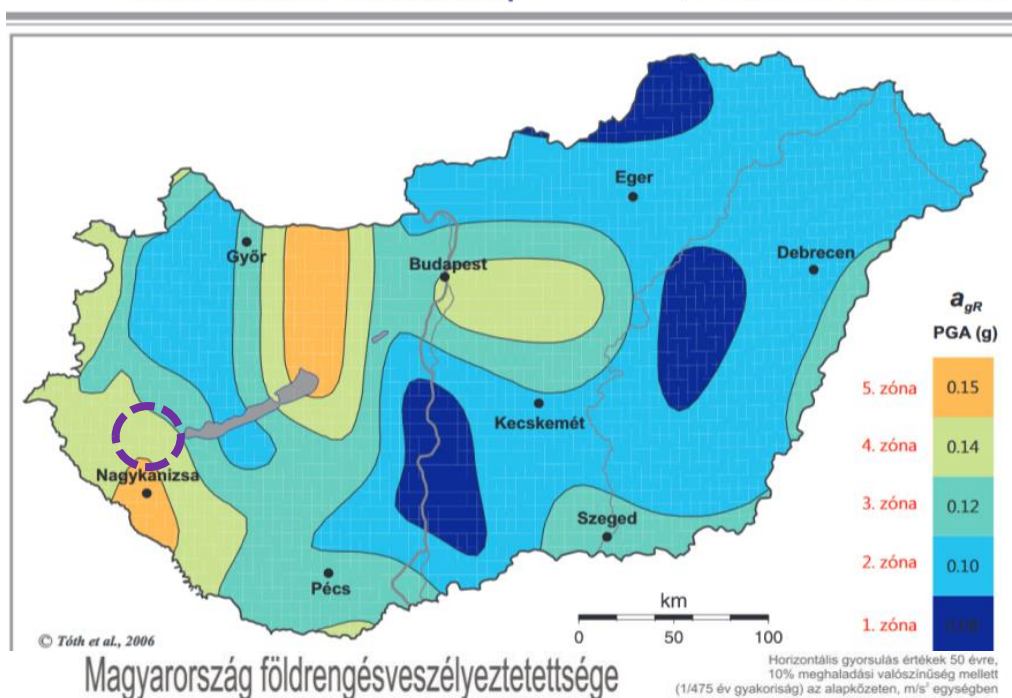
1.18.1.3. FÖLDRENGÉS VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK

Katasztrófavédelmi, haváriaelemzési és elhárítási szempontból a fent hivatkozott TRT fejezetek valamennyi témakörrel foglalkoznak valamilyen szinten, kivéve a **földrengés veszély megállapítását**. Ezzel kiegészítendő a katasztrófavédelmi fejezet. A kiegészítést a <http://www.seismology.hu/images/cikkek/seismicity/Magyarország> honlapon közzétett nyílt információk alapján állítottuk össze, az alábbi ismertetés alapján:

„A földrengések megfigyeléséhez, a földrengés-paraméterek pontos meghatározásához a földrengéshullámok műszeres regisztrálása szükséges, - a modern szeizmográfok képesek a talajnak akár 0.00001 mm-es elmozdulását is regisztrálni. Magyarországon jelenleg 20 szeizmológiai mérőállomás működik. Átlagos zaj- (talajnyugtalan) viszonyokat feltételezve a hálózat észlelési küszöbe $ML=1.5-2.0$ magnitúdó körül van. Az ország középső részén valamivel alacsonyabb, a határok környékén kissé magasabb. Ez azt jelenti, hogy a lakosság által érzékelt valamennyi rengést a hálózat nagy valószínűséggel detektálja.”

Szeizmikus zónatérkép

Horizontális gyorsulás értékek 50 évre,
10% meghaladási valószínűség mellett
(1/475 év gyakoriság) az alapközeten, g egységben

A terület a magyarországi viszonyrendszerben az *enyhe - közepes veszélyeztetettségű*, 2-3. zóna

határán helyezkedik el. A zóna jellemző horizontális gyorsulási értékei (50 évre, 10%-os meghaladási valószínűséggel): PGA (m/s²): -0,9/-1,0 között; PGA(g): 0,12/0,10 között (a fenti ábrákon, a világoskék szín árnyalataival jelölve).

A fenti értékekből egyértelműen levonható az a következtetés, hogy a terület földrengésveszély szempontjából nem tartozik a fokozottan veszélyeztetett, illetve veszélyeztetett kategóriába.

1.18.2. VÍZRAJZI VESZÉLYEZTETETTSÉG

A települést magába foglaló átfogó megyei, kiemelt térségi és országos területrendezési tervek alapján megállapítható, hogy a települést nem érinti ár- és belvízvédelmi területi övezet, az árvízi veszélyeztetésnek kitett települések között nem tartják nyilván, belvízvédelmi szempontból nincs osztályba sorolva.

A települést rendszeresen belvízjárta terület, nagyvízi meder területe, vízerózióknak kitett terület nem érinti.

1.18.2.1. ÁRVÍZVESZÉLYES TERÜLETEK; 1.18.2.2. BELVÍZVESZÉLYES TERÜLETEK

1.18.2.3. MÉLYFEKVÉSŰ TERÜLETEK

A települést a nagyvízi meder nem érinti, árvízveszélyeztetés sem várható.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003.(XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet melléklete szerint a települések nem tartoznak a veszélyeztetett besorolásba.

A belvíz-veszélyeztetettséget a felszint elérő, vagy terepszintet meghaladó talajvíz-állás okoz. A belvízveszélyes területekről átfogó felmérést a Pálfi féle belvíz-veszélyeztetettségi térkép rögzíti. A veszélyeztetettség mértéke alapján az érintettséget négy veszélyeztetettségi kategóriába sorolták, az alig veszélyeztetett, a mérsékelten veszélyeztetett, a közepesen veszélyeztetett és az erősen veszélyeztetett kategóriákba, amelyből a településrendezési tervekben csak a közepesen és erősen veszélyeztetett területeket jelölik. Ennek alapján **Hetyefő, Megyer és Zalaerdőd** közigazgatási területe belvízzel nem veszélyeztetett.

A településen vannak mély fekvésű területrészek, amelyek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalak mentén alakultak ki. A mély fekvésű területen, ha rövidebb-hosszabb ideig megmarad a víz, az még nem minősül belvízzel veszélyeztetett területnek, mivel mély fekvésű terület megfelelő vízrendezésével a vízállásossága kezelhető.

1.18.2.4. ÁRVÍZ ÉS BELVÍZVÉDELEM

A 4 települést nagyvízi meder nem érinti, árvízvédelmet nem igényel.

A településen előforduló vízelöntések, vízállások döntő hányada a vízelvezető hálózat kialakításának hiányából, vagy karbantartásának a hiányából származik. Ezeknek az elöntéseknek a kezelése önkormányzati feladat, a szélsőséges csapadékesemény következtében keletkező helyi vízkár elhárítása „árvízi” esemény a helyi katasztrófavédelem feladata.

A hirtelen érkező nagy intenzitású és hosszabb ideig tartó csapadék azonban okozhat helyi vízelöntést, vízkár „árvízi”, „villám-árvízi” eseményt. *A villámárvízi veszélytérkép besorolása szerint magas kockázatú a települések veszélyeztetettsége.*

1.18.3. EGYÉB VESZÉLYEZTETETTSÉG

1.18.3.1. KEDVEZŐTLEN MORFOLÓGIAI ADOTTSÁGOK (PL. LEJTÉS, FALSZAKADÁS)

A földtani veszélyforrások közötti említés a nyilvántartáson kívül sem történik, ebből eredően katasztrófa-helyzet nem keletkezett. A morfológiai adottságokból következően feltehetően a potenciális veszélyeztetettség sem áll fenn. (A témakör egyéb vonatkozásait a 1.18.1.1 - 2. sz. alfejezetek ismertetik.)

1.18.3.2. MÉLYSÉGI, MAGASSÁGI KORLÁTOZÁSOK; 1.18.3.3. TEVÉKENYSÉGBŐL ADÓDÓ KORLÁTOZÁSOK

/1.18.3.2./ Mélységi, magassági korlátozások

A település mélységi és magassági korlátozásaira nem terjedt ki az előzetes adatszolgáltatás. Magassági szempontból az általános (országos és nemzetközi) repülésbiztonsági szabályokból adódó épület- és építménymagassági korlátozások érvényesek.

Mélységi korlátozásra vonatkozó paraméterek nincsenek lefektetve, de a bányahatóság és egyéb szervek előzetes adatszolgáltatása sem utalt terepszint alatti, de felszínközeli potenciális elhelyezkedésű veszélyforrásokra.

/1.18.3.3./ Tevékenységből adódó korlátozások

A település területén érvényes illetve érvényesítendő korlátozások részben a közműszolgáltatással összefüggő, részben a területhasználatból eredő biztonsági követelmények:

1/ Közműszolgáltatással és létesítményekkel összefüggő korlátozások:

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

1. Vízellátás
 - Vízgépészeti létesítmények és műtárgyak területei
 - Vízműkút vízbázisvédelmi védőterületei
2. Szennyvízelvezetés
 - Szennyvízátemelő műtárgyak
3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés
 - Önkormányzati kezelésű csapadékvíz elvezetést szolgáló erek, vízfolyások 3-3 m-es karbantartó sávval
4. Energiaellátás
- Villamosenergia
 - 22 kV-os gerinc légvezeték elosztóhálózat nyomvonala, külterületen oszloptengelytől mért 7-7 m-es biztonsági övezettel
 - 22/0,4 kV-os transzformátor
- Földgázellátás
 - Térségi nagyközép-nyomású főelosztóvezeték és 7-7 m-es biztonsági sávja
5. Elektronikus hírközlés
 - Vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók létesítményei

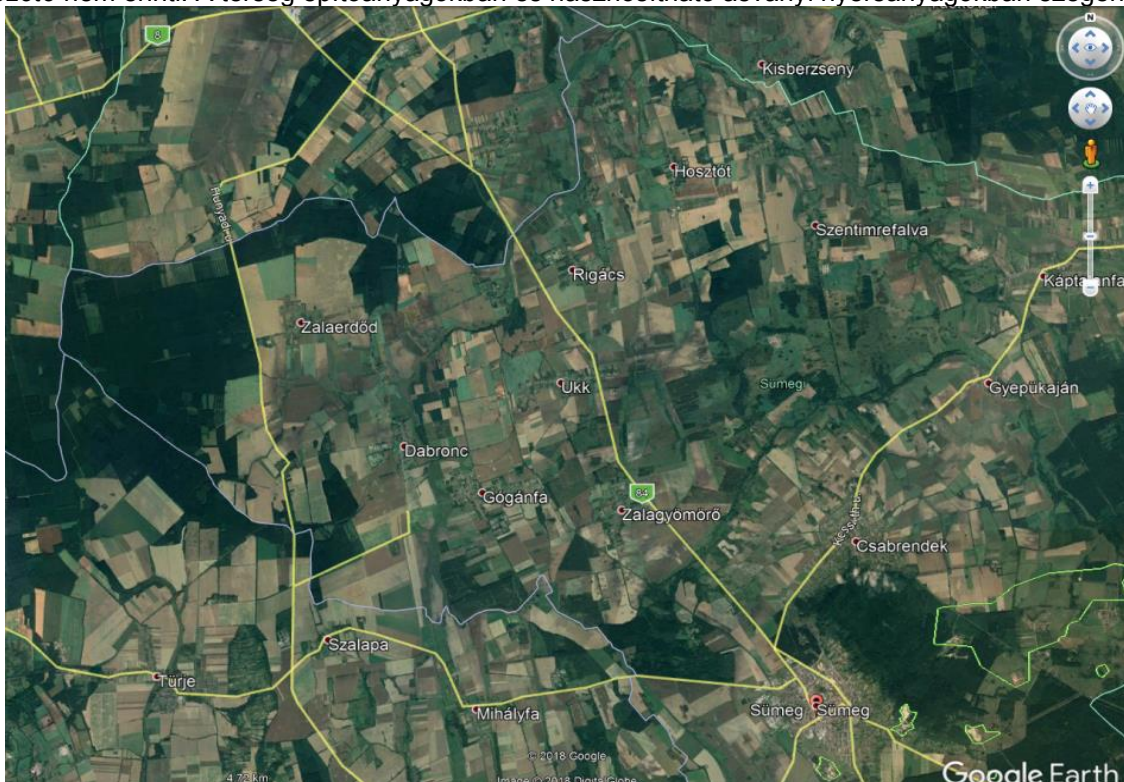
2/ Területhasználattal összefüggő korlátozások:

- az igazgatási területen lehatárolt honvédelmi létesítmények és területek használati és az igazgatási területen lehatárolt ökológiai és (védett) természeti területek használati és védelmi előírásai,
- közúti és vasúti közlekedési területek, nyomvonalak közlekedésbiztonsági előírásai.

A fentieket összefoglalva – a hivatkozásokat is beleértve - megállapítható, hogy a településcsoport katasztrófavédelmi szempontból *nem tartozik a veszélyeztetett és fokozottan veszélyeztetett kategóriába.*

1.19. ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY

A területet az OTfT és a megyei Területrendezési Terv *Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete* nem érinti. A térség építőanyagokban és hasznosítható ásványi nyersanyagokban szegény.

A fenti fotótérkép szerint itt bányatelek és megkutatott ásványvagyon területe nem található. (A kép forrása a *GoogleEarth.com*, kiegészítve a bányászati adatszolgáltatás, zöld kontúrral jelzett bányatelek határvonalaival, - amelyek a településcsoport területét nem érintik.)

1.20. TELEPÜLÉSI KLÍMA

A terület klimatikus adottságai közül legjelentősebb befolyásoló tényező a települések táji fekvése, morfológiai adottságai és ezek klímaformáló, befolyásoló szerepe, pozitív hatásai: a folyóközlekedési medence és a dombvidéki perem találkozásából adódó változatos kitérési viszonyai, a helyi szélcsatornákból és a közeli nagyterjedésű hegy- és dombvidéki erdőterületekről származó oxigéndús, tiszta, frisslevegő és ennek állandó mozgása, a regionális és helyi szélviszonyok. E pozitív hatást helyenként jelentősen lerontják a közlekedési folyosók illetve a kommunális tevékenység légszennyező hatásai. Ezek úthálózat fejlesztéssel, forgalomszervezési és szabályozási eszközökkel és a lakossági fűtési technológiák, az energiafelhasználás hatékonyságának további korszerűsítésével mérsékelhetők.

A további légszennyező forrásként figyelembe veendő deflációs felületek (szántott, tárcsázott mezőgazdasági területek, földutak, valamint anyagdepók), ezek csökkentése és növényzettel való minél nagyobb arányú lefedése a helyi klímát is javítja.

A településen működő kisebb gazdasági, és egyéb településüzemeltetési telephelyeknek, szolgáltató és mezőgazdasági telephelyeknek normál üzemmenet szerint nincs jelentős környezetszennyező, helyi klímát befolyásoló hatása, esetleges havária esetén fordulhat elő ideiglenesen a helyi légköri viszonyokat is befolyásoló, beavatkozást igénylő szituáció.

A területen meteorológiai megfigyelőállomás nem működik, konkrét helyi mérési adatok állnak rendelkezésre (a kistáji adatokat a természeti adottságokról szóló fejezet ismerteti).

A terület klímaállapota összességében kedvezőnek minősíthető. Helyi szinten különbségek állapíthatók meg a különböző ökológiai adottságú, akár szomszédos települések klímajellemzői között is, a sűrűbben beépített, magasabb burkolati aránnyal rendelkező és járműforgalommal erősebben terhelt területek és a lazábban beépített, kevésbé terhelt folyó- és erdőközeli perifériák között, ez utóbbiak javára.

A jövőben a települési mikroklíma helyi javításához a terület zöldfelületi intenzitásának, biológiai aktivitásának növelésével lehet hozzájárulni, a szennyezések elkerülése mellett. A fentiekben túl fontos a belterületek zöldfelületi arányának és a területek biológiai aktivitásának növelése, az utcák, terek és telkek fásítása, a külterületeken a vizek és vízpartok, az ehhez kapcsolódó természetközeli növényzet védelme és a tájfasítás hiányzó elemeinek pótlása.

A biológiailag aktív felületek megőrzése és lehetőség szerinti növelése nem csak természetvédelmi és települési környezetvédelmi szempontból fontos, hanem általános környezeti – ökológia hatásai is kedvezőek, a szélsőségeket kiegyenlítő hatásúak, a helyi klímát pozitív irányban befolyásoló tényezők.

HELYZETILEMZŐ MUNKARÉSZ

1.21. A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE

A négy település a Közép-dunántúli Régióban, Veszprém megye nyugati szélén, a Bakony és Marcal-medence határán helyezkedik el, Sümegtől északnyugati irányban, a 84. sz. főúttól nyugatra helyezkedik el. A települések nyugati - délnyugati határa egyben Zala, északi határa egyben Vas és Veszprém megye határa is.

A Balaton északi partjától 40-45 km-re és Budapesttől ~190 km-re nyugatra fekvő kistelepülések a Sümegi járáshoz, valamint a Gógánfai Önkormányzati Társuláshoz és a Gógánfai Körjegyzőséghez tartoznak.

A terület Budapest felől a 8. számú főútról vagy a 71. sz. főútról való leágazással érhető el, egyéb irányokból pedig a 84. sz. főúton keresztül, amely az Önkormányzati Társuláshoz tartozó településcsoporton áthalad és annak közúti közlekedési főtengelye. Erre kapcsolódnak több csomóponton illetve útsatlakozással – közvetlenül vagy közvetve - az egyes községekbe vezető mellékutak.

A térség vasúton is elérhető a Balatonszentgyörgy – Tapolca – Ukk – Celldömölk és a Boba – Ukk – Zalaegerszeg vonalakon. Az ukki vasúti csomópont a terület súlypontjában található, több település saját vasúti megállóval rendelkezik.

A települések a járás északról Vas megyével határos pereméhez tartozó részén fekszenek, felszínük, domborzatuk síkvidéki jellegű, klímájuk mérsékeltén száraz. A települések a Marcal-völgytől nyugatra, a földrajzi tájtagolás szerint a *Marcal-völgy* és a *Pápa-Devecseri-sík* találkozásánál helyezkednek el, nyugatról érintik még egyes vasi-zalai kistájak is.

Dabronc, Hetyefő, Zalaerdőd és Megyer regionális helyzetét illetően mindenekelőtt a Közép-dunántúli Régióhoz való tartozás a meghatározó, mivel azonban a Sümegi járás helyzete a térség földrajzi elhelyezkedését tekintve a régió nyugati-délnyugati végeit jelenti, Dabronc, Hetyefő, Zalaerdőd és Megyer a Nyugat-Dunántúlnak is kötődik – nemcsak annak közelsége okán, hanem a települések egykori Zala megyéhez való tartozása miatt is. E kötődés többek közt a gazdasági kapcsolatokban, a munkaerőpiacon is érzékelhető, más oldalról a településcsoport nyugati részének (Zalaerdőd, Dabronc Ötvösi része) kiemelkedő erdőszőlőterületében is tükröződik.

Ezen túlmenően Dabronc, Hetyefő, Zalaerdőd és Megyer a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet közelében elhelyezkedő községek is. A Balaton és környéke Budapest mellett az ország turisztikailag leglátogatottabb területe, így a négy községnek elvileg a Balatoni régióhoz fűződő kapcsolata előnyöket jelenthetne a települések számára, de ezek a kapcsolatok jelenleg nem aktívak, inkább csak elméleti potenciálként említhetők.

Érzékelhető viszont a Közép-dunántúli régió hatásának csökkenése, illetve a turisztikai szempontból ugyancsak jelentős Nyugat-dunántúli régió hatásainak erősödése is a településeken.

Dabronc településszerkezetét meghatározó fő elemek:

- 2 különálló belterület – Dabronc központi belterület és Ötvös egymástól elkülönülő, elsősorban beépítésre szánt területe;
- a kettőt összekötő K-NY-i irányú 73173. j. út
- a mindkettőt önállóan feltáró É-D utak: a központi belterületen a 73168. j. Ötvösi 7331. j. utak nyomvonala, valamint az ezekhez kapcsolódó egyéb kül- és belterületi közlekedési utak;
- a közigazgatási területen keresztirányba áthaladó 25.sz.vasútvonal; a hatályos terv szerinti nyomvonallal;
- a Marcal és az egyéb vízfolyások medre és parti sávjai, mint vízgazdálkodási területek;
- a központi belterület jellemzően falusias lakóbeépítése;
- a központi belterület szigetszerűen elhelyezkedő településközponti vegyes területe;
- Ötvös műemléki épületegyüttese, jelen tervmódosítás kereti között Különleges – idegenforgalmi/rekreációs övezetbe (Kre) átsorolva,

- a két belterület egységet összekötő út melletti nagy kiterjedésű ipari terület (Gip)
- foltszerűen megjelenő gazdasági területek (Gksz)
- a különleges, beépítésre nem szánt területek - zöldterületek új közpark a településközpont közelében;
- a külterületek meghatározó területhasználatai: mezőgazdasági és erdőterületek valamint természetközeli területek;
- különleges területek (temetők) sajátos elhelyezkedése Dabronc kül- és belterületén.

Hettyefő településszerkezetét meghatározó fő elemek:

- az közigazgatási területen áthaladó 73168 j. út nyomvonala és a kapcsolódó helyi úthálózati elemek nyomvonalai,
- a települést a Megyerrel összekötő külterületi szám nélküli külterületi út nyomvonala,
- egyéb külterületi földutak, dűlők, fasorok
- falusias lakóterületek,
- a közszolgáltatási funkciókat befogadó településközponti vegyes terület,
- a kis mértékben bővíthető kereskedelmi és szolgáltató funkciójú gazdasági terület,
- sajátos funkció befogadására alkalmas különleges területek hiánya,
- nagy kiterjedésű belterületi zöldfelületek,
- a termőhelyi adottságokhoz illeszkedő mező- és erdőgazdasági tájstruktúra
- az erdőterületek a gyepek viszonylag-kedvező aránya,
- a belterületen is áthaladó Vörös-víz patak medre és a kapcsolódó vízelvezető árokrendszer.

Zalaerdőd településszerkezetét meghatározó fő elemek:

- a belterületet kelet-nyugati irányba átmetsző Petőfi S.-József A. utca külterületen 73168 j. út, és a hozzá csatlakozó egyéb település feltáró utak;
- 7331 j. út nyomvonala (Keléd és Dabronc irányában), és a kapcsolódó helyi úthálózati elemek nyomvonalai,
- külterületi földutak, fasorok,
- falusias lakóterületek, hosszú, megosztható telkekkel, jelentős építési tartalékokkal,
- két településközpont; a falu közepén a főbb utak találkozásánál lévő műemléki templom körül történelmi, vizuális és funkcionális központ; és a faluház környékén funkcionális településközponti vegyes terület;
- nagy kiterjedésű belterületi (főleg lakóterületi) zöldfelületek,
- a mezőgazdasági területek elhelyezkedése, táblaszerkezete, - az erdők viszonylag magas aránya
- a belterületen is áthaladó vízelvezető árokrendszer megtartása;

Zalaerdőd belterülete a kelet-nyugati hossz tengelyű közigazgatási területen belül külpontosan, a délkeleti részen található.

A térséget feltáró főút és vasútvonal, amelyek a jelentősebb fejlesztési energiákat is közvetítik, elkerülik.

Megyer településszerkezetét meghatározó fő elemek:

- a település belterületének külpontos elhelyezkedése;
- a 73169. jelű út (Fő utca) és egyéb úthálózati elemek nyomvonala;
- Megyeri - Hettyei út (Új utca) nyomvonala és folytatása Hettyefő irányában, amely nincs kiépítve – az ebből következő „zsákfalu jelleg”;
- hiányzó intézményellátottság - a településközponti vegyes terület hiánya;
- kis kiterjedésű lakóterületi beépítés;
- a hatályos tervben lehatárolt, nem megvalósult üdülőtelkes területek;
- nagy kiterjedésű sportterület;
- sajátos funkciójú különleges területek (településüzemeltetési- és temető terület);
- belterületi (tervezett) zöldterületek és egyéb zöldfelületek rendszere
- külterületek meghatározó területhasználatai: mezőgazdasági és erdőterületek
- külterületi, jobb földminőségű mezőgazdasági területek elhelyezkedése;
- a déli és keleti közigazgatási határon haladó Marcal folyó és ökológiai védősávja.

HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

1.22. A TELEPÜLÉS ÉS KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ KÜLSŐ ÉS BELSŐ TÉNYEZŐK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

1.22.1. A FOLYAMATOK ÉRTÉKELÉSE

Dabronc

A település területe 20,28 km², lakónépessége 343 fő (2018), a népsűrűsége ezáltal 17 fő/km², ami csupán 16 százaléka az országos átlag – 106 fő/ km² – értékének.

A lakónépesség alakulása az elmúlt 18 év távlatában – minimális ingadozásokat leszámítva - összességében jelentősen csökkenő tendenciát mutat, melynek során a település lakónépessége közel egyharmadával(!) csökkent 2001 és 2018 között. A népességvesztés a 2000-es évek végén és a legutóbbi 4 év során volt a legintenzívebb.

Sajátossága, hogy a mikrotérség egyetlen települése, amely két belterületi igazgatási egységgel rendelkezik (a Központi belterülettel és az Ötvösi, kastély és uradalmi központ köré szerveződött belterülettel), amelyek sajátosságai, jellemzői gyökeresen eltérnek egymástól.

A település külterületének két belterülete közötti szélén, az összekötő úthoz kapcsolódva települtek helyi szinten jelentős ipari üzemek, a volt major területén termelőüzemekkel, de az állattartás fenntartásával is, jelentős fejlesztési tartalékterülettel, valamint egy új üzem „zöldmezős beruházásként”. Ezen túl a központi belterület szélein több gazdasági – szolgáltató telephely is található.

A község egyedi és kiemelten értékes fejlesztési erőforrása az Ötvösi védett műemlék együttes, amelynek idegenforgalmi fejlesztési potenciálja egyedülálló a kistérségben. Ennek forrásigénye azonban bőven meghaladja a helyi lehetőségeket, feltárásához jelentős központi pénzeszközöket igényel, vagy magántőke bevonását a funkció és a kialakítás szükséges szakmai kontrolljának biztosításával.

Hetyefő

A település területe 4,11 km², lakónépessége 75 fő (2018), a népsűrűsége ezáltal 18 fő/km², ami csupán 17 százaléka az országos átlag – 106 fő/ km² – értékének.

A lakónépesség alakulása az elmúlt 18 év távlatában összességében jelentősen csökkenő tendenciát mutat, melynek során a település lakónépessége közel 30 százalékkal (!) csökkent 2001 és 2018 között. A népességvesztés 2007 és 2014 között volt különösen drasztikus, majd ezt követően a legutóbbi években a mélypontot jelentő 67 fős népességszám 75 főre növekedett 2018-ra.

A község iparterülettel nem és egyéb termelő telephelyekkel is csak kis számban rendelkezik, de sajátos, zöldfelületekben gazdag településszerkezete egyedi a térségben.

A helyi gazdaság vezető ágazata a mezőgazdálkodás. A foglalkoztatási helyzet javításához azonban szükséges a község jó közúthálózati kapcsolatainak kihasználása is.

Megyer

A település területe 4,26 km², lakónépessége 15 fő (2018), a népsűrűsége ezáltal kevesebb, mint 4 fő/km², ami töredéke az országos átlag – 106 fő/ km² – értékének.

A lakónépesség alakulása az elmúlt 18 év távlatában összességében jelentősen csökkenő tendenciát mutat, melynek során a település lakónépessége pontosan kétharmadával(!) csökkent 2001 és 2018 között. Az amúgy sem népes, 2001-ben még 45 fős településen mára 15 fő a lakónépesség. A népességvesztés 2007-től kezdve vált különösen drasztikussá, és 2018-ra érte el az eddigi mélypontot jelentő 15 fős népességszámot.

A község iparterülettel nem és egyéb termelő telephelyekkel nem rendelkezik (egy kisebb majort leszámítva), de itt található a kistérség legintenzívebben a falusi turizmusra orientált programja, amely lehetőségei szerint maximálisan igyekszik kihasználni kedvező települési adottságait, mintegy előnyére fordítva egyik legnagyobb hátrányát, az elöregedés, a kihalás veszélyét.

A térség egyik legkisebb településének fenntartási – fennmaradási garanciája a falusi üdülés és idegenforgalom helyi adottságoknak megfelelő fejlesztése.

Zalaerdőd

A település területe 17,69 km², lakónépessége 224 fő (2018), a népsűrűsége ezáltal 13 fő/km², ami alig 10 százaléka az országos átlag – 106 fő/ km² – értékének.

A lakónépesség alakulása az elmúlt 18 év távlatában összességében jelentősen csökkenő tendenciát mutat, melynek során a település lakónépessége közel egyharmadával (!) csökkent 2001 és 2018 között. A népességvesztés 2007 és 2017 között volt különösen erőteljes, majd a 2017. évi 218 fős mélypontot követően a népességszám 224 főre változott 2018-ra.

A község iparterülettel nem és egyéb termelő telephelyekkel is csak kis számban rendelkezik, fő jellemzője, hogy található a kistérség legnagyobb összefüggő, értékes erdőterülete (kapcsolódva a megyehatáron túli további erdőségekhez). A legfőbb gazdaságfejlesztő erő az erdő- és vadgazdálkodás, valamint az erre épülő vadászturizmus és ökoturizmus.

Mind a négy község rendelkezik közvetlen közúti (mellékúti) kapcsolattal, Dabronc és Megyer vasúti kapcsolattal is.

A településeken 2017-ben jelenlévő nemzetgazdasági ágazatok: mezőgazdaság, erdőgazdálkodás (és a halászat csak nyomokban); építőipar; kereskedelem, gépjárműjavítás; szállítás, raktározás; szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás; információ, kommunikáció; ingatlanügyletek; oktatás; humán-egészségügyi, szociális ellátás; művészet, szórakoztatás, szabadidő; turisztikai, közigazgatási és egyéb szolgáltatások.

A négy település gazdaság szerkezete eltérő képet mutat, elsősorban a fent említett gazdasági telephelyek elhelyezkedésének, funkcióinak és hasznosítható helyi adottságainak következtében.

A Balaton, valamint Sümeg viszonylagos közelsége gazdasági értelemben, a foglalkoztatás szempontjából és a potenciális vendégforgalom szempontjából egyaránt fontos tényező lehetne a helyi gazdaságban, de ennek hatásai még nem érzékelhetők, illetve nincsenek kiaknázva. A községek gazdasági fejlődésében, a fent említett gazdasági tevékenységeken túl, meghatározó szerepe van a mezőgazdasági vállalkozásoknak (elsősorban Dabronc területén) a többi ágazathoz képest. Emellett az egyéb, pl. a turisztikai és más tercier szolgáltatások jelentősége még alárendelt a kistérségben, de például Megyer esetében szinte ez említhető az első helyen, továbbá Dabronc (Ötvös) és Zalaerdőd területén is adottak a speciális turisztikai potenciál kihasználási illetve kialakítási lehetőségei.

A községek településszerkezetének alakításakor mind a fejlesztési elképzelések, mind a rendezési javaslatok kidolgozása és azok érvényesítése során azoknak a megoldásoknak kell prioritást adni, amelyek hozzásegítenek a fenntartható szerkezet, a nyugalmas és rendezett, falusias karaktert nyújtó település, mint távlati fejlesztési cél eléréséhez.

A településközpontok alakításakor, fejlesztésekor azokat a megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek a településközpont színesebbé, látványosabbá, karakteresebbé tételét segítik elő, amelynek révén a községközpont valódi közösségi térré alakulhat, valamint az egyes községek speciális adottságú fejlesztési területei színvonalasan kialakíthatók. A településszerkezeti és a szabályozási terv ezen a téren jobbra csak közvetett eszközökkel rendelkezik, elsősorban a központfejlesztés keretfeltételeit teremtheti meg. A településrendezési mélységben is kezelhető elemeket a szabályozási terv kidolgozásakor figyelembe kell venni.

1.22.2. A TELEPÜLÉSEK ÉS KÖRNYEZETÜK FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ KÜLSŐ ÉS BELSŐ TÉNYEZŐK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

A hatályos és a készülő településfejlesztési koncepcióval összhangban az alábbi főbb településfejlesztést befolyásoló értékek emelhetők ki:

- a rendelkezésre álló településrendezési tervek, amelyek biztosítják a keretfeltételeket a településfejlesztés különböző területein, elsősorban a gazdasági, lakó és különleges fejlesztések érdekében,
- a táji környezet, és az azzal harmóniában alakult településkép kedvező lakókörnyezetet biztosítanak,
- a települések egyik legfőbb értéke csendes, nyugalmas, falusias jellegük, természeti – ökológiai adottságaik;

- a termelő tevékenységek zavaró bűz- és zajhatása nem érinti a belterületeket, a települési környezeti állapot kedvező;
- a településképet tovább javítják a települési zöldfelületek és parkok, Hetyefő szabadidős fejlesztésre alkalmas zöldfelületei, táji szinten Zalaerdőd és Ötvös nagykiterjedésű értékes erdőterületei;
- a mai igényeknek részben megfelelő, fejleszthető közúthálózat;
- a települések mai belterületén még található már kijelölt, de még beépítetlen területek és foghíj telkek is, ezek összességükben a telekszükségletet ki tudják elégíteni, Megyer területén üdülőtellek parcellázási lehetősége is biztosított;
- a településközpontok és egyéb kiemelt területek rendezettsége és fejlesztési lehetőségei;
- a települések kommunális infrastruktúrával való ellátottsága jónak értékelhető, valamennyi hálózat kiépült és szükség esetén fejleszthető,
- kedvező környezeti feltételek a turisztikai irányú fejlesztések számára, elsősorban az Ötvösi kastélyegyüttesre és Megyer falusi üdülési adottságaira; valamint az erdő- és vadgazdálkodás kiemelt területeire (Zalaerdőd, Ötvös) alapozva;
- a községek Önkormányzatai energiagazdálkodás, energiahatékonyság terén is fejlesztéseket terveznek, a települések környezeti állapota jó és tovább javítható.

Ugyancsak alapvetően a hatályos és a készülő településfejlesztési koncepcióval összhangban az alábbi főbb településfejlesztési és rendezési problémák emelhetők ki:

- a községek periférikus elhelyezkedése számos kedvezőtlen folyamatot generált a településen demográfiai és gazdasági téren (elváándorlás, elöregedés, ingázás, gyenge vállalkozási aktivitás)
- perifériális térségi elhelyezkedés, hiányos hálózati kapcsolatok,
- kedvezőtlen népességcsere: a migráció a helyi lakosság összetételének kedvezőtlen irányú változásához is vezetett és vezethet a jövőben,
- a belterületen áthaladó mezőgazdasági járművek sárfelhordást okoznak a lakóutcákban is,
- a belterületet érintő illetve az ott átmenő gépjármű-forgalom időszakosan légszennyezést, porterhelést és rezgésterhelést okoz,
- kevés helyi munkalehetőség, hagyományosan magas napi ingázási arány; a munkavállalók a szűkös helyi munkalehetőség miatt ingázásra kényszerülnek,
- a települések gazdaságában jelenleg kevés a jövedelemtermelő képességű vállalkozás, amely a település általános fejlesztéséhez is megfelelő alapot biztosíthatna,
- alulhasznosított területek, esetleges, csak részben rendezett beépítés,
- a komplex szolgáltatást nyújtó településközpontok hiánya;
- közintézményi hiányok, a meglevő, illetve a növekvő népesség esetén a többletkapacitás-igény biztosításának nehézségei;
- felszíni vízelvezetés hiányosságai, rendezetlensége; a karbantartás hiányosságai,
- a szennyvízelvezetés hiányosságai, a Megyeri tisztítómű és csatornahálózat mielőbbi megvalósítása.

1.23. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK

1.23.1 A TELEPÜLÉSRÉSZEK KIJELÖLÉSE

A települések nagyságrendje, viszonylagos településmorfológiai homogenitása nem indokolja eltérő karakterű, tradíciójú és funkciójú településrészek meghatározását. Települési szempontból mind a négy község általános esetben egy-egy fejlesztési és rendezési egységnek tekintendő.

Ez alól részben kivételt képez a Dabronci, két részre osztható, két belterülettel rendelkező igazgatási terület, ahol a belterületi részek részben önálló, eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészeknek tekinthetők. Ezek külön kijelölésére, lehatárolásra azonban nincs szükség, mivel történetileg kialakult és meghatározott településrészek

Megállapítható, hogy az egyes területfelhasználási jellemzők kiterjedése és koncentrációja alapján indokolt ugyan a differenciált övezeti rendszer alkalmazása, de ezek általában nem köthetők településrész szintű területegységekhez.

Speciális esetként azonban itt is meghatározható a két Dabronci belterület eltérő jövőbeni funkciója, az elsődlegesen lakóterületi és gazdasági, valamint az elsődlegesen turisztikai – intézményi rendeltetés különválása, amit a tervezett állapot tovább egyértelműsít az adottságok alapján.

1.23.2. SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA ÉS HELYZETELEMZÉSE

A településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

Szegregált lakóterületnek minősül, ha, az egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Az anti-szegregációs terv elkészítéséhez kidolgozott útmutató nyomán szegregátum az a településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság – az aktív korú népességben belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők – aránya meghaladja az 50%-ot.

A vizsgált településeken szegregátumok, telepek kialakulása nem jellemző, tehát mint társadalmi probléma csak kisebb területeken – nem településrész, hanem csak néhány telek nagyságrendben - jelentkezik. A vizsgálatok alapján nem határolhatók le ilyen leszakadó terület egységek a négy településen.

1.23.3. EGYÉB SZEMPONTBÓL BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA ÉS HELYZETELEMZÉSE

Egyéb szempontok alapján sem határozhatók meg speciális beavatkozást igénylő, *fizikailag lehatárolható községi területek, településrészek*, azonban e településeken is jelen vannak a község különböző problémái, *társadalmi területei*, amelyek kezelést, beavatkozást igényelnek.

A települések az önkormányzati döntésekben igyekeznek bevonni a civil szerveződések, hiszen a civil szervezetekkel való együttműködés gazdagítja a község életét. A helyi civil szervezetek tevékenységeikkel hozzájárulnak az esélyegyenlőség szempontjából releváns célcsoportokhoz kapcsolódó esélyegyenlőségi feladatok ellátásához. Kezdve az időskorúak kulturálódásától, a hagyományörzésen át, egészen a lakosság egészséges életmódjának megtartásához szükséges sportolási lehetőségekig.

Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladatellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást. Sümegprágán a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, a lakosság szívesen vesz részt rendezvényeiken.

A településeken működő helyi, térségi közösség életében fontosabb, jelentősebb civil szervezetek, szerveződések az alábbiak:

A településeken működő helyi, térségi közösség életében fontosabb, jelentősebb civil szervezetek, szerveződések az alábbiak:

Dabronc:

- Katolikus karitászcsoport
- Sportegyesület

Megyer:

- Megyer Vendégház Szociális Szövetkezet- Vendéglátás, programszervezés
- Megyerért Egyesület- Kulturális összefogás

Zalaerdőd:

- Sportegyesület.

A fenti listából is egyértelmű, hogy még jelentős lehetőségek állnak nyitva a civil kezdeményezések szervezeti keretekbe foglalásához.

Az „egyéb szempontokból” fontos és szükséges beavatkozások a jövőben is a helyi társadalom bevonásával, többségének egyetértésével és aktív közreműködésével lehet hatékony és eredményes.